

**İLKÖĞRETİM 5. SINIF TÜRKÇE DERSİNDE YARATICI YAZMA
YAKLAŞIMININ YAZMAYA YÖNELİK TUTUMLARA, YARATICI
YAZMA VE YAZMA ERİŞİSİNE ETKİSİ**

**Pamukkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Tezi
İlköğretim Bölümü Anabilim Dalı
Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı**

Ayfer BEYDEMİR

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI

**Nisan 2010
DENİZLİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

İlköğretim Bölümü Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı öğrencisi Ayfer BEYDEMİR tarafından Yrd. Doç. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI yönetiminde hazırlanan **“İlköğretim 5. Sınıf Türkçe Dersinde Yaratıcı Yazma Yaklaşımının Yazmaya Yönelik Tutumlara, Yaratıcı Yazma ve Yazma Erişisine Etkisi”** başlıklı tez aşağıdaki jüri üyeleri tarafından 09.04.2010 tarihinde yapılan tez savunma sınavında başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Nevin

Yrd.Doç. Dr. Nevin AKKAYA

Jüri Başkanı

Fatma

Yrd.Doç. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI

Jüri-Danışman

Kazım

Yrd.Doç. Dr. Kazım ÇELİK

Jüri

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 15.07.2010 tarih ve 11.01 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Kazım

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini; bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atfedildiğini beyan ederim.

İmza :
Öğrenci Adı Soyadı : Ayfer BEYDEMİR

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın gerçekleşmesinde birçok kişinin desteği ve katkısı bulunmaktadır. Çalışmalarında bana destek olan hocalarım Yrd. Doç Dr. Ramazan BAŞTÜRK, Yrd. Doç. Dr. Birsen DOĞAN' a teşekkür ederim.

Çalışmalarında bana destek olan araştırmamın uygulamasını gerçekleştirmeme imkan sağlayan ilköğretim okulunun idarecilerine ve uygulamaları büyük bir özenle gerçekleştiren 5. sınıf öğretmenlerine teşekkürü borç bilirim.

Çalışmam için gerekli zamanı ayırabilmemde bana fırsatlar yaratan Milli Eğitim Bakanlığı personeline; çalışmam süresince bana her türlü destek olan, yardımları, hoşgörülerıyla hep yanımda olan arkadaşlarım Dr. Nur ASLAN ÖRKİ, Halime ÜLKER, Mualla ÇOBAN' a çok teşekkür ederim.

Son olarak beni yetiştiren aileme, beni sürekli destekledikleri ve bana her türlü maddi manevi yardımı esirgemedikleri için, annem Ummahan BEYDEMİR, babam Ali BEYDEMİR'e; her zaman yanımda olduğu, bana ulaşamayacağım imkanları sağladığı için abim İbrahim BEYDEMİR'e, desteğiyle yanımda olan ikizim Kevser BEYDEMİR'e ve eşi Raşit ÜNSAL'a, hayatımıza girdiğinden beri hayatımın en önemli parçası olan yeğenim Yağmur ÜNSAL'a onsuz yüzümün gülmeyeceği kardeşim Zeynep BAYSAL'a sonsuz teşekkür ederim.

ÖZET

İLKÖĞRETİM 5. SINIF TÜRKÇE DERSİNDE YARATICI YAZMA YAKLAŞIMININ YAZMAYA YÖNELİK TUTUMLARA, YARATICI YAZMA VE YAZMA ERİŞİSİNE ETKİSİ

BEYDEMİR, Ayfer

Yüksek Lisans Tezi,

Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı

Tez Yöneticisi: Yrd. Doç. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI

Nisan 2010, 162 Sayfa

Bu araştırmanın amacı, İlköğretim 5. sınıf Türkçe Dersinde Yaratıcı Yazma Yaklaşımının Yazmaya Yönelik Tutumlara, Yaratıcı Yazma ve Yazma Erişisine Etkisini tespit etmektir.

Bu araştırma 2009-2010 eğitim-öğretim yılı içerisinde Denizli İli Merkez İlçede bulunan orta sosyo ekonomik düzeyde bir ilköğretim okulunun 5. sınıflarında bulunan 53 öğrenciyle yürütülmüştür. Araştırma on bir hafta boyunca iki ders saati olarak gerçekleştirilmiştir. Deney grubunda (n: 27; kız: 17, erkek: 10) Yaratıcı Yazma yaklaşımı, kontrol grubunda(n: 26; kız: 9, erkek: 17) Türkçe Öğretim Programı uygulanmıştır.

Verilerin elde edilmesinde Susar Kırmızı ve Beydemir tarafından geliştirilen Yaratıcı Yazmadan Elde Edilen Ürünleri Değerlendirme Ölçeği, Susar (2009) tarafından geliştirilen Yaratıcı Yazma Tutum Ölçeği, Uysal (2009) tarafından geliştirilen Yazma Becerisi Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın çözümlenmesinde "SPSS 16 for Windows " paket programı kullanılmıştır. Araştırmada grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı "t-testi"

tekniki ile araştırılmıştır.

Araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır; 1. Yaratıcı yazma yaklaşımına dayalı yapılan çalışmalar öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilemiştir. 2. Yaratıcı yazma çalışmaları ile öğrencilerin yazma erişimlerinde, Türkçe ders programında bulunan çalışmaları yapan öğrencilere göre artış olmuştur. 3. Deney Grubunun yaratıcı yazma erişimleri, Kontrol Grubunun yazma erişimlerine göre artmıştır. 4. Yaratıcı yazma yaklaşımına uygun yöntem ve etkinliklerin uygulandığı grubun yaratıcı yazma ürünlerinde, Türkçe ders programında bulunan yöntem ve etkinliklerin uygulandığı grubun yaratıcı yazma ürünlerine göre yaratıcı unsurlara daha çok rastlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı Yazma Yaklaşımı, İlköğretim, Yazma Becerisi, Yazmaya Yönelik Tutum, Nitel Araştırma.

ABSTRACT

THE EFFECT OF CREATIVE WRITING APPROACH ON WRITING ATTITUDE, CREATIVE WRITING AND WRITING ACHIEVEMENT IN TURKISH CLASSES AT FIFTH GRADE IN A PRIMARY

BEYDEMİR, Ayfer
M.Sc. Thesis,
Primary Education Teaching Sciences
Supervisor: Ass. Prof. Fatma KIRMIZI SUSAR

April 2010, 162 Pages

The purpose of this research is to define the effect of creative writing approach on writing attitude, creative writing and writing achievement in Turkish classes at fifth grade in a primary.

This research was prepared in 2009-2010 academic year with 53 students who were in the fifth classes of a middle socio-economic level primary school in the city center of Denizli .The research was practiced as two lessons through ten weeks. In the test group (t: 27 ; girl: 17, boy: 10) Creative Writing Approach , in the control group (t: 26 ; girl: 9, boy: 17)Turkish Education Programme was practiced.

To get the data, the Assessment Criteration of the Results that got Without Creative Writing improved by the researcher, Creative Writing Attitude Criteration improved by Susar (2009), Writing Ability Criteration improved by Uysal (2009) were used. As means to collect data, criteration forms were practiced and three criteration were appraised ."SPSS 16 for Windows" package program was used in the analysis of the research, it was tried to be find out whether the difference between group averages was meaningful though "t-test".

It has been reached to these conclusions as a result of the research; 1. The workings related to creative writing affected positively the attitudes of the students towards writing, 2. The writing success of the students was enhanced compared to the students who received education under Turkish lesson program, 3. The capability of creative writing of the group of students increased compared to the students educated under Turkish lesson, 4. It is observed that the creative writing compositions which were written by the group of students who were applied creative writing methods and applications contain more creative items compared to the compositions of the group which were applied Turkish lesson methods and applications.

Key Words: Creative Writing Approach, Primary School, Writing Skills, Attitudes Toward Writing, Qualitative Research.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	v
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	xii
TABLolar DİZİNİ	xiii

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. KURAMSAL BİLGİLER	3
1.1.1. İlköğretim Türkçe Öğretim Programı	3
1.1.2. Yazma Öğrenme Alanı	6
1.1.3. İlköğretimde Yazma Öğretimi Yaklaşımları	11
1.1.4. Yaratıcı Yazma	12
1.1.5. Yaratıcı Yazma Yaklaşımı	19
1.1.6. Yaratıcı Yazmada Kullanılabilecek Teknikler.....	21
1.2. PROBLEM CÜMLESİ	29
1.3. ALT PROBLEMLER	29
1.4. ARAŞTIRMANIN AMACI	30
1.5. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	31
1.6. SAYILTILAR	33
1.7. SINIRLILIKLAR	34
1.8. TANIMLAR	34
1.9. KISALTMALAR	36

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. YURT İÇİNDE YAPILAN ARAŞTIRMALAR	37
2.1.1.Yaratıcı Yazmaya İlişkin Araştırmalar	37
2.1.2. Yazma Becerisine İlişkin Araştırmalar.....	43
2.2. YURT DIŞINDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR	44

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. YÖNTEM	47
3.2. DENEKLER	49
3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	50
3.3.1. Nicel Veri Toplama Araçları.....	51
3.3.1.1. Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği	51
3.3.1.2. Yaratıcı Yazmadan Elde Edilen Yazılı Ürünleri Değerlendirme Ölçeği.....	55
3.3.1.3. Yazma Becerisi Ölçeği	58
3.3.2. Nitel Veri Toplama Aracı	59
3.3.2.1.Yaratıcı yazmaya yönelik açık uçlu soru/Kompozisyon konusu(YAYAUS) .	59
3.3.3. Veri Toplama Araçlarının Uygulanması	60
3.4. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ	64

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	66
4.2. İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	69
4.3. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	72
4.4. DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR VE YORUM	75
TARTIŞMA	91
SONUÇ ve ÖNERİLER	94
KAYNAKLAR	98
EKLER.....	104
ÖZGEÇMİŞ.....	148

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.1. 1- Yaratıcılık Diyagramı	13
---	----

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 3.1. Araştırma Modeli	49
Tablo 3.2. Örneklemede Bulunan Gruplar	50
Tablo 3.3. Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği Maddelerinin Varimax Döndürülmüş Faktör Yükleri, Ortak Varyanslar, Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapmaları, Madde Ölçek Korelasyonları.....	54
Tablo 3.4. Yaratıcı Yazma çalışmalarını Değerlendirme Ölçeğine Yönelik Tutarlılık Analizi Sonuçları	56
Tablo 3.5 Yazma Becerisi Ölçeği Korelasyonu Sonuçları	58
Tablo 3.6. Türkçe Dersi 5. Sınıf Yaratıcı Yazma Plan İşleniş Tablosu	61
Tablo 4.1. YAYAG VE TÜPÖG'ün “Yazmaya Yönelik Tutumlarına” İlişkin <u>Ön Test</u> Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)	67
Tablo 4.2. Kontrol Grubunun “Yazmaya Yönelik Tutumlarına” İlişkin <u>Ön Test</u> - <u>Son Test</u> Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi).....	67
Tablo 4. 3. Deney Grubunun “Yazmaya Yönelik Tutumlarına” İlişkin <u>Ön Test-Son Test</u> Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)	68

Tablo 4. 4. Deney ve Kontrol Gruplarının “Yazmaya Yönelik Tutumlarına” İlişkin <u>Son Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)</u>	68
Tablo 4.5. YAYAG VE TÜPÖG’ün “Yaratıcı Yazma Erişilerine” İlişkin <u>Ön Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)</u>	69
Tablo 4.6. Kontrol Grubunun “Yaratıcı Yazma Erişilerine” İlişkin <u>Ön Test- Son Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)</u>	70
Tablo 4.7. Deney Grubunun “Yaratıcı Yazma Erişilerine” İlişkin <u>Ön Test- Son Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)</u>	70
Tablo 4.8. Deney ve Kontrol Gruplarının “Yaratıcı Yazma Erişilerine” İlişkin <u>Son Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)</u>	71
Tablo 4.9. YAYAG VE TÜPÖG’ün “Yazma Erişilerine” İlişkin <u>Ön Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)</u>	72
Tablo 4.10. TÜPÖG’ün “Yazma Erişilerine” İlişkin <u>Ön Test-Son Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)</u>	73
Tablo 4.11. YAYAG'ın “Yazma Erişilerine” İlişkin <u>Ön Test-Son Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)</u>	74
Tablo 4.12. YAYAG VE TÜPÖG’ün “Yazma Erişilerine” İlişkin <u>Son Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)</u>	74

GİRİŞ

MEB'in yeni öğretim programında aktif öğrenmeye, işbirliğine dayalı öğrenmeye, bağımsız öğrenmeye, öğrenmeyi öğrenmeye, sınıf dışında eğitime ve bireysel farklılıklara duyarlı eğitim gibi çeşitli uygulamalara ağırlık verildiği görülmektedir. Eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim, problem çözme, araştırma, karar verme, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimci olma, kişisel ve sosyal değerlere önem verme gibi beceriler “öğrenci merkezli” bir eğitim-öğretim programında uygulanmaya başlanmıştır. “Bilgiyi değil de öğrenmeyi odak noktası yapan çağdaş eğitim anlayışında öğrenci “bilgi yüklenen bir obje” değildir; bilgi öğrenci içindir, öğrenci bilgi için değildir. Amaç öğrenciye bilgi yığmak değil, öğrencinin bilgiyi anlayabilmesi, kavrayabilmesi, gerektiğinde kendi başına da bağlantılar kurarak bilgi üretebilmesidir” (Dilidüzgün, 2003: 17). Türkçe Dersinde hedef, kendini ifade edebilen, anlama ve anlatma becerisine sahip, üretken, girişimci bir birey olmalarıdır. Türkçe Dersi Programıyla dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu gibi beş temel dil becerileri ile bu hedeflenen özelliklere sahip bireyler yetiştirmek amaçlanmaktadır.

Yazma öğretimi ile ulaşılmak isteneni kazanımlar şu şekilde sıralanabilir:

- Öğrencilere, düşündüklerini, duyduklarını, öğrendiklerini, bildiklerini açık, anlaşılır, doğru ve etkili biçimde yazılı olarak anlatma beceri ve alışkanlığı kazandırmak,
- Öğrencilere, düzgün, doğru, güzel, açık ve anlaşılır yazmanın özellik ve niteliklerini tanıtmak ve bunları kazandırmak,
- Yazı ve söze dönüştürülemeyen düşünce, bilgi ve birikimin, yararı olmayacağını öğretmek,
- Dilin iletimsel işlevinin yazı ya da sözle anlatmak ve aktarmak olduğunu öğretmek,

- Öğrencilerin, düşünce, duygu, bilgi ve birikimlerini belirli amaç ve kendi değer ölçüleriyle bağdaştırarak yazılı olarak anlatmalarını sağlamak,
- Öğrencilerin, ilgilerini çekecek konularda, yazmalarını isteyerek düşünce üretme ve yazma güçlerini geliştirmek,
- Öğrencilerin kendi yazılarını, kağıt düzeni, konu, içerik, düzenleme, dil, anlatım, yazım ve noktalama açılarından incelemelerini, gerekli düzeltmeleri yapmalarını isteyerek onlara hem özeleştiriyi yapma, hem de bir konuya değişik açılardan bakma alışkanlığını kazandırmaktır (<http://ttkb.meb.gov.tr>).

2005–2006 eğitim-öğretim yılından itibaren yenilenen ilköğretim programı uygulanmaya başlanmıştır. Eski program öğretmen merkezli bir yaklaşımdayken yeni öğretim programında eğitim-öğretimin asıl hedefi olan öğrenciler merkeze alınmıştır. Bu bağlamda öğrencilerin üretken, düşüncelerini ifade edebilen, eleştirel bakış açısı kazanmış bireyler olarak yetiştirilmesinin programda ana hedeflerden biri olduğu söylenebilir. Yenilenen programda Türkçe dersinin kazanımlarının da bu açıdan tekrar düzenlendiği görülmektedir (<http://ttkb.meb.gov.tr>).

Yenilenen ilköğretim programına göre öğrencilerin;

- Anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme,
- Bilgiyi araştırma, keşfetme, yorumlama ve zihninde yapılandırma,
- Kendini ifade etme, iletişim kurma, arkadaşlarıyla iş birliği yapma, tartışma, problem çözme, ortak karar verme ve girişimcilik,

gibi çeşitli zihinsel ve temel becerileri kazanmaları gerekmektedir. Bu becerilerin kazanılması ve geliştirilmesi, öğrencilerin dili doğru ve etkili kullanmalarına bağlıdır (<http://ttkb.meb.gov.tr>).

2005-2006 eğitim-öğretim yılında yenilenen programla Türkçe dersinde öğrencinin yaratıcı fikirler üreten bir birey olması beklenmektedir. Yaratıcılık, yeni fikirler geliştirme, sorunları orijinal yollarla çözme ve hayal gücü, davranışlar ve verimlilik açısından başkalarından üstün olma yeteneğidir (Buzan, 2003: 12).

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. KURAMSAL BİLGİLER

1.1.1. İlköğretim Türkçe Öğretim Programı

Öğrencilerin iletişim kurmaları, bilgi edinmeleri, öğrenmeleri ve kendilerini her yönden geliştirmelerinde dilin önemli bir yeri bulunmaktadır. Dil, öğrencilerin çevrelerindeki olayları sorgulayarak karar vermesine, farklı açılardan bakarak olayları değerlendirmesine, sosyalleşmesine ve çağdaşlaşmasına büyük katkı sağlamaktadır. Bu nedenle öğrencilerin; dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu ile ilgili temel dil becerilerini kazanmaları gerekmektedir. Dil gelişim sürecinde, bu öğrenme alanları karşılıklı olarak birbirini etkilemekte ve tamamlamaktadır. Dolayısıyla söz konusu öğrenme alanları Türkçe öğretiminde bir bütün olarak ele alınmaktadır. Günümüzde Türkçe öğretimi; sadece dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu ile ilgili dil becerilerinin geliştirilmesi değil, aynı zamanda metinler arası düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerileri de geliştirme olarak anlaşılmaktadır. Böylece Türkçe dersi öğretiminde öğrencilerin zihinsel becerilerini geliştirme ön plana çıkmaktadır. Bunlara ek olarak iletişim kurma, çağdaş toplumun gereklerini yerine getirme, bilinçli kararlar verme, öğrenmeyi sürdürme gibi temel becerilere de ağırlık verilmektedir. Bu anlayıştan hareketle, öğrencilerin hayat boyu kullanacakları bilgi ve becerileri edinmeleri beklenmektedir (<http://ttkb.meb.gov.tr>).

Yeni programla birlikte Türkçe Dersi için oluşturulan yeni öğrenme alanları, kendini ifade edebilen, edindiği bilgiyi yorumlayan, yeni çıkarımlar yapabilen bireylerin yetiştirilmesine yönelik olarak düzenlenmiştir.

Yenilenen ilköğretim Programıyla;

- Türkçeyi doğru ve etkili kullanan,
 - Kendini ifade eden, iletişim kuran, iş birliği yapan, girişimci ve sorun çözen,
 - Bilimsel düşünen, anlayan, araştıran, inceleyen, eleştiren, sorgulayan, yorumlayan,
 - Haklarını ve sorumluluklarını bilen, çevresiyle uyumlu, şartlandırmaya karşı duyarlı,
 - Okumaktan ve öğrenmekten zevk alan,
 - Bilgi teknolojilerini kullanan, üreten ve geleceğine yön veren,
- bireylerden oluşan bir toplum hedeflenmektedir (<http://ttkb.meb.gov.tr>).

Her şeyin hızla değiştiği günümüzde ezberle eğitim vermek, bilgiye ulaşan, onu değiştirip geliştirerek yeni bilgi ve fikirlere ulaşan bireyler yetişmesine engel olmaktadır. Toplumların gelişmemesinin en önemli nedenlerinden biri üretken olamamak olarak görülebilir. Yeni bilgi üretmeyen, konular hakkında özgün fikirler oluşturamayan bireyler, kısır toplumlar oluştururlar. Bu açıdan günümüzün gereksinimlerine cevap vermesi için ilköğretim programı yenilenmiş, 2005–2006 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulamaya geçilen yeni öğretim programı uygulanmaya başlanmıştır. 2005–2006 İlköğretim Programı öğrenci merkezli, öğrencinin zihinsel becerilerini geliştirip, bilgiyi yapılandırmaya yönelik olarak hazırlanmıştır (<http://ttkb.meb.gov.tr>).

İlköğretim programı ile Türkçe öğretim programında da değişiklikler yapılmıştır. Yeni programla Türkçe öğretim programında;

- Bilgi ezberlemeye değil, bilgi üretmeye dayalı çağdaş eğitim yaklaşım ve modelleri temel alınmıştır. Bunlar; yapılandırıcı yaklaşım, çoklu zekâ yaklaşımı, öğrenci merkezli öğrenme, bireysel farklılıklara duyarlı eğitim olarak sıralanabilir.

▪ Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, karar verme, metinler arası okuma, kişisel ve sosyal değerlere önem verme gibi temel becerilere yer verilmiştir.

▪ Eğitim alanındaki son bilimsel gelişmeler ve yaklaşımlar çerçevesinde, öğrencinin zihinsel becerilerini geliştirmesine ve etkili kullanmasına önem verilmiştir. Bu amaçla, metinler arası düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel beceriler ön plana çıkarılmıştır.

▪ Öğrenme alanları günümüz dil eğitim anlayışının ve dil becerilerinin gereği olarak; dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu başlıkları altında ele alınmıştır. Programda görsel okuma ve görsel sunu ayrı bir öğrenme alanı olarak ele alınmıştır.

▪ Dil bilgisi ayrı bir öğrenme alanı olarak ele alınmamış; diğer öğrenme alanları içinde verilmiştir.

▪ Kazanımların belirlenmesinde; öğrencilerin yaş, düzey, dil ve zihin gelişimleri göz önünde bulundurulmuştur.

▪ Yapılandırıcı yaklaşıma göre Türkçe öğretiminde, öğrenme-öğretme sürecinin aşamaları açıklanmış programdaki bütün kazanımların bu sürece dağılımı örnek olarak gösterilmiştir.

▪ Tematik yaklaşımın bir gereği olarak öğrenme öğretme sürecinde ele alınacak zorunlu ve seçmeli temalar ayrıntılı olarak verilmiştir.

▪ Anlama becerilerinin geliştirilmesi amacıyla; sıralama, sınıflama, eleştirme, tahmin etme, ilişki kurma, özetleme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi

etkinlikler verilmiş; ayrıca metin içi, metin dışı ve metinler arası okuma yoluyla anlam kurmaya özen gösterilmiştir (<http://ttkb.meb.gov.tr>).

Türkçe öğretiminde anlama, anlatım, yazı ve dilbilgisi olmak üzere 4 ana alan bulunurken; yenilenen programla Türkçe öğretimi programı okuma, konuşma, yazma, görsel, dinleme, okuma ve görsel sunu olmak üzere 5 öğrenme alanı üzerine yapılandırılmıştır.

1.1.2. Yazma Öğrenme Alanı

Türkçe Öğretim Programı, beş öğrenme alanı (Okuma, Konuşma, Dinleme, Yazma, Görsel Okuma ve Görsel Sunu) üzerine yapılandırılmıştır.

Yazma: Türkçe öğretiminin temel amaçlarından biri de öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirmektir. Yazmak; duyduklarımızı, düşündüklerimizi, tasarladıklarımızı, görüp yaşadıklarımızı yazı ile anlatmaktır (Sever, 2000: 21).

Programda öğrencinin yazma becerisini geliştirmek için önce zihinsel hazırlık yaptırılmaktadır. Bu çerçevede yazmaya hazırlık, yazma amacını belirleme, amaca uygun yöntem seçme, konuyu sınırlandırma, dikkatini yoğunlaştırma ve kurallarına uygun yazma üzerinde durulmaktadır. Ardından kendini yazılı olarak ifade etme becerilerine ağırlık verilmektedir. Bu amaçla düşüncelerini mantıksal bütünlük içinde yazma, farklı düşünmeye yönlendiren ifadeleri kullanma, karşılaştırma yapma, sebep-sonuç ilişkisi kurma, sınıflama, değerlendirme, özetleme gibi anlamayı ve zihinsel becerileri geliştirici çalışmalara yer verilmektedir. Ayrıca, eğlenmek ve bilgi edinmek için yazma, sorgulayıcı, ikna edici, betimleyici ve serbest yazma gibi tür, yöntem ve teknikler de bulunmaktadır (<http://ttkb.meb.gov.tr>).

Düşünceyi, duyguyu, olayı, yazı ile anlatmaya yazma diyoruz. Yazma, konuşma gibi bir anlatım yoludur. Ancak ondan ayrı beceriler de gerektirir. Öğrencilerin bir konuda istenileni uygun bir biçimde yazması, onların konuşma ve düşünme yetilerine bağlıdır. Bu yönden yazma çalışmalarını konuşmalara bağlama,

yazılı anlatma etkinliklerinin çıkış noktası olacaktır. Çünkü öğrencilerin okul içi ve okul dışı hayatlarında ilk başvurdukları anlaşma aracı konuşmadır (Sever, 2000: 21).

Yazma becerisi, beş temel dil becerisi zincirinin son halkasıdır. Yazma becerisini mekanik olarak değil, eleştirel bir düşünme süreci olarak algılamak ve bilmek gerekir. Yazma becerisi yazı yazmakla öğrenilir. Yazma eğitimi yönteminin temel ilkesi “yazdırmaktır”.

1. Güzel yazmak, sadece bazı formülleri beceri ile kullanmak değildir. Öğrenciler, konu üzerinde sözcük dağarcığıyla özgürce bildirmeye yöneltilmelidir.

2. Öğrencilerin kendi düzeyine uygun duygu, deney, yaşantı ve bilgilerini anlatma olanağı verecek konular seçilmelidir.

3. Yazma etkinlikleri için ayrı bir ders saati ayrılmalıdır. Yazma becerisi kazandırmak için çeşitli alıştırmalar, denemeler, açıklamalar yapılmalı, bunlarla ilgili bilgiler verilmelidir. Yazma dersinde yapılacak çeşitli etkinlikler vardır. Öğrencilere çeşitli cümle paragraf alıştırmaları denemeleri yaptırılır, tür ve biçim bilgileri verilir. Yaptırılacak ödevlerin konuları tartışılır.

4. Öğrenci düzeyleri dikkate alınmalıdır.

5. Yazma becerileri oldukça ağır gelişir. Çünkü çeşitli alıştırmalarla kazanılacak bir beceridir. Zaman ister. Yazma çalışmalarında kolaydan zora, basitten karmaşığa doğru gidilmelidir.

6. Derslerdeki yazma çalışmaları, öğrencilerin o türde, ayrıca yapacakları, ödevlerle sonuçlanır. Ödevler öğretmen tarafından düzeltilmeli ve değerlendirilmelidir. Yazma ile konuşma arasında ilişki kurulmalıdır. Sınıfta konuşulan bir konu yazma ödevi olarak verilebilir.

7. Öğrencilerin yazma konusunda kişisel ayrılıkları göz önünde tutulmalıdır. İstekli öğrenciler yüreklendirmelidir.

8. Sınıfta, yazma etkinlerine istek uyandırılmalıdır. Bu da yazdıklarını birbirlerine okuma alışkanlığı oluşturarak, yazma yarışmaları düzenleyerek, okulda gazete, dergi çıkararak yaratabilir.

9. Yazma etkinlikleri başka derslerle özel yaşama kaydırılmalıdır.

Yazma etkinliği, ilk sınıflarda öğretmenin kılavuzluğu ile bütün sınıfta ortak bir çalışma olarak başlar. 4. sınıfta bireysel yazmaya geçilir (Demirel, 2003: 102).

Düşünce kişinin zihninde açık seçik belirlenmemişse, anlatımında da belirsizlikler ortaya çıkarır. Anlatımı tam ve açık değilse, kişi açık seçik düşünemiyor demektir (Özdemir, 1991: 18). Yazma kişinin duygularını, düşüncelerini ve yaşadıklarını belli dil kurallarına uygun ve özgün bir şekilde yazarak anlatması sanatı olarak ifade edilebilir. Bu anlamda edebiyatta yazma, kişinin öğrendiklerini, çevreden edindiklerini yeniden yorumlayarak üst düzey zihinsel süreçler işe koşularak özgün ürün ortaya koyma eylemidir. Kişinin düşünsel anlamda gelişmesi, anadilinin anlatım gücünden gereği gibi yararlanmasına, yapılmış bileşimleri çözebilmesine ve yeni bileşimler yapabilmesine bağlıdır. Sözcüklerin gücünü kavrayamayan, onun inceliklerine eremeyen, ileri bir düşünme gücüne ulaşamayan yeni bir ürün, özgün bir sanat eseri ortaya koyamaz (Güleryüz, 2006: 28).

Yazma beceri ve alışkanlığının geliştirilmesinde aşağdaki noktaların göz önünde bulundurulması yararlı olur.

- Yazma beceri ve alışkanlığı ancak yazmakla öğrenilip gelişeceğinden öğrencilere her fırsatta yazı yazdırmak,
- Öğrencilere önceden hazırlık yaptıkları ya da yapmadıkları bir konuya yönelik yazı yazdırmak,
- Yazı yazdırılacak konuları, genel, belirsiz, beylik konulardan değil, kişisel saptamalara, tartışma ve eleştirilere götürecek konulardan ya da ilgilerini çekecek güncel, sanatsal, kültürel konulardan seçmek,
- Yazılardaki yazım yanlışlarını düzeltmek, bunları düzeltmeyi sınıf içinde konuşarak, anlatarak, doğrularını göstererek düzeltmek,
- Konu ve konu sınırlamasının ne olduğunu öğrencilere somut bir biçimde örneklerle anlatmak,
- Konuyu hangi açıdan ele alıp, hangi açıdan işleyeceğini öğrenciye buldurmak, konuyla ilgili amacı ayırt etme yetisini kazandırmak,
- Konuyla ilgili söylenecekleri saptamak ve sıraya koymayı öğretmek,

- Sözcüğün, kavram birimi; cümlenin, yargı birimi; paragrafın da düşünce birimi olduğunu, paragrafla yazının bütünü arasında bir benzerlik bulunduğunu, örnekler üzerinden öğretmek (Koç, 2009: 6).

Yazma becerisinin gelişebilmesi için; bir sorunun üzerinde enine boyuna düşünebilme, düşündüklerini açık ve yalın bir dille ve mantıksal bir düzen içinde dile getirebilme, güzel bir anlatım ve çarpıcı bir buluşla yazıya canlılık kazandırma konularında yetkin olmak gerekmektedir. Bu yetkinlik de her şeyden önce iyi bir okuyucu olmayı koşullar. Okuduğunu özümseyen bir kişi hem kalıplarla düşünme alışkanlığından kurtulup bakış açısını hem de yazma becerisini geliştirecektir (İpşiroğlu,1991: 14).

Türkçe dersinin hedef kazanımlarından biri de düşünülen ve istenilenlerin yazılı olarak anlatılabilmesidir. Elbette Türkçe-kompozisyon öğretiminde konuşma öğretiminin yazma öğretimine göre önceliği vardır. Bu öncelik hem günlük hayatta konuşmaya daha fazla başvurulmasından hem de insanın ilk öğrendiği anlatımın konuşma olmasından ileri gelmektedir. Bu bakımdan konuşma ile yazma birlikte yürütülürken hem nitelik hem nicelik bakımından konuşmanın önceliği unutulmamalı, yazmanın konuşmayı izlemesi sağlanmalıdır (Cemiloğlu, 2001: 175).

Yazma çalışmalarında günlük hayattan kopulmamalı mektup, kart, dilekçe gibi günlük yaşamın içinde yer alan yazılı anlatımlar üzerinde çalışılmalıdır. Bu çalışmalara ek olarak sorulara verilen cevapların yazılmasından özet yapmaya, bulunan ana fikrin yazılı olarak ifadesinden okunan parçadaki bir kişiyi veya çevreyi tasvire kadar birçok anlatım tarzı becerisinin geliştirilmesi için kullanılmalıdır (Cemiloğlu, 2001).

Yazma çalışmalarında dikkat edilmesi gereken nokta yazma işleminin bir sentez olduğu gerçeğidir. Bu nedenle öğrencilere verilecek konuların ve yazma çalışmalarının doğrudan doğruya sentez gücüne dayanması gerekir. Söz gelişi, hiçbir belirleme yapmadan ve doğrudan “Sokaktan geçen içme suyu borusu patladı, iki gündün beri sular sokağa akmaktadır, ayrıca da bu nedenle apartmanın üst katlarına su çıkmaktadır. Hem yaşanan problemlerin duyurulması, hem de akan suların bir

enerji israfı olduğunu belirtmenin yararlı olduğu düşünülmektedir. İşte bu verileri taşıyan ve su borusunun onarılmasını isteyen bir dilekçeyi kentin belediye başkanlığına hitaben yazın şeklinde söylemek daha doğru olur (Cemiloğlu, 2001).

Yazmanın Aşamaları

Yazmanın aşamaları aşağıdaki gibidir (İpşiroğlu, 2006: 27).

1. **Ön Hazırlık Çalışmaları:** Yazma çalışmalarında ilk aşamada önemli olan, yazılan konuya ve alana göre önce çağrışımların özgürce harekete geçmesini sağlamaktır ki buna beyin fırtınası denir. Beyin fırtınası yazmanın ilk adımıdır.

2. **Hazırlık Aşaması (Araştırma, ayıklama, seçme):** Ön hazırlık aşamasında beyin fırtınası aracılığıyla sınır tanınmadan toplanan malzeme, hazırlık aşamasında ayıklanmaya, seçilmeye, gereksiz olanlar elenmeye, eksik olanlar tamamlanmaya başlanmaktadır. Kimi kez gerekli malzemenin tamamlanması için kapsamlı bir araştırma da söz konusu olabilir. Yazmak istenen alana ya da konuya göre kısa ya da uzun süreli bir hazırlığa gereksinim vardır. Bu aşamada amacın belirlenmesi doğrultusunda neden bu konunun seçildiği, ne söylenmek istendiği, eldeki malzemenin içinde neyin, ne açıdan düşünceleri desteklediği gibi sorular önem kazanmaktadır. Yazmanın itici gücü bu aşamada belirginleşmektedir. Hazırlık aşamasında amacı iyice somutlaştırmak gerektirmektedir.

3. **Tasarım Hazırlama (Düzenleme):** Ön hazırlık ve hazırlık aşamalarında düşünceleri, çağrışımları, imgeleri düşleri, bir araştırma söz konusuysa verileri ve belgeleri topladıktan sonra, bunları dizgisel bir bütünlük içinde seçmeye ayıklamaya, sıralamaya, kısaca bir kurgu oluşturmaya başlanır. Bu aşamada konu nerden, nasıl bir gelişim çizgisi içinde gelişmektedir, düşünceler nasıl bir sıraya göre sunulur gibi sorular öncelik taşımaktadır. Yazma, akla gelenin gelişigüzel sıralandığı bir etkinlik olmadığına göre, düşüncelerin düzenlenmesi ve planlaması önemlidir. Bu aşamada yapılan çalışmanın konusuna, kapsamına ve çalışma temposuna göre çok uzun sürebilir. Ne var ki yazmanın rahatça gelişebilmesi için önemli olan bu aşamaların birbirinden ayrılmasıdır. Ön hazırlık aşamasında imgelem gücü, çağrışimsal düşünme ön plandadır. Hazırlık aşamasında, araştırma, ayıklama ve seçmenin devreye girmesiyle çözümleyici düşünme de devreye girer ki, bu özellikle

tasarım aşamasında daha da ağırlık kazanır. Kimi yazar için tasarım hazırlamak çok önemlidir.

4. Yazma Süreci (Yoğurma ve Biçimlendirme): Ön hazırlık, hazırlık ve tasarım hazırlama aşamasından sonra, yoğurma ve biçimlendirmenin devreye girmesiyle birlikte, en önemli ve uzun süreç, yazma süreci başlar. Çağrışımsal ve çözümleyici düşünmenin iç içe geliştiği bu süreç içinde kimi yazar önceden hazırladığı tasarıma bağlı kalır, kimi ondan bütünüyle kopup, yazma sürecini kendinin de önceden kestiremediği heyecanlı bir yolculuk gibi yaşar. Bu süreç içinde yazılanlar somutlaştıkça olaylar, kişiler, belirginleştikçe, öykünün yol haritası da bir ses perdesinin gerisinden ortaya çıkmaya başlar (İpşiroğlu, 2006: 27).

5. Öz Denetim (Eleştirme): Yazma sürecinin bitiminden sonra devreye giren son aşama, yazılanları yeniden gözden geçirerek değerlendirme aşamasıdır. Bu aşamada yazılan metnin bütüncül bir bakışla yeniden gözden geçirilmesi ve bu bağlamda düzeltmelerin yapılması gerekmektedir. Üretilen bir metne eleştirel bir gözle uzaktan bakmak güçlüğünün bilincinde olan birçok yazar bu nedenle yazdıklarını bir süre bir kenara koyup aradan belli bir zaman süresinin geçmesi bekler. Böylece yazarlar, yazdıklarını ancak çok uzun bir süre sonra yeniden ele alıp bir yabancı gözüyle okumayı yeğlemektedir (İpşiroğlu, 2006).

1.1.3. İlköğretimde Yazma Öğretimi Yaklaşımları:

1970'li yıllardan önce yazma öğretimi, kurallara ve talimatlara dayalı, ürün merkezli, doğru kullanım ve yazım şeklini vurgulayan, yazımın geleneksel türlerini içeren bir yapı sergilemektedir. Ürün merkezli yaklaşımda, yazı yazmak düşüncelerin kaydedilmesi ya da kâğıda aktarılması olarak görülür. Bu yaklaşımda, yazıdan önce gerekli bilgiler toplanır; daha sonra toplanan bilgiler neden-sonuç ilişkisi, bir tezi ispatlama, kıyaslamalar yapma yoluyla kâğıda işlenir. Öğretmen, öğrencinin yazısını dilbilgisi, sözcük kullanımı, biçim gibi teknik ölçütlere göre değerlendiren kişi konumundadır 1980'lerin başlarında Hariston (1982) daha önceki araştırmaların sonuçlarına bağlı olarak yazma öğretiminin bir değerler dizisi değişimine uğradığını belirtmiştir. Yeni değerler dizisi gerektiğinde öğretmen yönlendirmesi ile birlikte yazma sürecine odaklanma, keşif ve buluş için öğretme stratejilerini içermesi ve bunun

yanı sıra yazının, yazarın yazmak istediğini ne kadar yazabildiğine göre değerlendirmesi gibi doğruları ön plana çıkarmaktadır (Maltepe, 2006).

Yazma öğretiminde 1970 ve 1980’li yıllar süreç yaklaşımının başlangıcı olmuştur. Süreç merkezli yaklaşımda yazı, düşüncenin ve dilin keşfedilmesi, yenilenip değiştirilmesi olarak görülmektedir. Bu yaklaşım yazıyı yazmadan önce ve yazım sırasında ortaya çıkan farklı süreçlerle alt beceriler üzerinde durur ve stratejiler üretir. Bu alt süreçler, ön yazım, taslak yazma gözden geçirip düzeltme, yazım işlemi bitene kadar uyumun korunmasını kapsar. Bu yaklaşımda öğretmen, öğrencinin yazım sürecinde ona rehberlik etme ve destek vermekle yükümlüdür. Öğretmenin ilk önce yazım tekniği açısından öğrencisine model olması gerekir. Yani öğretmen, öğrenciyi nasıl yazacağını anlatmakla kalmaz, kendisi de yazar (Maltepe, 2006).

Süreç yaklaşımında yazma; öğrenme ve gelişmenin bir yolu analiz edebilen ve tanımlanabilen belirli kurallara bağlı kalınarak düzenlenmiş yaratıcı bir etkinlik olarak görülmektedir. Bu bağlamda yaratıcı yazma yaklaşımı yazma öğretiminde süreç merkezli bir yaklaşım olarak nitelendirilebilir (Oral, 2003).

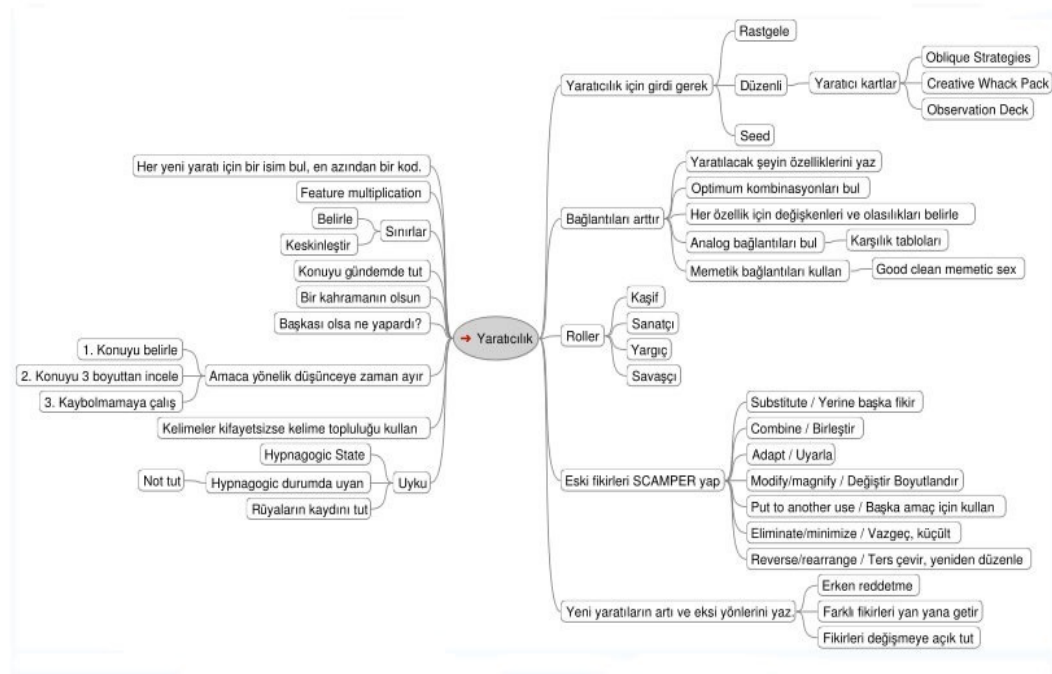
1.1.4. Yaratıcı Yazma

Yaratıcılık: Etimolojik köken itibari ile Latince “Creare” sözcüğünden gelen yaratıcılık; yaratmak, doğurmak, meydana getirmek, bulmak, keşfetmek, yenilik yaratmak anlamlarına gelmektedir. Türk Dil Kurumunun Türkçe Sözlüğünün 2005 baskısında ise; yaratıcılık şu şekilde tanımlanmıştır: 1) Yaratma yeteneği; 2) Her bireyde var olduğu kabul edilen, bir şeyi yaratmaya iten sanal yatkınlık (Gökçe, 2007: 13).

Davaslıgil (1994:53)’de yaratıcılığı azınlığa sahip olan ender rastlanan bir yetenek olarak değil, bütün insanların sahip olduğu geliştirilip beslenebilen bir bilişsel beceri olarak kabul etmektedir. Bazen kişi henüz gücünün sınırlarını kendisi bile fark etmemiş olabilir. Bu nedenle yaratıcılık; yeni, özgün ve beceriye dayalı bir ürün olarak ortaya çıkmış veya henüz ürüne dönüşmemiş, kendine özgü bir problem

çözme sürecini içeren, kişinin zekâ unsurlarını da özgün ve üretime dönük kullandığı bir bilişsel yetenek olarak tanımlamaktadır (Aktaran: Aslan, 2001: 15-22).

Şekil 1.1. Yaratıcılık Diyagramı (Aslan,2009)

Torrance yaratıcılığı, boşlukları rahatsız edici ya da eksik öğeleri sezip, bunlar hakkında düşünme ve varsayımlar kurmak, bunları sınamak, sonuçları karşılaştırmak ve bu varsayımları değiştirip yeniden sınamak olarak tanımlarken, Bartlett, ana yoldan ayrılma, deneye açık olma, kalıplardan kurtulma, Wallach ve Kogan çok sayıda çağrışım üretebilme ve bu üretmede özgür olabilme, ancak bunu yaparken de özden ayrılmama ve sapmama, Taylor, yeni ve geçerli fikirlerin yaratılmasıyla sonuçlanan fikirler süreci, Guilford ise yaratıcı düşünce alışılmamış düşünce, esneklik, orijinallik ve akıcılıktır, şeklinde tanımlamışlardır (San, 1979: 117).

Hayal gücünün ve üretimin potansiyeli olan yaratıcılık, insan yaşamının iki alanında önemli rol oynar. Bir alanda, insanın toplumun bir üyesi olarak geliştirdiği kimlik ve bu kimlikle toplumda edindiği yer diğer alanda ise psikolojik açıdan eriştiği yeterlilik; yani kendini gerçekleştirme yer almaktadır (Oral, 2003: 1).

İnsan beyni sol ve sağ beyin olarak iki beyinden oluşur. Sol beyin mantıksal bilgileri, sağ beyin ise görsel bilgileri çözümler.

Beynin sol yanı; sözcükler, mantık, sayılar, dizeleme, doğrusallık, analiz, listeler gibi zihinsel alanlarla; sağ yanı ise, ritim, mekânsal farkındalık, bütüncül farkındalık, hayal gücü, gündüz düşü, renk, boyut gibi zihinsel etkinliklerle uğraşır (Buzan, 2003: 69). Duygu ve düşünsellik birbirinden ayrılmaz bir bütünü oluşturarak yoğun bir iç içelik içinde gelişir. Yazma süreci içinde bulunulan aşamaya göre kimi kez sağ beyin, kimi kez sol beyin ön plana geçebilir, kimi kez de her ikisi de aynı oranda birbiriyle kaynaşarak bütünleşir.

Günümüzde zeki olmak artık rakamları ve sözcükleri iyi kullanabilmek değil üretmek, fırsatları değerlendirebilmek ve yenilikçi olmakla tanımlanmaktadır. Bu durumda insan zekâsı yaratıcı düşünmek ve özgün olmak durumundadır.

Tony Buzan'a göre yaratıcı bir zekâ şunları içerir:

Akışkanlık: Birbiri ardından yeni ve yaratıcı fikirler ortaya koyma konusunda hız ve kolaylık.

Esneklik: Bir şeyleri değişik açılardan görme, bir şeyler üzerinde karşıt görüş açısından düşünme eski kavramları alıp yeni tarzlarda düzenleme ve önceden var olan düşünceleri tersine çevirme yeteneğinizdir. Esneklik bir de yeni düşüncelerin yaratılmasında tüm duyularınızı kullanma yeteneğini içerir.

Özgünlük: Bu, tüm yaratıcı düşünmenin ruhudur ve benzersiz, alışılmamış ve merkezden uzak nitelikte fikirler üretme yeteneğinizi temsil eder. Birçok kişi böyle birinin “kontROLSÜZ” olduğunu düşünürse de aslında bunun tam tersi doğrudur: Özgünlük çoğunlukla büyük ölçüde yöneltmiş zihinsel enerjinin ürünüdür ve genellikle yüksek yoğunlaşma düzeylerine çıkma kapasitesini gösterir.

Yaratıcı birey; kendisine ve yaşama uzak açıyla bakabilen, durumlar ve olaylar arasında geçişler yaparak düşünebilen, durumları ve olayları analiz edebilen, çözüm önerileri geliştirebilen ve olay karşısında eleştirel düşünebilen, ayrıntıları iyi

takip edebilen, satır aralarını okuyabilen, kendisine verilenle yetinmeyen, hep daha iyisini arayan, imgeleme becerisi yüksek, analitik düşünme biçimlerini benimsemiş, mizah duygusu gelişmiş, sıra dışı fikirleri alçak gönüllülük ile değerlendiren bireydir (Gökçe, 2007: 20).

Bireysel yaratıcılık: Yaratıcılık, doğası gereği bireysel bir süreçtir. Yaratıcı grup etkinlikleri ise kolaylaştırıcı/hızlandırıcı etkinliklerdir. Herkesin bir ölçüde yaratıcı olduğu ve yaratıcılığın geliştirilebileceği kabul edilmektedir. Yaratma sürecinin dört aşamada ele alınması mümkündür:

1. Bilgi toplama,
2. Kuluçka,
3. Fikir veya keşif,

4. Değerlendirme ve gerçekleştirme. Bu aşamalar düşünmenin aşamalarına benzemektedir. Her aşamada yaratma sürecini kolaylaştıracak veya hızlandıracak bir dizi işlem önerilmektedir (Erlendsson, 1999).

1. Bilgi toplama, konuya ilişkin perspektif edinme ve konunun detaylarını öğrenme aşamasıdır. Bilgi toplamak için önerilenler:

- Değişik alanlarda okuma.
- Profesyonel dernek ve gruplara katılma.
- Profesyonel seminer ve toplantılara katılma.
- Yeni yerler gezme.
- Konuya ilişkin herkesle konuşmaya çalışma.
- Gazete ve dergilerde konuya ilişkin yazılar arama.
- Bir konu kütüphanesi oluşturma.
- Küçük bir el bilgisayarı taşıma ve yararlı bilgileri kaydetme.
- Her şeyi merak etme.

2. Kuluçka, bir anlamda toplanan bilginin hazmedilmesi ve/veya bilinçaltının aktive edilmesi aşamasıdır. İyi bir kuluçka süreci için önerilenler:

Rutin, düşünmeyi gerektirmeyen işler yapma (evi boyamak, araba yıkamak vb).

Düzenli olarak egzersiz/spor yapma.

Oynama (spor, satranç, dama, yap-boz vb).

Uyumadan öce konu veya sorunu düşünme.

Meditasyon yapma veya hipnotize olmaya çalışma.

Düzenli olarak rahat oturmaya ve gevşemeye çalışma.

3. Fikir, keşif veya buluşun yapıldığı veya çözümün bulunduğu aşamadır. Çoğu zaman kuluçka aşaması ile keşif aşamasını zamansal olarak ayırmak mümkün olmamaktadır. Fikir veya keşif aşaması için önerilenler:

Hayal kurma.

Hobiyle uğraşma.

Sakin bir ortamda çalışın (örn: işinizi parka götürün).

Sorunu ikinci plana itme.

Küçük bir el bilgisayarı taşıma ve yararlı bilgileri kaydetme.

Çalışırken aralar verme.

4. Değerlendirme ve gerçekleştirme, buluşun uygulanabilirliğinin tartışıldığı ve buluşun uygulandığı aşamadır. Değerlendirme ve gerçekleştirme cesaret isteyen bir süreçtir. Değerlendirme ve gerçekleştirme aşaması için önerilenler:

Egzersiz yapma, diyet yapma ve dinlenerek enerji düzeyini artırma.

İş planlama sürecini ve işle ilgili her şeyi öğrenme.

Bilgilerini, bilgili kimselerle paylaşma.

Sezgilere ve duygulara dikkat etme.

Satış sürecini öğrenme.

Örgüt politikasını ve uygulamalarını öğrenme.

Başkalarından tavsiye isteme (Örn: arkadaşlar, uzmanlar).

Fikirleri gerçekleştirirken karşılaşılan sorunları inceleme (Erlendsson, 1999).

Herkesten farklı olarak daha fazla yaratıcı olan/görünen kişide aşağıda sıralanan özelliklerin olduğu öne sürülmektedir:

- Zekidirler ama çok parlak olmak zorunda değildirler. Yaratıcılık, çok üst seviyede zekâ gerektirmez.

- Kısa zamanda çok sayıda değişik düşünceler üretmede başarılıdırlar.

- Benlik değerleri yüksektir. Kendini seven kişilerdir.

- Çevrelerine duyarlı ve başkalarının duygularını anlayabilen (empatik) kişilerdir.

- Sorunlarla uğraşmak onları güdüler.

- Yeterli kanıt toplamadan, karar vermekten kaçınırlar.

- Bağımsızlıklarına düşkün ve grup onayına fazla değer vermeyen kişilerdir.

- Zengin ve fantastik yaşamaktan hoşlanırlar.

- Katı ve dogmatik değil, esnektirler.

- Küçük detaylardan çok, sorunun anlam ve doğurgularıyla ilgilenirler (Demiröz, 2001).

Çağlar (2009) yaratıcılık konulu yapılan araştırmaları incelediğinde yaratıcılığa özgü birçok özellikler saptamıştır. Bu özelliklerden, ortak sekiz özelliği ve bu özelliklerin niteliğini aşağıda belirtilmektedir:

1. Sorunlara karşı duyarlılık.

2. Fikirlerde akıcılık.

3. Esneklik.

4. Orijinallik.

5. Yeniden tanımlama ve düzenleme yeteneği.

6. Soyutlama özetleme ve analiz etme yeteneği

7. Bileşim (sentez) ve bir sonuca götürme.

8. Tutarlı şekilde düzenleme.

1. Sorulara Karşı Duyarlılık (Sensitivity to Problems): Yaratıcı kimseler sorunların özünü kavrar ve onların çözüm olasılıklarını sezer. Sorunların çözümü için gerekli esas öğeleri, araç ve gereçlere duyarlılık gösterir. Diğer bir deyimle karşılaşılan sorunların çözümünde ikinci derecede yardımcı olacak araç, gereç ve öğelerle ilgilenmez. Sorunun özüne ilişkin öğelerle ilgilenir, bulur.

2. Fikirlerde Akıcılık (Suency of Ideas): Yaratıcı kimse bir duruma tepkide bulunurken, bir sorunun çözümü ile uğraşırken çok çeşitli fikirlere sahip olmaya ve birçok çözüm yollarını öğrenmeye yönelir. Bunların, içinden durum için en orijinal ve uygun düşenini kolaylıkla seçer ve durumu rahatlıkla uygular.

3. Esneklik (Plexibility): Yaratıcı kimse yeni bir duruma kolayca adapte olma ve o duruma göre değişme yeteneğine sahiptir. Herhangi bir duruma uygun düşen bir yaklaşımdan diğer bir yaklaşıma kolayca geçebilir. Esnektir, katılıktan hoşlanmaz.

4. Orijinallik (Originality) Özgünlük: Yaratıcı kimsenin en belirgin özelliklerinden birisi herhangi bir duruma verdiği cevaplarda yepyeni bir başkalık oluşudur. Özellikle yaratıcılık yeteneğine sahip olduğu alanda alışlagelmiş cevaplar, tepkilerden tamamen farklı tepkiler ve cevaplar verir. Problemlerin çözümünde, çeşitli yapıtların da yepyeni yaklaşımlar izler. Bu yetiyi çoğu zaman onu çevresindeki muhafazakârlar ile çatışmaya düşürür. Çünkü yaratıcı kimsenin yepyeni yaklaşımları ve yapıtları alışlagelmiş tepkileri ve yaklaşımları benimseyen muhafazakârlar için acayip gelir.

5. Yeniden Tanımlama ve Düzenleme Yeteneği (The Ability Redefinition and Rearrange): Yaratıcı kimse gizli olarak etrafındaki nesnelerin fonksiyonlarını alışlagelmiş olandan farklı görme yeteneğine sahiptir. Onları anlar ve yepyeni bir yönde ve yöntemde kullanır.

6. Soyutlama Özetleme ve Analiz Etme Yeteneği (Analysis or Ability to

Abstract): Yaratıcı kişi ayırt etme, ayrıntıları bulma, karşılaştığı durumu önemli parçalar ve anlamlarına göre soyutlama, analiz etme yeteneğine sahiptir. Yaratıcı kişi durum ve konuların özünü, önemli kısımlarını ve tüm ayrıntıları önem derecesine göre ayırır. Onları en uygun şekilde kullanır.

7. Bileşim Sentez ve Bir Sonuca Götürme (Synthesis and Closure):

Yaratıcı kişi birbiriyle bağıntısı olmayan parçaları ve öğeleri birbiri ile uyumlu bir şekilde yepyeni bir sentez oluşturacak şekilde birleştirme yeteneğine sahiptir. O daha önceden bir bütünü oluşturan parçalar üzerinde iyice çalışmadan bir bütünün ayrıntılarını kavrar ve yepyeni bir sentez oluşturur. Çeşitli parçalar arasında yeni bağıntılar kurarak yepyeni bir sentez yapabilir.

8. Tutarlı Şekilde Düzenleme (Coherence of Organization):

Yaratıcı, kişi nesnelere ahenkli bir şekilde düzenleme yeteneğine sahiptir. Bir bütünün farklı parçaları ve öğeleri şekillendirilir veya kaldırılır. Böylece son düzenleme tutarlı olarak kabul edilir, birlik ve bütünlük sağlanır. Yaratıcı kişi yetenekli olduğu alanda durumların, nesnelere, parçalarını ahenkli ve tutarlı bir şekilde yeniden düzenler, yepyeni yapıtlar oluşturur.

Çocukların çoğu yazmaya karşı büyük bir ilgiyle, kelimelerle kendini ifade etme gibi doğal bir ihtiyaç içinde okula başlarlar (Graves,1983; Aktaran: Essex, 1996). Yaratıcı yazma yaklaşımı ile yazılan hikâyeler ve çocuk şiirleri, öğrenciler için zekâyı uyaran, hislerini ve duygularını ifade eden yazılardır (Essex, 1996).

1.1.5. Yaratıcı Yazma Yaklaşımı:

Yazı yazma, çocuklar tarafından pek cazip bir etkinlik olarak görülmemektedir. Bunun nedenleri arasında, yazı yazarken çoğu kez sıkı kurallara bağlı kalmak zorunluluğu vardır. Kâğıt temizliği, harflerin nasıl çizilmesi gerektiği, yazının düzgün olması ve dilbilgisi hakkındaki kuralların okulun ilk yıllarında ağırlıklı olarak öğretilmesi, çocukların bir taraftan yazım tekniğini öğrenmelerini sağlarken, diğer taraftan yazı yazmaktan nefret etmelerine yol açabilmektedir. Bu tür etkinlikler, çocukların dikkatlerini yazının içeriğinden çok, şekle yöneltir ve çocukların yazılarının aynı standarda uygun olmasını zorunlu kılar. Elbette, yazı

yazmanın kuralları vardır ve bunu öğrenmek gerekir ama bunu yaparken çocukların ilgilerini dağıtmadan öğretebilecek dengeyi de kurmak gerekir. Yaratıcı yazı demek, kişinin bir konudaki duygu ve düşüncelerini hayal gücünü kullanarak, özgürce kağıda dökmesi demektir (Oral, 2003: 8). Sever (1991), yaratıcı, verici bir süreç ve bir anlatma tekniği olan yazmayı; anlama sürecinden gelen iletinin kavranması, düşüncelerin ayrıştırılması, yeniden biçimlendirilip bir bütün olarak aktarılması gereği olarak belirtmektedir. O'na göre, yazınsal yaratıcılık, yaratıcı çalışmaların temel anlayışı olan kendini tanıma, düşünerek karar verme, planlama, bu plan ve kararları eyleme dönüştürme sürecinin uygulamalarla yaşama geçirilmesidir. Bu açıklamalar yazma eylemi ile yaratıcılığın örtüştüğü biçiminde yorumlanabilir.

Öğrencilere istenilen düzeyde bir yazma becerisi kazandırmak, yalnızca öğretici yazılar yazdırmakla olanaklı değildir. Önemli olan, dış dünyayı algılamaları ve anlatmalarında kendi görüş, düşünce ve hayal güçlerini kullanmalarına olanak sağlamaktır. Böylelikle dış dünyadan beş duyu yoluyla alınan izlenimler zihinde canlanır ve kâğıda dökülür. Duyular aracılığıyla dış dünyayı algılamak, ayrıntıların farkında olmak ve bu ayrıntıları zihinde canlandırmak öğrencilerin yazılı anlatımda özgünlüğe ulaşabilmesi için kendi görüş, düşünce ve hayal gücünü de işin içine katması gerekir. Yaratıcı yazma, dış dünyadan elde edilen izlenimlerin farklı bir sunumla ortaya konmasına dayanır (Aşçıoğlu,1993: 146).

Yaratıcı Yazmanın Gerekliliği: Tompkins (1982), neden çocuk öyküleri yazmak gerektiğini yedi nedenle açıklamaktadır:

- 1) Eğlendirmek için;
- 2) Sanatsal ifade yaratmak için;
- 3) Yazma değerleri ve amacı keşfetmek için;
- 4) Okuyucuda hayal gücünü uyarmak için;
- 5) Düşünmeyi netleştirmek için;
- 6) Kimlik aramak ve
- 7) Okuma yazma öğrenmek için.

Yukarıda söz edilen bu nedenleri gerçekleştirebilmek için yaratıcı yazma yaklaşımına uygun tekniklerle yazma çalışmaları yapılmalıdır. Yaratıcı yazma çalışmalarını, bazı öğretmen ve ebeveynler yapılan saçma bir oyun, dinlendirmeye benzeyen bir etkinlik olarak görmektedirler. Çocuklar yazarken, eğlenmeli, konuyu onların seçmesi için fırsat verilmeli ve yazarken buna yönelik metotlar kullanılmalıdır. Yaratıcı yazma çocukların bilişsel ve iletişim becerilerini geliştirmesi açısından çok önemlidir (Tompkins, 1982; Aktaran: Essex, 1996).

1.1.6. Yaratıcı Yazmada Kullanılabilecek Teknikler:

Doğa ve çevre gezileri: Dışarıda (özellikle doğada) gezinmek çocukların yaşadıkları çevreyi fark etmelerine yardımcı olacağı gibi onların beş duyularını da daha etkin biçimde kullanmalarına yol açacaktır. Öğretmen öğrencilerin dikkatlerini doğadaki cisimlerin benzerlikleri ve zıtlıkları üzerine çekebilir. Çevre gezilerinde, provokasyonlar üretmek de mümkün olacaktır. Yaratıcı yazı tekniğinde provokasyon, sıradan yollarla düşünülmediğinde akla gelmeyen fikirler üretmek demektir. Etrafımızdaki varlıkların normal olarak sahip olmadıkları fonksiyonları içeren provokasyonlar, öğrencilerin bu çevre gezilerine olan ilgilerini artıracak, daha önce hiç fark etmedikleri özellikleri keşfetmelerine ve bunlar üzerine düşünmelerine yol açacaktır. Provokasyonlar hayal gücü ve yaratıcılığı artırır. Çevre gezisinde öğretmen öğrencilerden etraflarındaki varlıklar hakkında öyküler ya da şiirler yazmalarını isteyebilir. Böylece öğrenciler çevrelerinde birbirinden farklı ve bağımsız görünen varlıkları düşünüp, aralarında anlamlı bağlar kurmak zorunda kalırlar. Çevre gezilerinin sonunda, öğrencilerin yazdıkları öyküler, şiirler, sınıfta okunmalıdır. Bu sayede, öğrenciler birbirlerinin doğayı yorumlarken farklı duygu ve düşüncelerle hareket ettiğini görme olanağına kavuşur. Bunun yanında, her öğrenci kendi bireysel özelliklerini, niteliklerini ve farklılarını da fark eder (Oral, 2003).

Pencere problemi: Bu teknikte, öğrencileri harekete geçiren fikir olarak bir pencereden dışarıya ya da içeriye doğru bakmaları söylenir. Bu pencere herhangi bir pencere olabilir. Sınıfın penceresi, virane bir binanın penceresi yahut bir saray penceresi. Pencereden içeri ya da dışarı bakacağına kişiler kendileri karar verirler. Bu pencere tamamen hayali de olabilir (Oral, 2003: 82).

Grupla beraber öykü yazmak: Öğretmen ilk önce öğrencilere serbest öyküler yazdırır. bu bir iki saat sürebilir. Daha sonra öğretmen öğrencileri ikişerli gruplara ayırır ve her öğrenci eş olduğu ikinci öğrenciye, yazmış olduğu öyküyü okur. Sonra, öğretmen ikişerli grupları dağıtır ve dört kişilik yeni gruplar oluşturmak üzere bir araya getirir. Bu yeni gruplarda yer alanlar, yeni ortaklarına kendi yazdıkları öyküleri anlatırlar. İkililerin birbirlerine okudukları öyküleri başkalarına anlatmaları hem dinleme becerilerini geliştirir, hem de öyküleri hakkında geribildirim alma şansı yakalarlar. Her grup dört öyküyü bu temel özellikleri açısından değerlendirir. Uygulamanın sonunda, her öykü sınıfa okunur. Bu kez değerlendirme yapılmaz ama isteyen öğrencilerin öykü hakkındaki yorum, görüş ve duygularını belirtmelerine izin verilir (Oral, 2003: 85).

Cümle birleştirme: Öğrencilerin kısa, ilişkisiz cümlelerden oluşan bir paragrafın önceki halini görmeleri sağlanır. Başlangıç olarak, öğretmen tepegöz üzerinde, daha önceden hazırladığı kısa, bölük pörçük cümlelerden oluşan bir paragraf gösterir. Sonra sınıfta ikili gruplar oluşturulur. İkililer, bu paragraftaki cümleleri birleştirip, içeriğini zenginleştirmeye çalışırlar. Tepegöz ders boyunca açık kalır. Bu, yaklaşık yarım saatlik bir etkinliktir. Daha sonra ikililer yaptıkları değişiklikleri sınıfa okurlar. İkililerin okumaları bittikten sonra, fikirler ve düşünceler tahtaya yazılır (Oral, 2003: 95).

Kullanılan dili tahmin etmek: Öğrencilerin sözel ve yazılı anlatım becerilerini beraber kullanmalarını sağlayacak, oldukça keyifli bir etkinliktir. Öğretmen yabancı dilde oynayan bir filmde on dakikalık bir sahne gösterir. Bu jest ve mimiklerin belirgin olduğu bir sahne olursa daha faydalı olur. Öğretmenin bu sahnenin seslerini daha önceden teybe kaydetmesi gereklidir. Dersin başında, henüz öğrenciler filmi seyretmeden önce, öğretmen teypteki sesleri dinletir ve olup biteni tahmin etmeleri ister. Öğrenciler, konuşmaları dinleyip, not aldıktan sonra, birbirlerinin yorumlarını dinler, kısa süre tartışırlar. Burada doğru yanlış tahmin söz konusu değildir. Öğretmen öğrencilere hangi ipuçlarından faydalanarak bu tahminleri yaptıklarını sorar. Daha sonra, öğrencilere filmi izletir. Az önce dinledikleri sesleri öğrenciler bu sefer filmde izlerler. Bu kez öğretmen filmde ne anladıklarını sorar. Bu defa görüşler arasındaki farklılıklar azalacak ya da tamamen kaybolacaktır. Bu

etkinlikte, ürüne yönelik bir değerlendirme yapmak söz konusu değildir. Sadece öğrencilerin derse katılımları değerlendirilebilir (Oral, 2003: 97).

Müzik ve fotoğraflar eşliğinde yazmak: Öğretmenin işleyeceği konularla ilgili fotoğraflara ve konuya uygun müziğe ihtiyacı olacaktır. Fotoğrafların sergileneceği bir de oda bulmak gerekmektedir. Öğretmen öğrencilere, fotoğraflara dikkatle bakmalarını ve savaş hakkında bu resimlerde görüp, hissettiklerini yazmalarını söyler. Müzik tüm ders boyunca hafif bir tonda çalmalıdır. Öğrenciler bir ya da birden fazla resim hakkında yazabilirler. Herkes yazmayı bitirdikten sonra, öğretmenle öğrenciler beraberce yazıları konularına göre gruplara ayrılırlar (Oral, 2003).

Öykü karakterleri oluşturmak: Her yaş için eğlenceli olmasına rağmen, özellikle küçük yaş grupları için son derece faydalıdır. Oldukça basit ve yaratıcılığı geliştiren bir tekniktir. Öğretmen öğrencilerine birer kâğıt verir ve kâğıdı boylamasına çizerek beş bölüme şu başlıkları yazdırır:

- a. Cinsiyet
- b. Fiziksel görünüm
- c. Kişilik
- d. Meslek
- e. Sevdiği uğraşlar

Öğretmen daha sonra öğrencilere bu bölümleri istedikleri gibi doldurmalarını söyler. Öğrenciler bu tabloyu istedikleri uzunlukta ve yönde doldurabilirler. Daha sonra da satırları makasla keserek ayırırlar. Bunları beş ayrı zarfa koyarlar ve zarfların üzerlerine içindeki özelliklerin bulunduğu grubun adını yazarlar. Böylece, tüm sınıfın ortaklaşa hazırladığı bir karakterler havuzu ortaya çıkar. Yazım aşamasına gelindiğinde, öğrenciler sırayla her zarftan bir özellik seçerler. Karakterlerde umulmadık sürprizlerin olması karakterlere özgün kişilik kazandırır. Öykülerin yazım aşamasına gelindiğinde öğrencilere düşüncelerini düzenlemeleri ve yazmaları için, en az bir saat verilmelidir. Öyküler yazıldıktan sonra, öğretmen öğrencileri eleştirir. İkili birbirlerinin yazdıkları öyküleri dinlerler ve öykünün sesi, yapısı, güçlü ya da zayıf yönleri hakkında birbirlerine geribildirim sunarlar. Gerekli düzenlemeler

yapıldıktan sonra, her öğrenci öyküsünün son halini sınıfa okur ya da herkesin görmesi için panoya ilştirir (Oral, 2003).

Pek çok yaratıcı yazma yöntemiyle eğitim yapan öğretmen için cevabı en zor soru "Bir Hikaye nedir?" sorusudur (Essex, 1996). Yaratıcı Yazma sürecinde öğrenciler yazılarını; bireyin yargılanmadığı, duygusal rahatlığın olduğu sosyal bir ortamda; yazma isteği ve merakı ile; kaygıdan ve eleştirme korkusundan uzak; çoğunluğun baskısı altında kalmadan, özgürce yazarlar. Bireysel yazmanın yanında ikili ve grupla yazma çalışmalarının yapıldığı yazma sürecinde fikir alış verişinde bulunulur. Ayrıca her öğrencinin izlediği yazma yol ve yöntemlerine değer verilir ve herkesin kendi hızında yazabilmesi için gereken zaman tanınır. Böylece öğrencilerin, oluşturdukları metni gözden geçirip gerekli düzenlemeleri yaparak sunuma hazırlanmaları sağlanır (Maltepe, 2006: 43).

Yazının ilginç olması için gereken özellikler şunlardır:

- Ses: Yazarın okuyucuyla konuşması, okuyucuyu inandırması, yazarın güçlü ve belirgin etkisinin bulunması ve yazıdaki karakterlerin okuyucuyla konuşması demektir.
- Hareket: Yapı oluşturma, okuyucuyu sürükleme, belirli bir sıra izleyerek ve çeşitlilik oluşturarak bir yere gitme, konuya ve karakterlerin sesine bağlı olarak ilerleyebilmeyi kapsar.
- Hafif Dokunuş: Yazarın kendini gereğinden fazla belirginleştirmemesi gerekir.
- Bilgi Aktarımı: Önem, söyleyecek lafının olmasını, bir mesajın bulunmasını, okuyucunun deneyimlerine eklemeler yapabilmesini içerir. Bir yazının bilgi verici olması, anlamının olması demektir. Önemli olan, yazıda kendine has bir içerik ve bilginin olmasıdır.
- Yaratıcılık: Özgün deneyim, bilineni yeni bir biçimde ifade edebilme, kelimeleri kullanma, deyimler üretebilme, benzetme ya da farklılıkları uygun yerde kullanabilme gibi ifade tekniklerinin yanı sıra, içeriğin başlı başına ilginç olması da yaratıcılığı etkiler (Oral, 2003: 13).

Yaratıcılık, aşağıdaki tekniklerle yakından ilgilidir:

- Dinleyiciyi hissetmek: Okuyucuyla bağlantı kurabilmek, okuyucunun ihtiyaçlarını karşılayabilmek, okuyucuyu anlamla bütünleştirebilmek.
- Detaylara yer vermek: Somut, görsel, seçici, okuyucuyu etkileyen kelimeleri seçmek.
- Tempoyu ve uyumu yakalamak: Kelimelerle bir çeşit şarkı yaratmak, özel çaba harcamadan ses uyumu yaratabilmek.
- Biçimin amaca uygun olması: Yazının sayfada duruş şekli, baskıda görünüşünün amaç ya da amaçlara uygun olması.
- Dilbilgisi kurallarına uymak: Heceleme, vurgulama gibi temel kuralları yansıtmak, kontrol etme (Oral, 2003: 14).

Yaratıcılığın gelişmesi sürekli olmamaktadır, 3 ile 4,5 yaşları arasında bir artış olur, sonra küçük bir düşüş meydana gelir, dördüncü sınıf civarında meydana gelen bir düşüşe kadar yine artış sürer, yedinci sınıf civarında hafif bir düşüşün dışında lise yıllarında artmaya devam etmektedir. Smith & Carlsson (1983, 1985)'a göre ilkokula başlayan çocukların yaratıcılıklarında bir düşüşün olduğunu, 12 yaş civarında yine düşüşün tekrarlandığını, 14-15 yaşları arasında bir düzelmeye olduğunu, fakat 16 yaşından sonraki artışın daha belirgin hale geldiğini araştırma bulgularına dayanarak belirtmişlerdir (Aktaran: Davaslıgil, 2007). Yazma çalışmalarında öğretmenlerin yaratıcı düşünme gücüne sahip çocukları mevcut yaratıcılık potansiyelini kullanıp geliştirecek etkinliklere öğrencilerini yönlendirmek için ortam sağlamalıdır. Yaratıcı çocukların eğitim ve öğretimlerinde başarılı olmak için öncelikle aşağıdaki hususların gerçekleştirilmesi uygun olacaktır.

1. Öncelikle her düzeydeki okul (ilk, orta, meslek, yüksek) programlarında esneklik sağlanmalı ve öğrencilerin ihtiyaçlarına uydurulmuş değişikliğe her zaman açık programlar hazırlanmalıdır.

2. Sınıflarda öğrenci sayıları, çağdaş eğitim kurallarının kabul ettiği normal sayıya getirmelidir. Kalabalık sınıflarda çocukların bireysel farklarına uygun eğitim yapılması olanak dışıdır.

3. Okul ve sınıflarda çeşitli ve eğitim programlarının gerektirdiği, eğitim araç ve gereçleri bulunmalıdır. Özellikle yaratıcı çocuklara yetenekli oldukları alanlarda çeşitli eğitim araçları sağlamak yaratıcılığın gelişmesi, çocukların kendi kendine etkin deneyler yapması için ilk şarttır.

4. Eğitim sisteminde gerekli değişiklikler yapılmalıdır. Çünkü halen yürürlükteki eğitim sistemi, çocuklarda yaratıcılık niteliklerinin geliştirilmesine olanak vermemektedir.

5. Yaratıcı çocukların ve gençlerin bu güçlerinin geliştirilmesinde en büyük sorumlulukları yüklenen öğretmenler bu çocukları tanımak, onların gelişmeleri için gerekli yardımları yapmak, yeni eğitim öğretim yöntemlerini yeterli düzeyde tanıtmak için hizmet içi eğitim vermelidir (Çağlar, 2009).

Yaratıcı yazma sürecinde paylaşım önemli bir yere sahiptir. Bunun gerçekleştirilebilmesi için şu yollar izlenir: Yazılan metinler, herkesin birbirine güven duyduğu ve birbirini anladığı bir ortamda okunur; tamamlanan metinler eşler arasında, grup içinde ya da sınıfla paylaşılır; bu paylaşımların gerçekleştirilebilmesi için ders içinde belli zaman dilimleri ayrılır. Ayrıca öğrencilerin yazma becerisinde kendine olan güvenlerini artırmak ve onları yazmaya karşı güdülemek için, yazılan metinler yazma konularına uygun olarak şekillendirilen sınıf panolarında sergilenir; öğrenciler tarafından kitapçık haline getirilir; sınıf gazetesi/dergisinde ve okul gazetesi/dergisinde yayımlanır. Öğrencilerin yazılı anlatım ürünlerinin başkaları tarafından incelenip okunması, dinlenmesi ve böylece öğrencilerin iç dünyalarının başkaları tarafından anlaşılıp kabul görmesi onların kendilerini daha iyi hissetmelerine yol açacaktır (Maltepe, 2006: 43).

Not vermek, öğrencilerin yazılarını birbirleriyle kıyaslamak, yanlışlar bulmak, onları daha iyi yazamadıkları ya da fikirlerini daha iyi sunamadıkları için suçlamak, yaratıcı yazının ana felsefesine aykırıdır. Yaratıcı yazı, dilbilgisi kurallarını doğru kullanarak mantıklı yazmaktan ibaret değildir. Böyle yazılar elbette kaliteli yazılardır ama yaratıcı yazıda, öncelikle öğrencilerin belirli konulardaki duygu ve düşüncelerini ortaya çıkarmaları, özgün, akıcı fikirler üretip, duygu ve düşüncelerini cesaretle, dürüstçe ve etkili biçimde kâğıda dökmeleri hedeflenmektedir (Oral, 2003). Barbara Esbensen (1975), yaratıcılığı geliştiren bir ortamın nasıl olacağına karar verirken

üzerinde durulması gereken en önemli sözcüğün "kabul etmek" olduğunu söylemektedir. Kabul etmek, çocuğun yaratıcı gücünün parlamayıp, harekete geçmesine yol açan bir sihir den fark sızdır (Oral, 2003: 16).

Yaratıcı Yazma ile Yazma arasında belirgin farklılıklar bulunmaktadır. Her iki alanda yapılan yazılı anlatım çalışmalarında öğrencilerin farklı düşünsel ve dilsel beceriler ortaya konması beklenmektedir.

Tablo 1.1. Yaratıcı Yazma ve Yazma arasındaki Farklar

Yaratıcı Beklenenler	Yazmada Öğrenciden Beklenenler	Yazmada Öğrenciden Beklenenler
İlgi çekici konularda yazma		Verilen konu dışına çıkmadan yazma.
Yazısını kendine özgü bir kurguyla yazma.		Yazısını giriş gelişme sonuç şeklinde yazma.
Yazısını kendi belirlediği yöntemle yazma.		Yazısını öğretmenin belirlediği yöntemle yazma.
Yazısında yeni, orijinal fikirlere yer verme.		Yazısında konuya ait düşüncelere yer verme.
Yazısında ayrıntılı fikirlere yer verme.		Yazısında yazım ve noktalama işaretlerine dikkat etme.
Yazısındaki örneklerde hayal gücünü kullanma.		
Yazısında duygularına yer verme.		
Yazısında özgün karakter, yer olay vb. yer verme		
Yazısında farklı kelimeler kullanarak anlatımı zenginleştirme		

Farklılıklar olduğu kadar Yaratıcı Yazma ve Yazma arasında benzerlikler de bulunmaktadır.

Tablo.1.2. Yaratıcı Yazma ve Yazma arasındaki Benzerlikler

Yaratıcı Yazmada Beklenenler	Öğrenciden	Yazmada Öğrenciden Beklenenler
Akıcı bir şekilde yazma		
Anlam bütünlüğünü bozmadan yazma		
Düşüncelerini açıkça ortaya koyma		
Gereksiz sözcük kullanımından kaçınılarak anlatım bozukluğu yapmama		
Konu bütünlüğünü bozmadan yazma		

İnsan öğrenmesini önemseyip, beynin ihtiyaçlarını temele alan yaratıcı yazma tekniği İlköğretim programının hedeflediği becerileri kazandırmaya yardımcı etkinliklerden biridir. Programda da öğrenci ihtiyaçları, zihinsel yapıları, merkeze alınarak kazandırılacak beceriler, davranış değişiklikleri tespit edilmiştir.

Öğretim programı, bir derste öğrencilerin ulaşacağı hedefleri, hedeflerin kapsadığı davranışları kazandırmak üzere düzenlenecek eğitim durumlarını ve davranışların ne derecede kazandırıldığını ortaya koyabilecek, sınama durumlarını kapsayan, gelişmeye açık ve çok yönlü etkileşim içinde olan öğeler bütünüdür. Bir öğretim programının başarısı, belirlenen istendik davranışları kazandırabilme derecesine bağlıdır. Öğretim programının öğeleri arasında istendik davranışların ya da davranış değişikliğinin oluşturulduğu aşama, eğitim durumlarının düzenlenerek öğrenme yaşantılarının öğrencilere kazandırıldığı aşamadır. İstendik davranışların oluşturulmasında öğretme-öğrenme süreci, merkezi bir öneme sahiptir. Bu nedenle, öğretim programının dayandığı temeller olan insanın gelişim özelliklerini, insanda öğrenmenin nasıl oluştuğunu anlamak, yaşamsal bir öneme sahiptir. Çünkü insanın gelişim ve öğrenme özelliklerine yani bireyin doğasına aykırı bir öğretimi gerçekleştirmek mümkün değildir (Senemoğlu, 2004: 25).

Problem durumunda anlatılan bilgiler ışığında Türkçe dersinde yaratıcı yazma yaklaşımı ile yazma çalışmalarının öğrencilerin, yazma başarısına ve tutumlara etkisi ile ilgili araştırmanın problem cümlesi şu şekilde belirlenmiştir.

1.2. Problem Cümlesi

İlköğretim 5. Sınıf Türkçe Dersinde Yaratıcı Yazma Yaklaşımının Yazmaya Yönelik Tutumlara Yaratıcı Yazma ve Yazma Erişisine Etkisi nasıldır?

1.3. Alt Problemler

1. İlköğretim 5. sınıfta Yaratıcı Yazma Yaklaşımına dayalı öğretimle, Türkçe Dersi Öğretim Programıyla yapılan öğretim öğrencilerin "yazmaya yönelik tutumları" üzerinde anlamlı farklılıklar oluşturmakta mıdır?

2. İlköğretim 5. sınıfta Yaratıcı Yazma Yaklaşımına dayalı öğretimle, Türkçe Dersi Öğretim Programıyla yapılan öğretim öğrencilerin "yaratıcı yazma erişileri" üzerinde anlamlı farklılıklar oluşturmakta mıdır?

3. Yaratıcı Yazma Yaklaşımına dayalı öğretim (YAYAG) ile Türkçe Dersi Öğretim Programıyla yapılan öğretim öğrencilerin (TÖPÖG) "yazma erişileri" üzerinde anlamlı farklılıklar oluşturmakta mıdır?

4. İlköğretim 5. sınıfta Yaratıcı Yazma Yaklaşımına dayalı öğretimle, Türkçe dersi Öğretim Programıyla yapılan öğretim, öğrencilerin "yaratıcı yazma ürünlerini ortaya koymadaki gelişimlerini" nasıl etkilemiştir?

1.4. Araştırmanın Amacı

2005–2006 eğitim-öğretim yılında uygulanmaya başlanan ilköğretim programı ile öğrencilere doğrudan bilgi aktarılması yerine, onların kendi deneyimlerini yaşayacakları etkinlikler aracılığıyla bir takım becerilerin kazandırılmasına çalışılmalıdır. Bu beceriler; eleştirel düşünme, iletişim kurma, araştırma ve sorgulama, problem çözme, akıl yürütme, karar verme, karşılaşılan olay, olgu ve bilgileri ilişkilendirme, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, her türden kaynakları etkili kullanma, öz yönetim, kalıtım, paylaşım, iş birliği ve takım çalışması, bilimin temel kavramlarını tanıma ve bilimsel düşünme, temalarla ilgili temel kavramları tanıma, Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerileridir. Bu beceriler çerçevesinde; düşünen, sorgulayan, üreten, çözümcü, işbirliği yapabilen, mevcut bilgi-işlem kaynak ve araçlarını kullanabilen, eleştirel düşünebilen, çevresindeki ve dünyadaki olay ve olguları, güncel gelişmeleri anlamlandırabilen, çağdaş bir yaşam anlayışını benimseyen, sloganları tanıyabilen, global dünyada ulusal kültür ve değerlerini koruyabilen, kendini gerçekleştirmiş bireyler yetiştirilmesi hedeflenmelidir (Titiz, 2005; 10). Öğrencilerin zihinsel becerilerini geliştirmesi, bilgiyi yapılandırması ve yeni bilgilere ulaşması için dil becerisinin geliştirilmesi gerekmektedir. Tüm bunlar göz önünde dil becerilerini geliştirmek, kendini ifade edebilen, eleştirel düşünen bireylerin yetiştirilmesi için yeni ilköğretim Türkçe Programı, öğrencileri aktif kılacak yöntem ve teknikler ile zenginleştirilmiştir. Yaratıcı yazma yaklaşımına uygun olan teknikler de, öğrencilerin ifade ve düşünme yeteneğini geliştiren tekniklerdir.

Günümüz gereksinimlerini karşılayan, üretken bireylerin yetiştirilmesi için değiştirilen Türkçe Eğitim Programında, farklı yöntem ve tekniklere yer verilmiştir. Böylece öğrencinin daha aktif, yaratıcı ve yenilikçi olması amaçlanmıştır.

Yazma çalışmaları çoğu zaman öğrenciler için sıkıcı ve yorucu bir etkinlik olarak görülmektedir. Klasik yazma çalışmaları, okunan bir metnin özeti ya da dinlenen bir konunun yazılmasından ibarettir. Günümüze kadar yazma çalışmaları çoğu zaman serbest bir etkinlik olarak görülmeyip, verilen metnin özetini yazma ya da güzel yazı çalışması olarak algılanmıştır. Nadiren yapılan serbest yazı

çalışmalarında kompozisyon yazdırılmış fakat bu çalışmalarda da kompozisyon konusu sınırlandırılarak öğrencinin yazma çerçevesi daraltılmıştır. Kendini ifade edebilen, gelişime açık ve üretken bir yapıya sahip bireyler yetiştirilmesi çağımızın gereksinimlerindedir. Bu sebeple de öğrencinin her alanda olduğu gibi Türkçe Dersinde yazma beceri alanında etkin rol alabileceği etkinlikler yaptırılmalıdır.

Bu araştırmanın amacı, İlköğretim 5. Sınıf Türkçe Dersinde Yaratıcı Yazma Yaklaşımının Yazmaya Yönelik Tutumlara, Yaratıcı Yazma ve Yazma Erişisine Etkisini ölçmek ve öneriler geliştirmektir.

1.5. Araştırmanın Önemi

Yeni İlköğretim programı ile öğrenci, eğitim ve öğretimde merkeze alınmış, öğrencinin ihtiyaçları ve gelişim özellikleri göz önünde tutularak yapılandırılmıştır. Programın amacı üretken, araştırmacı bireyler yetiştirmektir.

Kendini ifade edemeyen, düşüncelerini aktaramayan, özgün fikirler üretemeyen bir birey başarıyı yakalayamaz. Bu yüzden Türkçe dersi bu kazanımların bireyde oluşturulması açısından önemlidir.

Yeni bir yüzyılın başlangıcında hızlı gelişmeler ve yenilikler tüm canlıları etkilemektedir. Özellikle yeni, güçlü ve yaratıcı bir insan modelinin oluşturulması için ülkelerarası bir rekabet söz konusudur. Teknoloji hızla gelişirken ona ayak uyduracak olan insan aktif, ileriye görebilen, kendini tanıyan ve ifade edilebilen, çevre olanaklarını ve teknolojiyi en iyi şekilde kullanabilen yaratıcı yapıya sahip özelliklerle yetiştirilmelidir (Aslan, 2007).

Bu araştırma ile Türkçe öğretiminin beceri alanlarından olan yazma becerisinin geliştirilmesinde, alan öğretimi ile ilgilenen araştırmacı ve eğitimcilere farklı bir bakış açısı kazandırabileceği düşünülmektedir. Çalışmanın ortaya koyduğu sonuçlar araştırmacı, eğitimci ya da uygulayıcılara yeni araştırma olanakları sağlayabileceği beklenmektedir. Türkçe öğretimi alanında belirli bir yaklaşım ya da

kuramın temele alınarak gerçekleştirilebildiği çalışmaların az olduğu düşünülürse, bu araştırma kuramsal temel, veri kaynakları, araştırma deseninin farklılığı açısından özgün bir nitelik taşımaktadır.

Türkiye'de Yaratıcı Yazma ürünlerinin değerlendirilmesine ilişkin yeterli ölçme aracının olmadığı göz önüne alınır, geliştirilen Yaratıcı Yazma Ürünlerini Değerlendirme Ölçeğinin, araştırmacı ve uygulayıcılara yararlı olacağı düşünülmektedir. Bunun dışında Yaratıcı Yazmayı değerlendirmeye yönelik geliştirilecek form, rubrik ya da ölçekler içinde yol gösterici olabileceği beklenmektedir.

Bireyden beklenen kazanımların oluşması için Türkçe Dersi içerisinde kullanılan yöntemlerin değişen ihtiyaçları karşılaması açısından öğrenmenin oluşumuna uygun öğrencide yeni fikir ve düşünceler oluşturan; oluşan bu düşünceleri ifade edilmesini sağlayan yöntemler olması gerektiği söylenebilir. Yaratıcı yazma yaklaşımı ile yazmaya yönelik farklı yöntemler uygulanarak bireyden beklenen yazma davranışları oluşturulabilir.

2005-2006 eğitim-öğretim yılında uygulanmaya başlanan Türkçe Eğitim Programı, dil yeterlilikleri konusunda çağın gereksinimlerini karşılayacak bireylerin yetiştirilmesini amaç edinmektedir. Bunu gerçekleştirmek için de çağdaş yöntem ve tekniklere yer verilmiştir. Ancak program içeriğinde yapılan incelemelerde Yaratıcı Yazma yaklaşımına ilişkin çok az sayıda etkinlik olduğu belirlenmiştir. Bu duruma ek olarak, Yaratıcı Yazma alanındaki araştırmaların sayısının az olduğu göz önüne alınır, Yaratıcı Yazma etkinlikleri kapsamında araştırmacı ve eğitimci tarafından geliştirilen özgün Yaratıcı Yazma etkinliklerinin eğitim öğretim süresince özel bir destek sağlayacağı düşünülebilir. Türkçe öğretim alanında belirli bir yaklaşım ya da kuramın temele alınarak gerçekleştirildiği çalışmaların az olduğu düşünülürse yapılan araştırma kuramsal temel, veri kaynakları, araştırma deseninin farklılığı açısından özgün bir nitelik taşımaktadır.

Türkiye'de Yaratıcı Yazma Yaklaşımına ilişkin çok az sayıda çalışma olduğu düşünüldüğünde araştırmanın önemi daha artmaktadır. Çalışmanın ortaya koyduğu

sonuçların diğer araştırmacı eğitimci ya da uygulayıcılara yeni araştırma olanakları sağlayabileceği beklenmektedir.

Türkiye'de yaratıcı yazma ürünlerinin değerlendirilmesine ilişkin yeterli ölçme aracının olmadığı göz önüne alınırsa geliştirilen ölçme araçlarının araştırmacı eğitimci ve uygulayıcılara yarar sağlayacağı düşünölmektedir. Buna ek olarak yaratıcı yazma sürecinde yapılan çalışmalarını değerlendirmeye yönelik geliştirilecek form, rubrik ya da ölçekler için de yol gösterici olabileceği ön görölmektedir. Yapılan bu çalışma ile yaratıcı yazma konusunda ilerde yapılacak program geliştirme çalışmalarına ışık tutulacağı, örnek etkinlikler sunulacağı düşünölmektedir.

1.6. Sayıtlar

1. Seçilen nitel ve nicel araştırma yöntemleri, İlköğretim 5. Sınıf Türkçe Dersinde Yaratıcı Yazma Yaklaşımının, Yazmaya Yönelik Tutumlara Yaratıcı Yazma ve Yazma Erişisine Etkisini ölçebilecek niteliktedir.

2. Araştırmaya katılan denekler veri toplama aracına ilişkin soruları içtenlikle yanıtlamışlardır.

3. Deney ve kontrol grubunda görev yapan öğretmenler Türkçe öğretimi yeterlilikleri açısından birbirine denktir.

4. Deney ve Kontrol grubunda gerçekleştirilen öğrenme-öğretme sürecinde iki ayrı öğretmen görev yapmış, deney grubu öğretmeni yaratıcı yazma çalışmalarına ilişkin aldığı eğitimin bütün gereklilikleri yerine getirmiştir.

5. Kontrol altına alınamayan değişkenler tüm grupları aynı oranda etkilemiştir.

1.7. Sınırlılıklar

1. Araştırma, 2009–2010 Eğitim-Öğretim yılı güz döneminde Denizli ilinde orta-sosyo ekonomik düzeyde bir ilköğretim okulunun, 5. sınıf öğrencileriyle sınırlıdır.

2. Uygulama süreci içinde Türkçe Eğitiminin beceri alanları (dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu) bir bütün olarak ele alınmıştır fakat "yazmaya yönelik tutumları" geliştirici beceriler değerlendirilmiştir.

3. Uygulama süreci içinde Türkçe Eğitiminin beceri alanları (dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu) bir bütün olarak ele alınmıştır fakat "yaratıcı yazma erişisini" geliştirici beceriler değerlendirilmiştir.

4. Uygulama süreci içinde Türkçe Eğitiminin beceri alanları (dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu) bir bütün olarak ele alınmıştır fakat "yazma erişisini" geliştirici beceriler değerlendirilmiştir.

5. Nicel veri toplama aracı olarak YAYÜDÖ, YAYTÖ, Yazma Becerisi Ölçeği ile sınırlıdır. Nitel veri toplama aracı olarak "Bir TV programı için çizgi film hazırlamanız istendi. Çizgi filmin konusu, Çizgi film için oluşturduğunuz kahramanın adı ve özellikleri ne olurdu anlatınız." şeklinde geliştirilen, yaratıcı yazma ürünlerini ortaya çıkarmayı sağlayan açık uçlu soru (YAYAUS) ile sınırlıdır.

1.8. Tanımlar

Tutum: Bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir toplumsal obje ya da olaya karşı deneyim ve bilgilerine dayanarak örgütlediği bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bir tepki eğilimidir (Baysal, 1981, Aktaran: Tavşancıl, 2002;67).

Yazmaya Yönelik Tutum: Bireylerin yazmaya yönelik olarak geliştirdikleri duygusal eğilimidir.

Erişi: Beklenen hedefe ulaşması için bireyin gösterdiği performanstır.

Yazma Beceri Alanı: Türkçe dersinin düşünceleri mantıksal bütünlük içinde yazma, farklı düşünmeye yönlendiren ifadeleri kullanma, karşılaştırma yapma, sebep-sonuç ilişkisi kurma, sınıflama, değerlendirme, özetleme gibi anlamayı ve zihinsel becerileri geliştirici çalışmalara yer verilen öğrenme alanıdır (iogm.meb.gov.tr).

Yaratıcı Yazma Yaklaşımı: Yaratıcı yazmanın, kişinin bir konudaki duygu ve düşüncelerini, hayal gücünü kullanarak, özgürce kâğıda dökmesidir (Oral, 2003).

Yaratıcı Yazma Yaklaşımına Dayalı Öğrenme: Yazma Becerilerini geliştirmeye dayalı yaratıcı konular ve çalışmalar içeren etkinliklerin planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi süreçlerini kapsamaktadır. Amaç yazma çalışmalarındaki sıkıcılığı ortadan kaldırırken öğrencilerin yaratıcılığının da geliştirilmesidir.

Yaratıcı Yazma Ürünlerini Ortaya Koymada Gelişim: Yaratıcı yazma ile çocuk, ortaya koyduğu ürünlerde sınırlandırılmadığı ve engellenmediği için tamamen kendine özgü ve farklı bir çalışma yapar. Yaratıcı yazmaya uygun kullanılan yöntem ve tekniklerle öğrencinin ifade gücünü geliştirdiği, kendine özgü bir anlatım şekli oluşturduğu böylece özgüveni arttığı düşünülmektedir.

Türkçe Dersi Öğretimi Programına göre Yapılan Öğrenme: Öğrencinin yazma becerisini geliştirmek için yazmaya hazırlık, yazma amacını belirleme, amaca uygun yöntem seçme, konuyu sınırlandırma, dikkatini yoğunlaştırma ve kurallarına uygun yazma gibi süreçleri kapsamaktadır. Amaç öğrencinin, önbilgilerini kullanarak, düşüncelerini mantıksal bütünlük içinde yazmasıdır.

1.9. Kısaltmalar

Araştırmada Kullanılan Kısaltmalar şunlardır:

Yaratıcı Yazma Ürünlerini Değerlendirme Ölçeği (YAYÜDÖ)

Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği (YAYTÖ)

Yaratıcı Yazmaya Yönelik Açık Uçlu Soru(YAYAUS)

Yaratıcı Yazma Yaklaşımına Dayalı Öğretim Grubu (YAYAG)

Türkçe Dersi Öğretim Programıyla Öğrenme Grubu (TÜPÖG)

Erkek öğrenci (E)

Kız öğrenci (K)

Sıra numarası (1,2,3...)

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Bu bölümde konuyla ilgili yurt içinde yapılan araştırmalar özet halinde verilmiştir.

2.1.1.Yaratıcı Yazmaya İlişkin Araştırmalar

Ataman (2004), "Yaratıcı Drama ve Yaratıcı Yazma" başlıklı araştırmasında, yaratıcı drama uygulamaları ile yazınsal değeri olan ürünler ortaya çıkarmayı ve öğrencilerde yazmaya karşı istek uyandırmayı amaçlamıştır. Çalışmaya 14 öğrenci (10 kız, 4 erkek - 9 ve 10 yaş grubu) katılmıştır. Katılımcılar, Bilkent Üniversitesi Hazırlık Okulu 4. sınıfta okuyan öğrencilerdir. Katılımcılar dördüncü sınıfa kadar, ikinci sınıftan itibaren iki haftada bir ders saatlik (40 dakika) Yaratıcı Drama dersleri almışlardır. Her oturum, 14.45-16.00 saatleri arasında 75'er dakika olup, çalışma 21.09.2004-09.11.2004 tarihleri arasında toplam yedi oturum olarak gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada yapılan yaratıcı drama uygulamaları ile tek bir kelimededen (bavul) yola çıkılmış, öğrencilerin bavulla ilgili yaşantıları harekete geçirilmiş, hayal kurmaları sağlanmıştır. Öğrenciler bu çalışmada bavulla ilgili çağrışım sözcükler yazıp, bu sözcükleri de kullanarak şiir ve öykü yazmışlardır. Öğrenciler kendi kurgusal dünyalarında yer alan maceracı ruhlarını, bavulla özdeşleştirip yazılı anlatımlarında, fantastik öyküler ortaya çıkarmışlardır. Bu çalışmada tek bir sözcük yedi hafta boyunca yazılı ürünlerde temel çıkış noktası olmuştur. Bu durum kimi zaman öğrencilerin sıkılmasına yol açsa bile, drama

çalışmalarının ardından yazma çalışması yapılırken, öğrencilerin severek yazılı anlatım yaptıkları gözlemlenmiştir. Yapılan çalışma ile, Yaratıcı drama yöntemi olarak kullanıldığında, Türkçe dersinin yazma kazanımları verilirken etkili olduğu, yazınsal değeri olan ürünler ortaya çıkmasında yarar sağladığı, öğrencilerin yazılı anlatım çalışmalarına istekle katıldığı sonucuna varılmıştır.

Maltepe (2006) tarafından gerçekleştirilen, "Yaratıcı Yazma Yaklaşımı Açısından Türkçe Derslerindeki Yazma Süreçlerinin ve Ürünlerinin Değerlendirilmesi" başlıklı çalışma, 2004-2005 eğitim öğretim yılında Balıkesir İlinde İlköğretim Okullarındaki 712 öğrenci ve 85 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada; nicel araştırma stratejisi içinde yer alan betimsel nitelikli genel tarama modeli ile nitel araştırma stratejisi içinde yer alan doküman analizi yöntemi birlikte kullanılmıştır. Türkçe Derslerindeki yazılı anlatım süreçlerini öğretmen ve öğrenci görüşlerine yaratıcı yazma yaklaşımı açısından değerlendirebilmek için nicel araştırma stratejisinin doğasına uygun olarak "Yazılı Anlatım (Kompozisyon Yazma) Süreçlerini Yaratıcı Yazma Yaklaşımı Açısından Değerlendirme Ölçeği"; nitel veri araştırma stratejisinin doğasına uygun olarak da "Yazılı Anlatım Becerisini (Kompozisyon Yazmayı) Açığa Çıkaran Açık Uçlu Uyaran (Kompozisyon Konusu)" kullanılmıştır.

Araştırmanın nicel boyutuna ilişkin sonuçlar; yaratıcı yazma yaklaşımındaki yazmaya hazırlık süreçlerinin Türkçe derslerindeki yazma yaklaşımındaki yazmaya hazırlık süreçlerinin Türkçe derslerindeki yazma uygulamalarında yeterince gerçekleşmediğini ortaya koymuştur. Özellikle hayal gücü gerektiren olağandışı yazma konularının belirlenmesi, öğrenciyi işin içine katan yazma konusuyla ilgili oyun ve canlandırmalar yapılması gibi maddelerin düşük ortalamaya sahip olması, öğrencileri yaratıcı yazıma yöneltebilecek yazma uyaranlarının bu süreçte yeterince kullanılmadığının göstergesi olarak bu sonucu desteklemektedir. Yaratıcı yazma yaklaşımının yazma sürecine ilişkin alınan veriler sonucunda da öğretmenlerin tüm yazma süreçlerinde kendilerinin gerçekleştirdikleri etkinliklerin yaratıcı yazmaya daha uygun olarak ve Türkçe derslerindeki yazma uygulamalarında yaratıcı yazma özelliklerini yeterince açığa çıkaramadıkları biçiminde değerlendirilmiştir. Bu nedenle öğretmenin gerçekleştirmeyi hedeflediği öğretim süreçleri ile öğrencilerin

öğrenme ve beceri geliştirme süreçlerinin birbirinden kopuk ilerlediği düşünülmektedir.

Araştırmanın nitel boyutuna ilişkin sonuçlar; okulların Türkçe derslerindeki başarı düzeyi arttıkça, öğrencilerin; dilbilgisi kurallarına, yazım ve noktalama kurallarına ve genel görünüm ölçütlerine oldukça uygun metinler üretmede daha yetkin olduklarını ortaya koymuştur. Öğrencilerin yazılarında düşünsel yaratıcılık açısından dayanağını dinden alan düşüncelerin, otoriteye bağlılığın, kabullenmenin, kalıpcılığın, korkunun ve gelecek kaygısının etkisiyle genellikle değişime kapalı, aktarmacı ve esnek olmayan bir düşünce yapısı sergiledikleri ortaya çıkmıştır. Yazılarında değişime açık oldukları görülen öğrencilerin ise, genellikle özdeşim kurma ve farklılık açısından yeterli düzeyde olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Susar (2008), tarafından gerçekleştirilen "Türkçe Dersinde Yaratıcı Drama Yönteminin Yaratıcı Yazma Başarısına Etkisi ve Yazılı Anlatım Ürünlerinin Değerlendirilmesi" başlıklı araştırmanın amacı; yaratıcı drama yönteminin yaratıcı yazma başarısına etkisini ortaya koymak, diğer taraftan da deney grubundan elde edilen yazılı ürünleri yaratıcı yazmanın gelişimi açısından değerlendirmektir.

Araştırma Denizli İlinde bir ilköğretim okulunun 5. sınıf öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir. Araştırma, ön test son test gruplu deney deseni ve nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi modeli ile yürütülmüştür. Altı hafta, her hafta üç ders saati ayrılarak 32 kişiden oluşan deney grubuna yaratıcı drama yöntemine dayalı yaratıcı yazma, 36 kişiden oluşan kontrol grubunda ise Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan etkinlikler uygulanmıştır. Elde edilen ürünler Yaratıcı Yazma İçin Değerlendirme Ölçütleri Formu (YİDÖF) ile değerlendirilmiştir.

Araştırma sonucunda, yaratıcı yazma başarısına ilişkin olarak, deney grubunun ön test ve son testleri arasında anlamlı bir farklılık belirirken, kontrol grubunda böyle bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Susar (2009a), tarafından gerçekleştirilen araştırmanın amacı; yaratıcı drama yöntemine dayalı yaratıcı yazma sürecinden elde edilen yazılı ürünlerin, yazmanın

gelişimi açısından değerlendirilmesidir. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi modeli kullanılmıştır. 2007-2008 eğitim-öğretim yılı birinci döneminde, Denizli merkez ilçede yer alan, MEB'e bağlı orta sosyo-ekonomik düzeye sahip bir ilköğretim okulunun 5. sınıfında gerçekleştirilmiştir. Altı hafta süren çalışmaya her hafta üç ders saati (45 dakika x 3) ayrılarak, 135 dakikalık sürenin bir oturum olarak değerlendirilmesine karar verilmiştir. Uygulama sırasında 5. sınıf-Türkçe ders kitabında yer alan "Yenilikler ve Gelişmeler" temasının "Büyük Başarı, Hayatımızın Işıyan Yanı, Robot ve Masal, Robot Karıncalar" isimli metinlerine yönelik etkinliklere yer verilmiştir. 32 kişiden oluşan deney grubunda Yaratıcı Drama Yöntemine Dayalı Yaratıcı Yazma (Kız=18, Erkek=14), 36 kişiden oluşan kontrol grubunda (Kız=19, Erkek=18) ise Türkçe Dersi Öğretim Programı uygulanmıştır. Yazılı anlatım ürünlerinin değerlendirilmesinde araştırmacı tarafından geliştirilen "Yaratıcı Yazma İçin Değerlendirme Ölçütleri Formu" kullanılmıştır. Türkçe Öğretimi Programı grubunun, Yaratıcı Yazma başarısına yönelik olarak ön ve son testleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Yaratıcı Yazma başarısına ilişkin olarak, Yaratıcı Drama Yöntemine dayalı Yaratıcı Yazma grubunun ön test ve son test ölçümleri arasındaki fark anlamlıdır.

Kurt ve Akça (2009), tarafından gerçekleştirilen "Üstün Yetenekli Çocuklarda Yaratıcı Yazma" başlıklı araştırmanın amacı, Renzulli'nin yaratıcılık olarak nitelendirdiği özellikleri ile Gardner'ın Çoklu Zekâ Kuramında yer alan Sözel ve Doğal Zekâ Özelliklerini taşıyan Üstün Yetenekli öğrencilerin keşfedilip, Guilford'un Iraksak Düşünme kapsamında ileri sürdüğü; "Akıcılık, Esneklik, Özgünlük ve Zenginleştirme" yetenekleriyle bağlantılı olan yaratıcı yazma yeteneklerinin en erken dönemde tespit edilerek, bu yeteneğin gelişiminin sağlanmasıdır.

Susar (2009b), tarafından gerçekleştirilen araştırmanın amacı, Türkçe dersinde Yaratıcı Drama Yöntemine dayalı Yaratıcı Yazma çalışmalarının yazmaya yönelik tutuma etkisini ortaya koymaktır. Araştırmada, ön test, son test kontrol gruplu deney deseni kullanılmıştır. 68 öğrenciyle (kız=37; erkek=32) yapılan çalışma, 2007-2008 eğitim-öğretim yılında, Türkçe dersinde 5. sınıflarda, 1 deney grubu, 1 kontrol grubuyla gerçekleştirilmiştir. Deney grubu 32 (Kız=18, Erkek=14), kontrol grubu ise 36 öğrenciden (Kız=19, Erkek=18) oluşmaktadır. Deney grubunda Yaratıcı Drama

Yöntemine dayalı Yaratıcı Yazma, kontrol grubunda ise Türkçe Dersi Öğretim Programı uygulanmıştır. Araştırma, Denizli/Merkez ilçede bir ilköğretim okulunda, altı hafta boyunca devam etmiştir. Araştırmanın verileri “Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği (YAYTÖ)” ile toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde t-testi kullanılmıştır. Araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır: 1. Yazmaya yönelik tutuma ilişkin olarak son testlerde deney ve kontrol grupları arasında, deney grubu lehine önemli bir fark bulunmaktadır. 2. Yazmaya yönelik tutuma ilişkin olarak deney grubunun ön ve son testleri arasında önemli bir farklılık elde edilmiştir. 3. Yazmaya yönelik tutuma ilişkin olarak kontrol grubunun ön ve son testleri arasında da önemli bir farklılık elde edilmiştir.

Araştırmanın verileri için; yaratıcı yazma olgusunun temelindeki yaratıcılık, hayal gücü ve estetik duygular gibi faktörleri fazlasıyla taşıyan, üstün zekâlı çocukların, sözel-dil yetenek özellikleri incelenerek, “Yaratıcı Yazma” ölçeği hazırlanmıştır. Ölçek, sözel-dil yetenek alanında üstün olan çocuklara uygulandığında her birinin doğuştan yaratıcı yazma yeteneğine sahip olduğu görülmüştür. Bu alanda onlara verilecek eğitimin bu yeteneğin ortaya çıkmasını ve geliştirilmesini sağlayacağı tespit edilmiştir. Ayrıca bu çocuklarda “soyut düşünme, dil yeteneğinde üstünlük, orijinal fikirler ve çözüm üretme, esnek ve farklı düşünme, sık sık düşüncelere dalma ve hayal güçlerinin kuvvetli oluşu, iç dünyalarındaki derinlik ve bunun getireceği yalnızlık; aşk, şevk, istek ve içten gelen gayretin yüksek düzeyde oluşu, şairane ifadeler, güzel ve edebi sözler kullanabilme, bilinmeyen, esrarlı konulara büyük bir alaka, yüksek bir yoğunlaşma kabiliyeti, ciddiyet” gibi özelliklerin de diğer çocuklara göre üstün olduğu belirlenmiştir.

Nalcı (2009), "Resim Alanındaki Özel Yeteneğin Yaratıcı Yazma Çalışmalarında Etkili Kullanımı (Kaman Bilim ve Sanat Merkezi Örneği)" isimli çalışmanın amacı, kendisini renkler ve şekiller ile iyi ve doğru bir şekilde ifade edebildiğine inanan öğrencilerin, özellikle resim alanında üstün yetenekli olan öğrencilerin, kelimelerin de anlatımı, duygu ve düşünceleri renklendirmek, şekillendirmek için kullanılabileceğinin farkına varıp, daha etkili ve amaca uygun ifadelerle iç dünyalarını yansıtabilmelerini sağlamaktır. Farkındalığı sağlamak için ise onların ilgisi doğrultusunda materyaller kullanmak gerekir. Bu tür öğrenciler resim

aracılığıyla iç dünyalarını, duygu, düşünce ve gözlemlerini daha rahat ve yalın bir anlatımla ortaya koymaktadırlar. Bu ilginin resim oluşundan hareketle öğrencilerle yapılacak çalışmaların temelinde resim olması büyük önem taşımaktadır. Kendisinin sadece belli bir alanda yetenekli olduğunu düşünerek, diğer alanlarda başarısız olacaklarına dair korkuları baskın olan, özellikle resim alanında üstün yetenekli olan öğrenciler, resimden hareketle yazı yazma çalışmalarında daha kolay motive olup, yaratıcılıklarını yönlendirme şansı yakalamaktadırlar. Bu tür öğrenciler; yazmaya karşı heveslerini kıran olumsuz eleştirilerin kendilerine olan inançlarını yitirmelerine sebep olduğunu, yazmaya zorlanmalarının, ilgi ve ihtiyaçları dışındaki konularda ödev niteliğinde çalışmalar yaptırılmasının yazma çalışmalarından soğumalarına sebep olduğunu belirtmektedirler.

Yaratıcı yazma çalışmalarında kullanılan görsel materyaller özellikle kendilerinin renklendirdiği resimler ise bu korkularını yenmeleri ve kendilerine güven duymaları için önemli bir aşama kat etmelerine yardımcı olmaktadır. Bu durum öğrencilerle yapılan ön görüşme ve uygulamalarla da ortaya konmuş olup, ön görüşme esnasında öğrencilerin belirttiği birçok sıkıntının uygulama sonrası yapılan görüşmelerde minimuma indiği gözlenmiştir. Bu çalışma Kaman Bilim ve Sanat Merkezi 4-8. sınıf resim alanında üstün yetenekli öğrenciler ile yapılmış ve resim alanındaki yeteneğin yönlendirilmesinin yaratıcı yazmaya olumlu etkisi örneklerle yansıtılmıştır.

Kolaç (2009), tarafından araştırılan İlköğretim Türkçe Öğretim Programlarının (1-5; 6-8) "Yaratıcılık" Açısından Değerlendirilmesi isimli çalışmada Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2005 ve 2006 yıllarında uygulamaya konulan İlköğretim Türkçe Öğretim Programları (1-5; 6-8) "temel yaklaşım, özellikler, yapı, kazanımlar, öğrenme-öğretme süreci, kazanımların öğrenme-öğretme sürecine dağılımı, zorunlu ve seçmeli temalar, metin seçme ve işleme, etkinlikler, öğretim yöntem ve teknikleri, ölçme ve değerlendirme" boyutlarıyla ele alınmış ve "yaratıcılık" konusuna yaklaşımları açısından değerlendirilmiştir. Tarama modelinin kullanıldığı araştırmada doküman incelemesi tekniğinden yararlanılmıştır

İlköğretim Türkçe Öğretim Programlarında belirtilen metinler incelendiğinde sonuç olarak ilköğretim 1. kademe Türkçe ders kitapları bilgi yüklemeyi amaçlayan metinlerden arındırılmalı, bilgiyi beceriye dönüştürecek, öğrencilerin düşünme, yorumlama becerilerini geliştirecek, yaratıcılıklarını destekleyecek metinlere yer verilmelidir, sonucuna ulaşılmıştır.

2.1.2. Yazma Becerisine İlişkin Araştırmalar

Aydın (2005), tarafından yapılan "İngilizce Öğrenenlerin Yazma Etkinliklerinde Bilgisayar Kullanmaya Yönelik Tutumları Ve Bilgisayarın Yazma Becerilerindeki Başarıya Olan Katkısı" adlı araştırmasında İngilizceyi ikinci dil olarak öğrenen Türk öğrencilerin, yazma etkinliklerinde bilgisayar kullanımına yönelik tutumlarını ve bu tutumların yazma becerilerindeki başarıya olan etkilerini bulmak amaçlanmıştır. Araştırmada öğrencilerin tutumlarını belirlemek amacı ile 40 öğrenciye anket uygulanmış, önceki döneme ait yazma becerileri ile bilgisayar derslerinden aldıkları puanlar ölçüt alınarak eşit yazma yeteneklerine ve bilgisayar tanışıklıklarına göre deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Her iki gruptaki adaylara uygulanan kompozisyon/makale testleri, iki puanlayıcı tarafından analitik puanlama yöntemi ile puanlandırılmış, elde edilen puanlar analiz edilmiştir. Sonuçlar, öğrencilerin yazma becerilerinde bilgisayar kullanmaya karşı olumlu tutum sergilediklerini, bilgisayarın başarı üzerinde olumlu katkısının bulunduğunu, bilgisayara karşı olumlu tutum sergileyen öğrencilerin, yazma becerilerinde önemli bir ölçüde başarılı olduklarını göstermiştir.

Belet ve Yaşar (2007), tarafından yapılan "Öğrenme Stratejilerinin Okuduğunu Anlama Ve Yazma Becerileri İle Türkçe Dersine İlişkin Tutumlara Etkisi" isimli çalışmada ilköğretim besinci sınıf Türkçe dersinde öğrencilere kazandırılacak olan öğrenme stratejilerinin, okuduğunu anlama ve yazma becerileri ile Türkçe dersine ilişkin tutumlar üzerindeki etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmada deneme modellerinden kontrollü ön test son test modeli kullanılmıştır. Araştırmaya 2004-2005 öğretim yılı güz döneminde Ahmet Olcay İlköğretim Okulu'na devam eden 5-A ve 5-B sınıflarındaki öğrenciler katılmış; araştırma deney grubunda 22, kontrol grubunda 21 olmak üzere toplam 43 öğrenci üzerinde

yürütülmüştür. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen başarı testleri, ders materyalleri ve yapılandırılmış gözlem formları ile Acat (2000) tarafından geliştirilen “Türkçe Dersine İlişkin Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrenme stratejilerini kullanmanın okuduğunu anlama ve yazma becerilerini geliştirdiği ve öğrencilerin Türkçe dersine ilişkin olumlu tutumlar geliştirmeleri yönünde olmuştur.

Ungan (2007), tarafından yapılan "Yazma Becerisinin Geliştirilmesi ve Önemi" isimli çalışmada yazmanın önemi, dünyanın yazma eğitiminde gelmiş olduğu nokta ve okullarımızda yazma eğitiminin gelişimi için nelerin yapılabileceği araştırılmış ve tartışılmıştır. Yazma becerisinin geliştirilmesindeki sorunlar olarak şu başlıklara yer verilmiştir: 1. Ülkemizde yazılı anlatım dersinin önemi tam anlaşılmamıştır. 2. Türkiye'de yazılı anlatım becerilerinin gelişimini etkileyen en önemli unsurların başında ÖSS gelmektedir. 3. Ülkemizde okuma sorunu vardır. 4. Yazılı anlatım dersini değerlendirme sisteminde sorunlarımız vardır. 5. Ülkemizde öğrencilere yazma konusunu seçmede fazla serbestlik sağlamamaktayız. 6. Ülkemizde öğrencilere yazma konusunda yeterli zaman tanınamaktayız.

Ungan ve Arıcı (2008), "İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Çalışmalarının Bazı Yönlerden Değerlendirilmesi" isimli çalışmada ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yazılı anlatımda yaptıkları yanlışları incelemektir. Bu amaçla, Kütahya ili merkez ilçedeki üç okulda öğrenim gören 193 öğrenciye Yazılı Anlatım Değerlendirme Ölçeği kullanılarak yazılı anlatım uygulama çalışması yapılmıştır. Bu çalışmanın sonucunda, öğrencilerin daha çok imla, kelime ve noktalama yanlısı yaptığı ortaya çıkmıştır. Buna ek olarak, cinsiyet ve sosyo-ekonomik düzeyin de yazılı anlatım konusunda önemli bir rol oynadığı belirlenmiştir.

2.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Borgert (1990) tarafından yapılan “Sağ Beyin Uyarmalarının Çocuklar ve Yazma Yaratıcılıkları Üzerindeki Etkileri” başlıklı araştırma ilköğretim dördüncü

sınıfında yer alan 94 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacı sağ beyin yaratıcı yazma becerileri üzerindeki etkileri ortaya çıkarmaktır.

Deney grubu ve kontrol grubu olarak ikiye ayrılan öğrencilerden deney grubundan bir konu hakkında yaratıcı bir yazı yazmaları istenmiş, kontrol grubundan yazı yazması istenmemiştir. Deney grubuna dil sınıflarında haftada 3 gün, toplam 9 hafta, yarımşar saatlik sağ beyin aktivitelerinin yer aldığı zenginleştirilmiş program verilmiştir. Kontrol grubuna bu program uygulanmamıştır. Dokuz haftanın sonunda her iki gruptan da bir konu hakkında yaratıcı yazı yazmaları istenmiştir. Deney grubunda yer alan öğrencilerin kullandıkları yaratıcı betimlemeler, program uygulanmadan önceki yazıları ile ve kontrol grubundaki öğrencilerin yazıları ile karşılaştırılmış ve artırılmış sağ beyin uyarmalarının yaratıcı yazma üzerinde önemli etkilerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bailey (1995) tarafından “İlköğretimde Yaratıcı Yazma Üzerinde Görsel Öğelerin Etkisi” adlı çalışma yapılmıştır. Bu araştırma ile görsel öğelerin kullanımının öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesine yardımcı olduğu ve öğrenciler tarafından da bu metodun uygulanmasına olumlu tepkiler verildiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Colantone, Cunningham-Wetmore, Dreznes (1998) tarafından yazılan “Yaratıcı Yazmayı Geliştirme” adlı çalışma 3 ayrı okulda ve 2 farklı yerleşim yerinde 8 haftalık sürede tamamlanmıştır. Birinci bölge orta sınıf aile çocuklarının olduğu, diğer bölge ise düşük gelirli aile çocuklarının olduğu bölgelerden oluşmaktadır. Proje sonunda her 3 okuldaki öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerinde artış gözlemlenmiştir.

Sutherland ve Topping (1999) tarafından tamamlanan “Sekiz yaş öğrencilerde yaratıcı yazma, aynı yetkinlikte ortaklaşa yazma ve farklı roller ” adlı çalışmada deney grubu ve kontrol grubu olarak 2 sınıf oluşturulmuştur. Deney grubunda farklı yetkinlikteki çocuklardan yardımcı ve yazıcı olarak 2’şerli gruplar oluşturulmuş, kontrol grubunda aynı yetkinlikte olan öğrencilerden 2’şerli gruplar oluşturulmuştur. 8 haftalık eğitici proje uygulanmıştır. Ön test son test yöntemi ile öğrencilerin

gelişimi alınan notlar ile gözlemlenmiştir. Deney grubu ve kontrol gruplarının ön test ve son testte aldıkları puanlarda önemli değişimler gözlemlenmemiş, ancak deney grubunda yer alan öğrenciler kontrol grubundan daha yüksek notlar almışlardır (Aktaran: Susar Kırmızı, 2008).

Medd (2002) tarafından gerçekleştirilen “Bilinçaltı Çalışmasının Yaratıcı Yazma Üzerindeki Etkileri” adlı çalışmada bilinçaltı çalışmasının yaratıcı yazma üzerindeki etkisinin varlığı araştırılmıştır. Beş adet onar dördüncü sınıf öğrencisinden oluşan gruplar on dakikalık yaratıcı yazma çalışmasına katılmışlardır. Dört grup on dakikalık bir ara vermiş, ikisi konu ile ilgili, ikisi konu ile ilgisi olmayan başka aktivitelere katılmış ve on dakika daha yaratıcı yazma çalışmasına devam etmişlerdir. Bir grup ise yirmi dakika boyunca ara vermeden yaratıcı yazma çalışmasını tamamlamıştır. Gruplarda yer alan öğrencilerin aldığı notlar incelenerek beş grup arasında önemli farklılıklar bulunmadığı ve bu çalışmaya göre bilinçaltı çalışmasının yaratıcı yazma üzerinde önemli bir etkisinin var olduğu kanıtını vermediği sonucuna ulaşılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın yöntemi, evreni, örnekleme ve veri toplama araçları yer almaktadır.

3.1.Yöntem

Araştırmanın amacı, İlköğretim 5. Sınıf Türkçe Dersinde öğrencilerin Yaratıcı Yazma Yaklaşımının yazmaya yönelik tutumlara ve erişimine etkisini ortaya çıkarmaktır. Bu amaca uygun olarak ön test, son test kontrol gruplu deney deseni ve nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2002; Karasar, 2005).

Araştırmada deney grubundan ön test ve son test olarak elde edilen yazılı ürünler, nitel araştırma yöntemiyle de karşılaştırılmalı bir şekilde değerlendirilmiş ve verilerin çözümlenmesinde etkili olacağı düşünülen Doküman Analizi Yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Miles & Huberman, 1994; Yıldırım & Şimşek, 2005; Mayring, 2000, Çev: Gümüş&Durgun). Öğrencilerden elde edilen yazılı ürünler, nitel veri seti olarak değerlendirmeye alınmıştır.

Araştırmada deneysel model kullanılmıştır. “Deneysel modelde iki ya da daha fazla araştırma grubunda, belli bir değişkenin etkili olup olmadığı incelenir” (Baştürk,

2009; 179). Bu çalışmada, deney ve kontrol gruplarında yaratıcı yazma yaklaşımının yaratıcı yazma ve yazma başarısına, yazmaya yönelik tutuma etkisi incelenmiştir.

Uygulamanın gerçekleştirilmesi için örneklemin belirlenmesinde küme örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Denizli Milli Eğitim Müdürlüğünden İlköğretim okulların listesi alınmış bunların arasından seçkisiz yöntemle herhangi bir okul tespit edilmiştir. Küme örnekleme belirli özellikler açısından benzerlikler gösteren değişik grupların olması durumunda kullanılır. Deney ve kontrol gruplarının benzer özellikler (öğrencilerin devam durumu, başarı düzeyi, sosyoekonomik özellikleri vb.) göstermesi gerektiğinden küme örnekleme yöntemine başvurulmuştur. (Yıldırım ve Şimşek, 2005; Büyüköztürk, 2010). Buna göre çalışma Denizli'nin orta sosyo ekonomik düzeyindeki okullarından birisinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın başlangıcında ve sonunda iki gruba da ön-test ve son-test olarak Susar Kırmızı ve Beydemir tarafından geliştirilen Yaratıcı Yazma Ürünlerini Değerlendirme Ölçeği (YAYÜDÖ), Susar Kırmızı (2009) tarafından geliştirilen Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği (YAYTÖ), Uysal (2009) tarafından geliştirilen Yazma Becerisi Ölçeği kullanılmıştır. Diğer taraftan nitel veri analizi için "Bir TV programı için çizgi film hazırlamanız istendi. Çizgi filmin konusu, Çizgi film için oluşturduğunuz kahramanın adı ve özellikleri ne olurdu anlatınız." açık uçlu sorusu öğrencilere sunulmuştur. Bu desenin ayrıntıları Tablo 3.1. de verilmektedir.

Tablo 3.1. Araştırma Modeli

Grubun Adı	Ön Test	DeneySEL İşlemler	Son Test
1. Deney Grubu (YAYAG)	YAYÜDÖ	Yaratıcı Yazma Yaklaşımına	YAYÜDO
	YAYTÖ	Yönelik Teknikler (Pencere Tekniği,	YAYTÖ
	Yazma Becerisi Ölçeği	Sözcük Türeterek Öykü Yazma, Gösteri Tekniği, Sergi Tekniği)	Yazma Becerisi Ölçeği
	YAYAUS		YAYAUS
4. Kontrol Grubu (TÜPÖG)	YAYÜDÖ	2005-2006 Türkçe Dersi Öğretim Programı (Düz Anlatım, Soru-Yanıt, Tartışma	YAYÜDÖ
	YAYTÖ	Tekniği, Grup Çalışması)	YAYTÖ
	Yazma Becerisi Ölçeği		Yazma Becerisi Ölçeği
	YAYAUS		YAYAUS

3.2. Denekler

Bu araştırma, 2009-2010 eğitim-öğretim yılı birinci döneminde, Denizli İlinde yer alan, orta sosyo-ekonomik düzeye sahip bir İlköğretim Okulunun birinci kademesinde, 5. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların yer aldığı 2 şubenin deney ve kontrol grubu olarak belirlenmesi seçkisiz bir yolla yapılmıştır. Sınıflardaki öğrenciler arasında seçme yapılmadan tüm öğrenciler araştırmaya alınmış, böylece doğal sınıf koşullarının bozulmaması sağlanmıştır. İki şubeden biri deney grubu, diğeri kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Araştırmaya alınan her iki grubun, yapılan analizler sonucunda yazmaya yönelik tutumlar ve başarıları açısından denk olduğu görülmüştür (Bkz. Tablo4.1., 4.5., 4.9.). Deney grubunda Yaratıcı Yazma yaklaşımına dayalı yazma çalışmaları yapılmış, bu doğrultuda Beyin Fırtınası,

Soru-Cevap, Gösteri Tekniği, Öykü Oluşturma Tekniği, Sergi Tekniği, Fotoğraf Çekme Tekniği, Sözcük Türeterek Öykü Yazma Tekniği, Pencere Tekniği, Hikaye Anlatma Tekniği ve Zihin Haritası Teknikleri; Kontrol grubunda ise 2009-2010 eğitim-öğretim yılı Türkçe Programında yer alan yöntem, teknik ve etkinlikler uygulanmıştır.

Araştırmanın örneklemini evrende bulunan 92 okul arasından rastgele (random) seçilmiş orta sosyoekonomik düzeyde bir ilköğretim okulunun 5. sınıfında öğrenim gören, 53 öğrenciden oluşturulmuştur.

Tablo 3.2 Örnekleimde Bulunan Gruplar

Gruplar	Sınıf	Öğrenci Sayısı	Cinsiyet	
			Kız	Erkek
YAYAG	5- A	27	Kız	17
			Erkek	10
TÜPÖG	5- B	26	Kız	9
			Erkek	17

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplamak amacıyla ölçeklerden nicel verilerin, açık uçlu sorudan ise nitel verilerin elde edilmesinde yararlanılmıştır. Ölçeklerin isimleri ve onların kısaltmaları şu şekildedir:

Nicel Veri Toplama Araçları

1. Yaratıcı Yazma Ürünlerini Değerlendirme Ölçeği (YAYÜDÖ)
2. Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği (YAYTÖ)
3. Yazma İçin Beceri Ölçeği Formu

Nitel Veri Toplama Aracı:

4. Yaratıcı Yazmaya Yönelik Açık Uçlu Soru(YAYAUS)

Aşağıda nitel ve nicel verilerin toplanmasında kullanılan araçların geçerlik ve güvenilirlik çalışmasına ilişkin açıklamalar yer almaktadır.

3.3.1. Nicel veri toplama araçları

3.3.1.1. Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği (YAYTÖ)

Susar Kırmızı (2009b) tarafından geliştirilen "ilköğretim okullarında 4. 5. sınıf öğrencilerinin yazmaya yönelik tutumlarını" belirlemeyi amaçlayan "Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği" (YAYTÖ) kullanılmıştır.

Alan yazın taramasıyla genel bir çerçeve oluşturulduktan sonra, ölçeğin geliştirilmesine temel olması bakımından bazı ilköğretim okullarında konuya ilişkin olarak öğrencilere, hem görüşme yöntemi ile sorular sorularak alınan yanıtlar not edilmiş, hem de kompozisyon şeklinde açık uçlu sorular yöneltilerek düz yazı biçiminde yanıtlar elde edilmiştir. Alan yazın taramasından elde edilen ilgili yargılar ve öğrencilerin görüşlerinden çıkarılan sonuçlar maddeler haline getirilmiştir. Maddelerle ilgili Denizli ilinde çeşitli ilköğretim okullarında 4. ve 5. sınıfta görev yapan dört sınıf öğretmeni ve değişik üniversitelerde görev yapan (Eğitim Bilimleri Bölümü, Türkçe Eğitimi Bölümü ve İlköğretim Bölümü) 8 öğretim elemanının görüşleri alınmıştır. Ölçeğin uygulanabilirliği, ifadeleri, dil kurallarına uygunluğu açısından alınan uzman görüşü önerileri doğrultusunda yargılar yeniden düzenlenmiştir. Bütün bu aşamalardan sonra ölçek maddelerinin sayısı elenerek 52'ye indirilmiştir. Bunlardan 12'si olumsuz, 40'ı olumlu maddedir. Bu maddelere ilişkin öğrencilerin katılma düzeylerini belirlemek amacıyla Likert tipi ölçekle "Tamamen Uygun, Oldukça Uygun, Kısmen Uygun, Çok Az Uygun, Hiç Uygun Değil" şeklinde beşli derecelendirme yapılmıştır.

52 maddelik ölçeğin ön deneme çalışması Denizli İli merkezinde yer alan, çeşitli resmi ve özel ilköğretim okullarının 4. (n= 122) ve 5.(n= 136) sınıflarında, 2007–2008 eğitim öğretim yılı, güz döneminde, gerçekleştirilmiştir. 258 (kız= 145, erkek= 113) kişi üzerinden değerlendirme yapılmıştır. Ölçek uygulandıktan sonra

veriler değerlendirilirken olumlu soru maddeleri için katılma derecesine beşten başlayarak puanlama yapılmış, olumsuz soru maddeleri için ise birden başlayarak puanlama yapılmıştır.

YAYTÖ'nün yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla, deneme çalışmasından elde edilen verilere faktör analizi uygulanmıştır. Bilindiği gibi faktör analizi, değişkenlerden anlamlı yapılara ulaşmak, ölçek maddelerinin ölçtüğü ve faktör adı verilen yapı ya da yapıları ortaya çıkarmak amacıyla yapılmaktadır. Böylece maddelerin taşıdığı faktör yükleri yönünde, ilişkileri ortaya çıkaran faktörler grubu oluşturulur. Deneme çalışmasından elde edilen verilere faktör analizi uygulamadan önce, faktör analizi uygulanmasının mümkün olup olmadığı araştırılmıştır. Bunun için KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) değeri referans olarak alınmıştır. YAYTÖ'nün ilk analiz sonuçlarına göre ölçeğin KMO değeri 0,90 bulunmuştur. Verilerin faktör analizine uygunluğu için KMO katsayısının 0,60'dan yüksek olması beklenir. Bu çalışmada elde edilen değere göre örneklemin yeterli olduğu sonucuna varılmıştır (Pallant, 2001; Aktaran: Susar Kırmızı, 2008).

Verilerin çok değişkenli normal dağılımdan gelip gelmediği Bartlett küresellik testi (Bartlett test of sphericity) değeri ile incelenmiştir. Çalışmanın verilerine uygulanan Bartlett küresellik testi sonucuna göre Approx. Chi-Square=5864,589 olarak bulunmuştur. Bartlett küresellik testinin sonucu 0,05 düzeyinde anlamlı çıkmıştır ($p=0,000$). Bartlett testinin anlamlı çıkması verilerin faktör analizi için uygun olduğunu gösterir (Büyüköztürk, 2003). Buna göre verilerin faktör analizi için uygun olduğu söylenebilir. Verilere döndürülmüş faktör çözümlemesi yapılmıştır. Sonuçta birden fazla faktörde yer alan ve 0,50'nin altında olan maddeler ölçme aracından çıkarılmış ve aynı işlemler tekrarlanarak analiz gerçekleştirilmiştir. 18 madde elendikten sonra kalan 34 madde ile ölçek oluşturulmuştur. YAYTÖ'ye uygulanan faktör analizinde dört faktör belirlenmiştir.

Son hali ile ölçekte 17 madde birinci, 5 madde ikinci, 8 madde üçüncü, 4 madde dördüncü faktörde olmak üzere, toplam 34 madde yer almaktadır. Dört faktör altında toplanan maddelerin toplam varyansı (total variance explained) % 59,28'dur.

Maddelere ilişkin faktör öz değerleri de 0,50 ila 0,86 arasında değişim göstermektedir.

Ölçeğin, alt ölçeklerinin belirlenmesi sonrasında, bütün olarak güvenilirlik çözümlemesi Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı, Spearman-Brown korelasyon katsayısı ve Guttman Split-half güvenilirlik formülü kullanılarak hesaplanmış ve Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısının 0,90 olduğu belirlenmiştir. Splitt-half modeline göre yapılan güvenilirlik analizinde ölçek 17 ve 17 madde olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Birinci grubun Alpha değeri 0,93, ikinci grubun Alpha değeri ise 0,78 olarak bulunmuştur. İki grup arasındaki korelasyon katsayısı 0,68 olarak bulunmuştur. Yani iki grup arasında pozitif yönde doğrusal bir ilişki bulunmaktadır (Equal-lenth Spearman-Brown=0,5286, Guttman Splitt-half=0,5129, Unequal-lenth Spearman-Brown=0,5286).

Faktör analizi sonucunda elde edilen alt ölçekler şu şekilde isimlendirilmiştir; Birinci faktör *Yazı Yazmaya İlişkin Duyuşsal Tutumlar*, ikinci faktör *Yazmada Kendini Geliştirmek İçin Kişisel Çabalar*, üçüncü faktör *Yazı Yazmaya Yönelik Davranışsal Tutumlar*, dördüncü faktör *Yazmaya İlişkin Kendini Değerlendirme* alt ölçekleridir. İsimleri verilen faktörlerin tanımları da şu şekilde yapılmıştır. *Yazı Yazmaya İlişkin Duyuşsal Tutumlar Alt Ölçeği*; Bu alt ölçek yazmaya yönelik duyuşsal davranışların değerlendirilmesine yöneliktir. *Yazmada Kendini Geliştirmek İçin Kişisel Çabalar*; Bu ölçekte yer alan maddeler öğrencinin yazma çalışmalarında daha iyi bir yere gelmek için yaptığı düşünsel ve davranışsal etkinlikleri değerlendirmeye yöneliktir. *Yazı Yazmaya Yönelik Düşünsel Tutumlar*; Yazma çalışmalarında genellikle öğrencilerin gerçekleşmesini istediği düşünsel beklentileri değerlendirmeye yönelik bir alt ölçektir. *Yazmaya İlişkin Kendini Değerlendirme*; Yazma çalışmalarında öğrencinin değerlendirmeye yönelik düşüncelerini içeren bir alt ölçektir.

Birinci faktörde yer alan 17 maddeye ilişkin olarak en düşük faktör öz değeri 0,51 en yükseği ise 0,86'dır (Cronbach's Alpha 0,93). İkinci faktörde yer alan 5 maddeye yönelik olarak en düşük faktör öz değeri 0,53 en yükseği ise 0,84'dir (Cronbach's Alpha 0,71). Üçüncü faktörde yer alan 8 maddeye yönelik olarak en

düşük faktör öz değeri 0,50 en yükseği ise 0,78'dir (Cronbach's Alpha 0,82). Dördüncü faktörde yer alan 4 maddeye yönelik olarak en düşük faktör öz değeri 0,52 en yükseği ise 0,65'dir (Cronbach's Alpha 0,60).

YAYTÖ alt ölçeklerin tanımları, maddeleri, varimax döndürülmüş faktör yükleri, ortak varyansları aritmetik ortalamaları, standart sapmaları ve madde ölçek korelasyonları Tablo 3.6'de verilmektedir.

Tablo 3.3. Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği Maddelerinin Varimax Döndürülmüş Faktör Yükleri, Ortak Varyanslar, Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapmaları, Madde Ölçek Korelasyonları

Alt Boyutlar	Madde No	Maddeler	Varimax Döndürülmüş Faktör Yükleri	Ortak Varyanslar	\bar{X}	Ss	Madde Ölçek Korelasyonu
(Birinci Faktör) Yazı Yazmaya İlişkin Duyuşsal Tutumlar	7.	Yazı/şiir yazarak duygu ve düşüncelerimi daha iyi ifade ediyorum.	,86	149,23	4,70	,76	,75
	14.	Yazı/şiir yazmayı severim.	,82	144,71	4,43	,99	,75
	3.	Yazı/şiir yazmak hayal gücümü geliştiriyor.	,81	151,73	4,79	,66	,71
	22.	Yazı/şiir yazarken zamanın nasıl geçtiğinin farkına varmam.	,78	139,57	4,11	,27	,75
	23.	Yazı/şiir yazmak eğlenceli bir iştir.	,75	143,07	4,39	,99	,86
	21.	Türkçe dersinde daha fazla yazı/şiir çalışması yapılmasını isterim.	,72	145,31	4,05	1,05	,68
	20.	Yazdıklarımı başkalarına okumaktan hoşlanırım.	,71	138,24	4,30	1,31	,76
	1.	Yazı/şiir yazmak kendimi mutlu hissetmemi sağlar.	,69	145,93	4,37	,95	,73
	33.	Tüm zorluklarına rağmen yazı/şiir yazmayı seviyorum.	,65	145,76	4,23	1,15	,59
	25.	Yazmanın ruhumu dinlendirdiğini düşünüyorum.	,65	148,78	4,34	,99	,58
	8.	Canım sıkkın olduğunda yazı/şiir yazmak beni rahatlatır.	,64	146,39	4,07	1,01	,66
	12.	Yazı/şiir yazmak benim için vazgeçilmez bir hobi.	,63	143,34	3,80	1,16	,68
	4.	Boş zamanlarımda yazı/şiir yazarım.	,63	144,75	3,65	1,10	,66
	18.	Saatlerce yazı/şiir yazsam bıkmam.	,62	140,20	3,49	1,39	,65
	6.	Yazı/şiir yazarken kendimi rahat ve güvende hissediyorum.	,59	148,96	4,31	,90	,63
	13.	Yazı/şiir yazmak düşüncelerimi sonsuz kılıyor.	,56	150,68	4,23	,88	,57
5.	Yazarken kolum yorulsa da önemli değil.	,51	149,61	3,60	1,12	,53	
(İkinci Faktör) Yazmada Kendimi Geliştirmek İçin Kişisel Çabalar	11.	Yazı/şiir yazmak için düşünmeyi çok severim.	,84	8,29	4,57	,75	,49
	24.	Yazdıklarım üzerinde düşünmekten zevk alırım.	,70	7,54	4,42	,79	,64
	26.	Yazmada kendimi geliştirmek için çaba gösteririm.	,66	6,50	3,50	1,42	,33
	9.	Yazarken ortaya güzel şeyler çıkarıyorum.	,63	7,20	4,38	,95	,56

(Üçüncü Faktör) Yazı Yazmaya Yönelik Düşünsel Tutumlar	17.	Yazmak bana ilginç gelir.	,53	8,06	4,59	,74	,55
	30.	Önemli bir konuda olsa da yazı/şiir yazmak istemem.	,78	43,92	4,52	,68	,37
	32.	Yazma içerikli etkinliklerden sıkılırım.	,78	35,76	3,92	1,31	,65
	16.	Yazı/şiir yazmak sıkıcı gelir.	,77	34,73	3,83	1,65	,53
	15.	Yazı/şiir yazarken zaman geçmek bilmez.	,71	33,04	3,81	1,60	,62
	28.	Yazı/şiir yazma programdan kaldırılmalıdır.	,68	35,02	3,06	1,58	,54
	34.	Sınıfta kalacağımı da bilsem yazı/şiir yazmam.	,64	32,88	3,86	1,53	,71
	31.	Yazdıklarımı başkalarına okumayı sevmem.	,63	31,54	3,38	1,64	,73
	10.	Yazı/şiir yazmak yazımın güzelleşmesini sağlıyor.	,50	39,15	3,48	1,15	,51
(Dördüncü Faktör) Yazmaya İlişkin Kendini Değerlendirme	27.	Yazı/şiir yazarken akıcı bir dil kullanmaya özen gösteririm.	,65	3,50	4,46	,75	,54
	2.	Hissettiklerimi yazmayı severim.	,61	4,58	4,57	,57	,28
	19.	Ders dışı zamanlarda da yazı/şiir yazmaktan hoşlanırım.	,52	3,23	4,14	1,00	,37
	29	Yazı/şiir yazarken, yazma kurallarına uymaya özen gösteririm.	,52	2,97	4,69	1,07	,40
KMO Bartlett's=0,90							

Her bir öğrencinin ölçekten alabileceği ağırlıklı ham puan en az 34, en çok ise 170'tir. Toplam puanın yüksek olmasının, öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarının olumlu olduğunun, düşük olması da tutumlarının olumsuz olduğunun göstergesi olarak yorumlanmaktadır.

3.3.1.2. Yaratıcı yazma ürünlerini değerlendirme ölçeği (YAYÜDÖ)

Susar Kırmızı ve Beydemir tarafından geliştirilen Yaratıcı Yazma Ürünlerini Değerlendirme Ölçeğinin hazırlanmasında öncelikli olarak, 5. sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı ve MEB tarafından önerilen 5. sınıf Türkçe ders kitapları incelenmiştir. Çalışma süresince kazandırılacak olan yaratıcı yazma becerisine ilişkin kazanımlar belirlenmiştir (Bkz, Ek-1). Yaratıcı yazma kazanımlarına ulaşıp ulaşılmadığını ölçmek için "Yaratıcı Yazma Ürünlerini Değerlendirme Ölçeği" hazırlanmıştır. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışması 2008-2009 eğitim öğretim yılı bahar döneminde gerçekleştirilmiştir.

Başlangıçta Yaratıcı Yazmayla ilgili olarak belirlenen kazanımlar doğrultusunda 30 yargıdan oluşan madde havuzu belirlenmiştir. Kapsam geçerliliğinin sağlanması için oluşturulan ölçeğin maddeleri, alanında uzman beş öğretim elemanına, iki Türkçe öğretmenine ve dört sınıf öğretmenine incelenerek

uzman görüşü alınmıştır. Bu görüşler doğrultusunda maddelerde gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra geliştirilen ölçeğin; 174'ü erkek, 134'ü kız olmak üzere 308, 5. sınıf öğrencisi üzerinden güvenilirlik çalışması yapılmıştır.

Ölçeğin güvenilirlik çalışması için test-tekrar test güvenilirliğinin yapılması uygun görülmüştür. "Test-tekrar test, test ölçmedeki kararlılığını gösterir. Bir test aynı gruba bir süre sonra tekrar uygulanarak iki uygulama arasındaki ilişkinin bulunması esasına dayanır" (Balcı, 2004: 100-101). "Bu yöntemle test güvenilirliğini hesaplamada karşılaşılan en önemli sorun iki uygulama arasındaki zamanın doğru belirlenmesidir. Bu zaman dilimi öğrencilerin ilk uygulamadaki test maddelerini unutabileceği varsayılan kadar olmalıdır. Eğitim araştırmacıları iki uygulama arasında seçilmesi düşünülen bu sürenin iki üç haftalık bir süre olabileceği görüşünde birleşmektedir" (Çepni, 2001: 67). Test-tekrar test güvenilirliğinin yapısına uygun olarak ölçek, belirlenen Yaratıcı Yazma konusu kapsamında aynı gruba iki kez uygulanmıştır. Birinci uygulama yapıldıktan iki hafta sonra ikinci uygulama gerçekleştirilmiştir. Uygulamada öğrencilere yaratıcı yazma yaklaşımına uygun yazma konusu verilmiş, iki hafta sonra aynı konu tekrar yazdırılmıştır. Birinci uygulamaya ilişkin sonuçlar değerlendirilirken YAYÜDÖ'den yararlanılmıştır. YAYÜDÖ'de yer alan 30 ölçüt 1-5 puan aralığında derecelendirilmiştir. Belirlenen ölçütlere uygun olarak birinci uygulamadan elde edilen yaratıcı yazma ürünleri ve 15 gün sonra gerçekleştirilen ikinci uygulamadan elde edilen yaratıcı yazma ürünleri aynı şekilde puanlandırılmıştır. Her iki uygulama arasındaki tutarlılık katsayısını belirlemek için korelasyon çözümlemesi gerçekleştirilmiştir. Yapılan istatistiksel çözümler sonucunda katsayısı 0.40'ın altında tespit edilen 21., 22., 23., 29., ve 30. maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Korelasyon sonuçları Tablo3.4' da verilmektedir.

Tablo 3.4. Yaratıcı Yazma çalışmalarını Değerlendirme Ölçeğine Yönelik Tutarlılık Analizi Sonuçları

Madde No	Maddeler	Birinci Uygulamaya İlişkin \bar{X}	İkinci Uygulamaya İlişkin \bar{X}	Birinci Uygulamaya İlişkin Ss	İkinci Uygulamaya İlişkin Ss	Tutarlılık Katsayısı
1.	Yazısında farklı bir bakış ortaya koyma.	3,86	3,77	1,038	0,953	0,60
2.	Yazısında ilgi çekici örneğe yer verme.	3,62	3,72	1,067	1,026	0,61
3.	Yazısını kendi yaşamıyla ilişkilendirme.	3,01	2,88	1,348	1,204	0,73

4.	Yazısında özgün karakterlere yer verme.	3,74	3,81	1,176	1,166	0,60
5.	Yazısının alışılmışın dışında yenilikler içermesi.	3,51	3,42	1,189	1,203	0,81
6.	Yazısında bilinen bir öğeyi yeni bir biçimde ifade etme.	3,44	3,49	1,258	1,189	0,69
7.	Yazısına uygun ilgi çekici bir başlık verme.	3,24	3,36	1,309	1,241	0,60
8.	Yazısında duygularını akıcı bir şekilde ortaya koyma.	2,93	2,98	1,091	1,098	0,62
9.	Yazısında özgün benzetme/benzetmelere yer verme.	3,11	3,07	1,147	1,132	0,60
10.	Yazısında fikirlerini akıcı bir şekilde ortaya koyma.	3,21	3,13	1,046	0,982	0,57
11.	Yazısındaki örneklerde hayal gücünü yansıtmaya.	3,40	3,39	1,117	1,087	0,42
12.	Yazısının uygun uzunlukta oluşu.	2,65	2,78	1,051	1,024	0,65
13.	Yazısında özgün betimlemelere yer verme.	3,06	3,08	1,107	1,117	0,41
14.	Yazısını ayrıntılı fikirlerle zenginleştirme.	3,07	3,10	1,049	1,011	0,54
15.	Yazısında kendine özgü fikirlere yer verme.	3,48	3,31	1,080	1,062	0,41
16.	Yazısında ana fikre özgün yorumlamalarla ulaşma.	2,92	2,82	1,057	0,966	0,74
17.	Yazısında özgün anlatım biçimleri (tasvirici anlatım, masalcı anlatım, kanıtlayıcı anlatım...) kullanma.	3,16	2,97	1,169	1,132	0,70
18.	Yazısında kelimelere yeni anlamlar yükleme.	2,29	2,28	1,047	1,006	0,66
19.	Yazısında okuduğu, duyduğu ya da gördüğü bilinen bir olaya farklı bakış açıları getirme.	3,55	3,23	1,016	1,076	0,45
20.	Yazısında kendisine ilginç ve çekici gelen karakter, olay, yer an ve benzerine yer verme.	3,69	3,57	1,093	1,002	0,54
21.	Yazısında farklı kelimelerle anlatım dilini zenginleştirme.	2,49	2,45	1,046	0,992	0,47
22.	Yazısında özgün mizahi öğelere yer verme.	2,78	2,74	1,098	1,136	0,60
23.	Yazısında duygularına yer verme.	2,66	2,41	1,185	1,088	0,63
24.	Yazısında kendine ait bir biçim (üslup) yaratma.	2,78	2,73	0,958	0,999	0,60
25.	Yazısında geniş bir imgelem kullanma.	2,86	2,68	1,212	1,170	0,57

Ön denemelerden elde edilen verilere yönelik yapılan analiz çalışmalarından sonra toplam 25 madde ile ölçeğe son şekli verilmiştir.

Ölçeğe son şekli verilirken elde edilen 25 maddenin birinci uygulamasındaki Cronbach's Alpha ,97'dir. Splitt-half modeline göre yapılan güvenirlik analizinde ölçek 10 ve 9 madde olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Birinci grubun Alpha değeri 0,94, ikinci grubun Alpha değeri ise 0,92 olarak bulunmuştur. İki grup arasındaki korelasyon katsayısı 0,72 olarak bulunmuştur. (Equal-lenth Spearman-Brown=0,85 Guttman Splitt-half=0,85, Unequal-lenth Spearman-Brown=0,85). Her öğrencinin ölçekten alabileceği ağırlıklı ham puan en az 25, en çok 125'tir.

3.3.1.3. Yazma becerisi ölçeği

Uysal (2009)'ın geliştirdiği Yazma Becerisi Ölçeğine ilişkin ön deneme uygulaması 4. sınıflarda gerçekleştirilmiştir.

Testin güvenirlik çalışması için test-tekrar test uygulamasına başvurulmuştur.

Tablo 3.5. Yazma Becerisi Ölçeği Korelasyonu Sonuçları

Öğrenci Sayısı	Ölçeğin Tamamı İçin Pearson Korelasyon Katsayısı
341	0.946

Ölçekte yer alan kriterler 0,1,2,3,4 puanlar üzerinden değerlendirilmiştir. Ölçeğe göre 0-1 Puan Aralığı: Öğrenciler yazma becerileri ile ilgili ölçütler yönünden çok düşük performans göstermişlerdir. 1-2 Puan Aralığı: Öğrenciler yazma becerileri ile ilgili ölçütler yönünden düşük performans göstermişlerdir. Sonuçlar öğrencilerin yazma becerileri ve yaratıcılıklarının zayıf olduğunu gösterebilir. 2-3 Puan Aralığı: Öğrenciler yazma becerileri ile ilgili ölçütler yönünden kabul edilebilir bir performans göstermişleridir. 3-4 Puan Aralığı: Öğrenciler yazma becerileri ile ilgili ölçütler yönünden yüksek düzeyde bir performans göstermişleridir.

Test-tekrar test güvenilirliğinin yapısına uygun olarak ölçek, aynı gruba iki kez uygulanmıştır. 341 öğrenci ile gerçekleştirilen ön denemeden elde edilen verilerle ölçeğin güvenilirliğine ilişkin çözümler yapılmıştır. Yapılan istatistiksel çözümler sonucunda ölçeğin bütününe ilişkin korelasyon katsayısı 0,94 olarak elde edilmiştir.

3.3.2. Nitel veri Toplama Aracı:

3.3.2.1.Yaratıcı yazmaya yönelik açık uçlu soru/Kompozisyon konusu (YAYAUS)

Belirlenen kazanımların ölçülüp değerlendirilebilmesinin sağlıklı olabilmesi ve yaratıcı yazma yaklaşımı ile ilgili kazanımlara daha iyi ulaşılması için yaratıcı yazma ürünlerinin elde edilmesi kararlaştırılmıştır. Öğrencilerden, ürün elde edilmesi için yaratıcı yazma konusu belirlenmiştir. 5. sınıf öğrencilerinin yaş özelliklerine uygun bir konu belirlemek için de dört farklı yaratıcı yazma konusu tespit edilmiştir. Araştırmacı tarafından (Bkz Ek-2) tespit edilen yaratıcı yazma konuları alanında uzman iki öğretim elemanının, iki Türkçe öğretmeninin ve beş sınıf öğretmenin görüşüne sunulmuştur. Alınan görüşler doğrultusunda "Bir TV programı için çizgi film hazırlamanız istendi. Çizgi filmin konusu, çizgi film için oluşturduğunuz kahramanın adı ve özellikleri ne olurdu." konusuna karar verilmiştir.

Ön deneme çalışmasında 308 kişiye uygulanan YAYAUS, asıl uygulamada ön test ve son testlerde öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerine ortaya koymada kullanılmıştır. Öğrencilerin ortaya koyduğu yazılı ürünler araştırmacı tarafından satır satır bir kaç kez okunmuş ve buna yönelik kodlar oluşturulmuştur. Elde edilen kodlar biraraya getirilerek ortak yönleri belirlenmiş böylece araştırmanın temalarına (kategorileri) ulaşılmıştır (Bkz Ek-13). Asıl uygulamada hem kontrol hem de deney grubunda, ön test ve son testlerden elde edilen toplam 84 yaratıcı yazma yazılı ürünü nitel veri seti olarak değerlendirmeye alınmıştır.

3.3.3. Veri Toplama Araçlarının Uygulanması

Veri toplama araçları, Denizli İlinde, orta sosyo-ekonomik düzeydeki bir okulla yapılan görüşme sonucunda, araştırmanın bu okulda uygulanabilmesi için Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü aracılığıyla Denizli İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne başvurulmuş ve ilgili ilköğretim okulunda çalışma yapabilmek için gerekli onay alınarak uygulanmaya başlanmıştır (Bkz Ek-3).

Araştırma sırasında genel olarak şu yol izlenmiştir:

- Veri toplama araçları hazırlandıktan sonra Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izin alınması,
- Ders planları, çalışma yaprakları ve malzemelerin hazırlanması,
- Deney ve kontrol grubunun oluşturulması,
- Deney ve kontrol gruplarında ön testlere ilişkin ölçümlerin yapılması,
- Deney ve kontrol gruplarına 11 hafta boyunca deneysel işlemlerin uygulanması,
- Uygulama sonunda son testlere ilişkin her iki grubun ölçümlerinin yapılması ve verilerin çözümlenmesi.

Deney grubunun öğretmenine eğitim-öğretim yılı başlangıcında bir ay yaratıcı yazma yaklaşımı ve teknikleri ile ilgili eğitim verilmiştir. Bu eğitimde Yaratıcı Yazma tekniklerinin uygulaması, Yaratıcı Yazma Ürünlerinin Değerlendirmesi gibi açıklamalar yapılmıştır. Deney gurubuna sürecin başında yaratıcı yazma yaklaşımı ve teknikleri ile ilgili bilgi verilmiş, 28 Eylül-02 Ekim 2009 tarihlerinde yapılması planlanan "Üç soru" metni ile uygulamalara başlanmıştır. 2009-2010 Eğitim-öğretim yılı güz döneminde 5. sınıf Türkçe Dersinde 11 metin üzerinden, öğrencilerin Yazma Öğrenme Becerisini ölçmek ve yazma tutumlarını belirlemek amacıyla yaratıcı yazma yaklaşımına uygun tekniklerle planlanan etkinlikler deney gurubuna uygulanmıştır. Yaratıcı yazma yaklaşımına uygun belirlenen yazma konuları ile ilgili yazılar, etkinlikler yapıldıktan sonra öğrencilere yazdırılmıştır. Kontrol gurubunda ise 5. Sınıf Türkçe Dersi Programı Kitabında (Aldı, Beyreli ve diğ., 2008) belirlenen yöntemler

doğrultusunda haftada altı saat öngörülen Türkçe Dersinin iki ders saati yazma çalışmaları yapılmıştır.

Tablo 3.6. Türkçe Dersi 5. Sınıf Yaratıcı Yazma Plan İşleniş Tablosu

Türkçe Dersi 5. Sınıf Yaratıcı Yazma Plan İşleniş Tablosu			
Plan No	Tarih	Konu Adı	Uygulanan Teknikler
1	12-16 Ekim 2009	Üç Soru Metni	Gösteri Tekniği
2	19-23 Ekim 2009	Küçük Prens Metni	Öykü Oluşturma Tekniği
3	09-13 Kasım 2009	Sabiha Metni	Öykü Oluşturma Tekniği
4	16-20 Kasım 2009	Nasıl Okurdu? Metni	Soru-Cevap Fotoğraf Çekme Tekniği
5	23-26 Kasım 2009	Mustafa Kemal'in Kağnısı Metni	Sözcük Türetmek Öykü Yazma Tekniği
6	01-04 Aralık 2009	Haydi Banyoya Metni	Pencere Tekniği
7	07-11 Aralık 2009	Sel Metni	Hikaye Anlatma Tekniği
8	14-18 Aralık 2009	Kırlara Gidiyorum Metni	Pencere Tekniği
9	28-31 Aralık 2009	Koca Seyit Metni	Zihin Haritası
10	04-08 Ocak 2010	Mehter Metni	Pencere Tekniği
11	11-18 Ocak 2010	Bebeklerin Ulusu Yok Metni	Sergi Tekniği

Araştırmanın verileri 2009–2010 eğitim öğretim yılı güz döneminde MEB tarafından çalışılması ön görülen ilk dört temanın metinleri üzerinden deney ve kontrol gruplarında uygulanıp toplanmıştır.

Uygulama süresince Türkçe Eğitiminin unsurları olan dinleme, okuma, konuşma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu becerilerinin bir bütün olduğu ilkesinden hareket edilmiş, günlük planlar ve çalışma yaprakları bu anlayış içerisinde hazırlanmıştır. Yapılan çalışmalar sınıf öğretmenleri tarafından uygulanmıştır. Ancak araştırmanın alt problemleri gereğince, çalışma kapsamında yazma becerisi ve tutumlarını geliştirici etkinlikler odak alınmış, araştırma süresince yapılan değerlendirmelerde bu doğrultuda yapılmıştır. Değerlendirmeler yazmaya yönelik erişimi ve tutumu tespit etmek amacıyla belirlenen ölçekler kullanılarak araştırmacı tarafından yapılmıştır.

Deney Grubunda Yaratıcı Yazma Yaklaşımı ile Yapılan Çalışmalar:

- Araştırma süreci başlamadan önce deney grubu öğretmenlerine Yaratıcı Yazma konusunda eğitim verilmiş, bu eğitimle hangi teknikleri kullanacağı, değerlendirme biçimi, çalışma yapraklarının uygulanışı ve Yaratıcı Yazmada öğretmen öğrenci etkileşimi konularında bilgilendirilmiştir.
- Yapılan çalışmalarda Yaratıcı Yaklaşımı etkinliklerinden yola çıkılmış, bu doğrultuda çalışma yaprakları hazırlanmıştır.
- Yapılan çalışmaların bazılarında grup çalışmalarına bazılarında bireysel çalışmalara yer verilmiştir.
- Deneysel çalışma süresince öğrencilerin yerleri zaman zaman değiştirilmiştir.
- Uygulamalarda MEB'in hazırlayıp İlköğretim okullarına gönderdiği İlköğretim 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı ve İlköğretim Türkçe 5 Öğretmen Kılavuz Kitabından da yararlanılmıştır.
- Araştırmacı tarafından planlanan etkinlikler her hafta altı ders saatinin 2 saatinde yapılmıştır. Bu etkinliklerde beyin fırtınası, fotoğraf çekme, pencere, sergi,

hikaye anlatma, sözcük türeterek öykü yazma, öykü oluşturma, gösteri ve zihin haritası teknikleri kullanılmıştır.

- Her altı saatlik ders diliminde mümkün olduğunca bütün öğrenme alanlarına yönelik olarak etkinlikler uygulanmaya çalışılmıştır.

Kontrol Grubunda Türkçe Programının Uygulandığı Çalışmalar:

- Sınıfta, programda yer alan "hazırlık, anlama, metin aracılığıyla öğrenme, kendini ifade etme, değerlendirme" etkinlikleri uygulanmıştır. Ancak etkinlikler, programa uygun olarak zaman zaman bireysel, zaman zaman grup çalışmaları şeklinde yürütülmüştür.

- 2005-2006 5. Sınıf Türkçe Ders Programı dikkate alınarak çalışmalar yürütülmüştür.

- MEB'in hazırlayıp okullara gönderdiği İlköğretim 5. Sınıf Türkçe Öğrenci Çalışma Kitabı, İlköğretim Türkçe 5. Sınıf Ders Kitabı, İlköğretim Türkçe 5. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı takip edilmiştir.

- Uygulama süresince, araştırmacı tarafından geliştirilen bir ölçek ve iki ayrı ölçek gruba uygulanmıştır.

Araştırmada deneysel işlemleri gerçekleştirmek amacıyla araştırmacı tarafından belirlenen kazanımlar doğrultusunda ders planları ve çalışma yaprakları hazırlanmıştır. Deney grubu için hazırlanan günlük planlar ve çalışma yaprakları Yaratıcı Yazma Yaklaşımına uygun teknikleri içerir şekilde hazırlanmış ve uygulanmıştır. Kontrol grubunda uygulanan plan ve çalışmalar Türkçe Ders programı çerçevesinde yapılmıştır.

Çalışmalar 28 Eylül 2009'da başlayıp 18 Ocak 2010 tarihinde bitirilmiştir. Ön test ve son testlerin uygulanması da bu süreye dahil edilmiştir.

3.4. Verilerin Çözümlemesi

Araştırmanın çözümlemesinde SPSS 16 (Statistical Package for Sosocial Sciences) paket programı kullanılmıştır.

1. Örnekleme oluşturan grupların ve bu gruplardaki öğrencilerin cinsiyetine göre dağılımında frekans ve yüzde ile puan dağılımlarının çözümlemesinde aritmetik ortalama ve standart sapma hesaplanmıştır.

2. Yaratıcı yazma becerilerini değerlendirmek için Susar Kırmızı ve Beydemir tarafından geliştirilen Yaratıcı Yazma Ürünlerini Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır.

3. Yaratıcı Yazma Ürünlerini Değerlendirme Ölçeği, Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği, Yazma Becerisi Ölçeği'nin yapı geçerliğini ortaya koymak amacıyla faktör analizinde madde ölçek korelasyonu ve Cronbach's Alpha, çözümlemeleri kullanılmıştır.

5. Geliştirilen ölçeklere yönelik olarak, ön test ve son testlerin değerlendirilmesinde aritmetik ortalama, standart sapma, t-testi ve Cronbach's Alpha uygulanmıştır.

6. Yaratıcı yazmaya yönelik açık uçlu soru ile alınan veriler nitel verilerin elde edilmesinde kullanılmıştır. Deney ve kontrol grubundan elde edilen ön test ve son test çalışmalarından elde edilen yaratıcı yazma ürünleri doküman analizi yöntemi gereği okunurken aynı zamanda kodlar belirlenmiştir. Belirlenen kodlar bir listede toparlanmış hangilerinin bir araya geleceğine ilişkin öngörüler ortaya konulmuştur. Bir araya getirilen kodlarla araştırmanın temelini oluşturacak temalara (kategorilere) karar verilmiştir. Belirlenen temalara yönelik elde edilen kodlar birbiri ile ilişkili bir şekilde açıklanarak yorumlanmış ve araştırmanın amacı doğrultusunda sonuçlar ortaya konulmuştur. Araştırmacı tarafından yapılan yorumları güçlendirmek ve öğrencilerin yaratıcı yazmadaki gelişimlerini ortaya koymak için öğrencilerin yazmış olduğu ürünlerden alıntılara, cinsiyetlerine ve sıra numaralarına ilişkin tanıtıcı kısaltmalara yer verilmiştir. Nitel araştırmada kısaltmalar: Erkek öğrenci (E), Kız öğrenci (K), sıra numarası (1,2,3...), Yaratıcı Yazma Yaklaşımına Dayalı Öğretim

Gurubu (YAYAG) ya da Türkçe Dersi Öğretim Programıyla Öğrenme Grubu (TÜPÖG) şeklinde ifade edilmiştir. Örneğin [K, 85, YAYAG]; K: Kız öğrenci, 85: Seksen beşinci sıradaki öğrenci, YAYAG: Yaratıcı Yazma Yaklaşımına Dayalı Öğretim Grubu.

Yapılan istatistiksel çözümlenelerde anlamlılık düzeyi “,05” olarak alınmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde veri toplama araçlarının yardımı ile elde edilen veriler ışığında alt problemler yanıtlanmaya çalışılmıştır. Yapılan istatistiksel çözümlerinin sonuçlarına ilişkin bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Bulguların verilişinde alt problemlere uygun bir sıra izlenmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi "İlköğretim 5. sınıfta Yaratıcı Yazma Yaklaşımına dayalı öğretimle, Türkçe Dersi Öğretim Programıyla yapılan öğretim öğrencilerin "yazmaya yönelik tutumları" üzerinde anlamlı farklılıklar oluşturmaktadır mı?" şeklinde belirlenmiştir.

Yaratıcı Yazma yaklaşımına dayalı öğretim ve Türkçe ders öğretim programı gruplarında yer alan öğrencilerin uygulama öncesi ve sonrası yazmaya yönelik tutumları arasındaki farkın istatistiksel çözümlerine ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır. Öğrencilere ön ve son test olarak uygulanan Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeğinin aritmetik ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış, grupların ortalamaları arasındaki farkın önemli olup olmadığını anlamak için t-testi yapılmıştır. Yapılan analizlere ilişkin sonuçlar Tablo 4.1.'de sunulmaktadır.

Tablo 4.1. YAYAG VE TÜPÖG'ün “Yazmaya Yönelik Tutumlarına” İlişkin Ön Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)

Ölçek	Gruplar	Testler	n	\bar{x}	Ss	sd	t	Önem Denetimi
YAYTÖ	YAYAG	Ön Test	27	101,70	12,68	51	-1,70	,094
	TÜPÖG	Ön Test	26	95,23	14,85		P>0,05	Fark önemsiz

Tablo 4.1'de Yaratıcı Yazma yaklaşımına dayalı öğretim yapan grubun ön test ortalamasının ($\bar{x} = 101,70$) ve Türkçe ders öğretim programı grubunun ön test ortalamasının ($\bar{x} = 95,23$) olduğu görülmektedir. Yaratıcı Yazma yaklaşımına dayalı öğretim yapan grupla, Türkçe ders öğretim programı grubunun ön test ortalamalarında anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir [$t_{(51)} = -1,70$; $p > 0,05$]. Elde edilen sonuçlar uygulama öncesi yazmaya yönelik tutum açısından grupların birbirine benzediğini ortaya koymaktadır.

Yazmaya Yönelik Tutumları açısından TÜPÖG'ün ön test ve son test ölçümlerine ait aritmetik ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış, grupların ortalamaları arasındaki farkın önemli olup olmadığını anlamak için t-testi yapılmıştır. Yapılan analizlere ait sonuçlar Tablo 4.2'de sunulmaktadır.

Tablo 4.2. TÜPÖG'ün “Yazmaya Yönelik Tutumlarına” İlişkin Ön Test-Son Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)

Ölçek	Testler	n	\bar{x}	Ss	sd	t	Önem Denetimi
YAYTÖ	Ön Test	26	95,23	14,85	50	-1,00	,319
	Son Test	26	99,12	12,93		P>0,05	Fark önemsiz

Tablo 4. 2'de yer alan sonuçlara göre Türkçe dersi öğretim programı grubunun ön test ortalamasının ($\bar{x} = 95,23$), son test ortalamasının ($\bar{x} = 99,12$) olduğu görülmektedir. Türkçe dersi öğretim programı grubunun ön test ve son test ortalamalarında anlamlı bir farklılığın olmadığı belirlenmiştir. Anlamlı bir fark görülmesi de ortalama artış olduğu dikkate değer bir durumdur [$t_{(50)} = -1,00$; $p > 0,05$]. Yeni programda yer alan etkinlerin bu artışta etkili olduğu öngörülmektedir.

YAYAG'ın Yazmaya Yönelik Tutumlarının ön test-son test ölçümlerinin aritmetik ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış, grupların ortalamaları

arasındaki farkın önemli olup olmadığını anlamak için t-testi yapılmıştır. Yapılan analizlere ait sonuçlar Tablo 4.3'te sunulmaktadır.

Tablo 4.3. YAYAG'ın “Yazmaya Yönelik Tutumlarına” İlişkin Ön Test-Son Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)

Ölçek	Testler	n	\bar{x}	Ss	sd	t	Önem Denetimi
YAYTÖ	Ön Test	27	101,70	12,68	51	-3,64	,001*
	Son Test	27	113,81	10,82		P<0,05 Fark önemli	

Tablo 4.3. incelendiğinde Yaratıcı Yazma yaklaşımına dayalı öğretim grubunun ön test ortalamasının ($\bar{x} = 101,70$), son test ortalamasının ($\bar{x} = 113,81$) olduğu görülmektedir. Yaratıcı yazma yaklaşımına dayalı öğretim grubunun ön test ve son test ölçümlerinde bir farklılığın olup olmadığını tespit etmek için yapılan karşılaştırma ile hesaplanan t değerinin ,05 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür [$t_{(50)} = -3,64$; $p < 0,05$]. Bulgular, yaratıcı yazma yaklaşımı uygulamalarının öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarında fark oluştuğunu gösterir niteliktedir. Bu durumun YAYAG'a uygulanan yaratıcı yazmaya uygun yöntem ve etkinliklerin neden olduğu düşünülmektedir.

Yaratıcı yazma yaklaşımına dayalı öğretim grubunun ve Türkçe dersi öğretim programı grubunun son test ölçümlerinin aritmetik ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış, grupların ortalamaları arasındaki farkın önemli olup olmadığını anlamak için t-testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4.4'te sunulmaktadır.

Tablo 4.4. TÜPÖG ve YAYAG'ın “Yazmaya Yönelik Tutumlarına” İlişkin Son Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)

Ölçek	Gruplar	Testler	N	\bar{x}	Ss	sd	t	Önem Denetimi
YAYTÖ	YAYAG TÜPÖG	Son Test	27	113,81	10,82	51	-1,70	,000*
		Son Test	26	99,12	12,93		P<0,05 Fark önemli	

Tablo 4.4'te yer alan sonuçlara göre Yaratıcı yazma yaklaşımına dayalı öğretim grubunun aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 113,81$), Türkçe dersi öğretim programı grubunun aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 99,12$)'dir. Elde edilen bulgular yaratıcı yazma yaklaşımına dayalı öğretim grubu ile Türkçe dersi öğretim programı grubunun

arasında anlamlı bir farkın olduğunu göstermektedir [$t_{(50)} = -1,70$; $p < 0,05$]. Yaratıcı yazma yaklaşımına yönelik uygulamaların öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarında olumlu yönde bir artışa neden olduğu görülmektedir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi " İlköğretim 5. sınıfta Yaratıcı Yazma Yaklaşımına dayalı öğretimle, Türkçe Dersi Öğretim Programıyla yapılan öğretim öğrencilerin "yaratıcı yazma erişileri" üzerinde anlamlı farklılıklar oluşturmaktadır mıdır?" şeklinde belirlenmiştir.

Yaratıcı Yazma yaklaşımına dayalı öğretim ve Türkçe ders öğretim programıyla yapılan öğretim gruplarında yer alan öğrencilerin uygulama öncesi ve sonrası yaratıcı yazma erişileri arasındaki farkın istatistiksel çözümlenmelerine ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır. Yaratıcı Yazma Erişilerinin tespiti için öğrencilere ön test olarak uygulanan YAYÜDÖ'nün aritmetik ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış, grupların ortalamaları arasındaki farkın önemli olup olmadığını anlamak için t-testi yapılmıştır. Yapılan analizlere ilişkin sonuçlar Tablo 4.5'te sunulmaktadır.

Tablo 4.5. YAYAG VE TÜPÖG'ün "Yaratıcı Yazma Erişilerine" İlişkin Ön Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)

Ölçek	Gruplar	Testler	n	\bar{x}	Ss	sd	t	Önem Denetimi
YAYÜDÖ	YAYAG	Ön Test	27	85,15	14,85	51	-1,38	,173
	TÜPÖG	Ön Test	26	78,54	19,75		P>0,05	Fark önemsiz

Tablo 4.5'te yer alan sonuçlara göre YAYAG ve TÜPÖG'ün Yaratıcı Yazma erişilerine ilişkin uygulama öncesinin aritmetik ortalamaları YAYAG'ın ($\bar{x} = 85,15$), TÜPÖG'ün ($\bar{x} = 78,54$) olarak belirlenmiştir. Elde edilen bulgular yaratıcı yazma yaklaşımına dayalı öğretim grubu ile Türkçe dersi öğretim programı grubunun arasında ön test ölçümlerinde anlamlı bir farkın olmadığını göstermektedir [$t_{(51)} = -1,38$; $p > 0,05$]. Uygulama öncesinde YAYAG ve TÜPÖG'ün Yaratıcı Yazma erişilerinin birbirine benzer olduğu görülmüştür.

Türkçe dersi öğretim programına uygun yapılan etkinliklerle elde edilen yaratıcı yazma ürünleri incelendiğinde elde edilen bulgulara ilişkin TÜPÖG'ün ön test ve son test verilerine göre aritmetik ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış, grupların ortalamaları arasındaki farkın önemli olup olmadığını anlamak için t-testi yapılmıştır. Yapılan analizlere ilişkin sonuçlar Tablo 4.6'da verilmiştir.

Tablo 4.6. TÜPÖG'ün “Yaratıcı Yazma Erişilerine” İlişkin Ön Test-Son Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)

Ölçek	Testler	n	\bar{x}	Ss	sd	t	Önem Denetimi
YAYÜDÖ	Ön Test	26	78,54	19,75	50	-,259	,797
	Son Test	26	79,96	19,83		P>0,05	Fark önemsiz

Tablo 4.6 incelendiğinde TÜPÖG'ün uygulama öncesinde ve uygulama sonrasında elde edilen ürünlere ilişkin ön test ortalaması ($\bar{x} = 78,54$), son test ortalaması ($\bar{x} = 79,96$) olarak hesaplanmıştır. Tablo 2'deki bulgular Türkçe dersi öğretim programı grubunun ön test ve son test ölçümlerinde anlamlı bir farkın olmadığını göstermektedir [$t_{(51)} = -1,38$; $p > 0,05$]. Öğrencilerin Yaratıcı Yazma erişilerinin, Türkçe ders programında yer alan etkinliklerle değişmediği tespit edilmiştir.

Belirlenen süreç içerisinde uygulanan Yaratıcı Yazma yaklaşımına dayalı yöntemlerle eğitim gören YAYAG'ın Yaratıcı yazma erişilerinin ön test ve son test ölçümlerinin aritmetik ortalaması, standart sapmaları ve grupların ortalamaları arasındaki farkın önemli olup olmadığını anlamak için t-testi yapılmıştır. Yapılan analizlere ilişkin sonuçlar Tablo 4.7'de verilmiştir.

Tablo 4.7. YAYAG'ın “Yaratıcı Yazma Erişilerine” İlişkin Ön Test-Son Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)

Ölçek	Testler	n	\bar{x}	Ss	sd	t	Önem Denetimi
YAYÜDÖ	Ön Test	27	85,15	14,85	51	-1,97	,041*
	Son Test	27	93,78	17,12		P<0,05	Fark önemli

Tablo 4.7'ye göre YAYAG'ın Yaratıcı yazma uygulamaları öncesinde ve sonrasında elde edilen yaratıcı yazma ürünleri incelendiğinde ön test ortalamasının ($\bar{x} = 85,15$), son test uygulamasının ($\bar{x} = 93,78$) olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgular Yaratıcı Yazma Yaklaşımına dayalı öğretim yapan grubun ön test ve son test ölçümlerinde anlamlı bir farkın olduğunu göstermektedir [$t_{(51)} = -1,97$; $p < 0,05$]. Yaratıcı yazmaya uygun yöntemlerin uygulanmasından önce elde edilen ürünlerle uygulamalardan sonra elde edilen ürünler arasında öğrencilerin Yaratıcı yazma erişimlerinde olumlu yönde artış olduğu tespit edilmiştir. Bu duruma öğrencilerle yazma çalışmalarında uygulanan yaratıcı yazmaya yönelik yapılan etkinliklerin neden olduğu düşünülmektedir.

YAYAG ve TÜPÖG'ün yapılan uygulamalar sonrasında Yaratıcı yazma erişimlerine ait son test ölçümlerine ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapmaları ile grupların ortalamaları arasındaki farkın önemli olup olmadığını anlamak için t-testi yapılmıştır. Yapılan analizlere ilişkin sonuçlar Tablo 4.8'de verilmiştir.

Tablo 4.8. YAYAG VE TÜPÖG'ün “Yaratıcı Yazma Erişimlerine” İlişkin Son Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)

Ölçek	Gruplar	Testler	n	\bar{x}	Ss	sd	T	Önem Denetimi
YAYÜDÖ	YAYAG	Son Test	27	93,78	17,12	51	-2,71	,000*
	TÜPÖG	Son Test	26	79,96	19,83		P<0,05 Fark önemli	

Tablo 4.8'de YAYAG ve TÜPÖG'ün uygulamalar sonrasında son test ortalamalarına bakıldığında; YAYAG'ın son test ortalamasının ($\bar{x} = 93,78$), TÜPÖG'ün son test ortalamasının ($\bar{x} = 79,96$) olduğu görülmektedir. Yapılan uygulamalar sonrasında elde edilen verilere ilişkin yaratıcı yazma yaklaşımına uygun yöntemlerin uyguladığı YAYAG ve Türkçe dersi programında yer alan yöntemlerle derslerine devam eden TÜPÖG'ün son test ürünleri karşılaştırıldığında yaratıcı yazma erişimlerine ilişkin farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir [$t_{(51)} = -2,71$; $p < 0,05$]. Türkçe ders programına bağlı kalınarak yazma çalışmaları yapan grubun (TÜPÖG) yazma ürünlerinin "Yaratıcı Yazma Ürünlerini Değerlendirme Ölçeği" ile yapılan son test sonuçları göstermiştir ki, öğrencilerin yaratıcı yazma erişimlerinde önemli bir artış olmamıştır. Fakat yaratıcı yazma uygulamalarının gerçekleştirildiği öğrencilerin (YAYAG) "Yaratıcı Yazma Ürünlerini Değerlendirme Ölçeği" ile değerlendirilen son

test sonuçlarına bakıldığında yaratıcı yazma erişilerinde önemli bir artışın olduğu anlaşılmıştır. Bu duruma YAYAG'a uygulanan yaratıcı yazma yöntem ve etkinliklerinin neden olduğu ön görülmektedir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi " Yaratıcı Yazma Yaklaşımına Dayalı Öğretim Grubu (YAYAG) ile Türkçe Dersi Öğretim Programıyla Öğrenme Grubunun (TÜPÖG) "yazma erişileri" üzerinde anlamlı farklılıklar var mıdır?" şeklinde belirlenmişti.

Yaratıcı Yazma yaklaşımına dayalı öğretim ve Türkçe ders öğretim programı gruplarında yer alan öğrencilerin uygulama öncesi yazma erişileri arasındaki farkın istatistiksel çözümlenmelerine ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır. Öğrencilerin Yazma Erişilerinin tespiti için uygulanan ön test olarak yapılan Yazma Becerisi Ölçeği'nin aritmetik ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış, grupların ortalamaları arasındaki farkın önemli olup olmadığını anlamak için t-testi yapılmıştır. Yapılan analizlere ilişkin sonuçlar Tablo 4.9'da sunulmaktadır.

Tablo 4.9. YAYAG VE TÜPÖG'ün "Yazma Erişilerine" İlişkin Ön Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)

Ölçek	Gruplar	Testler	n	\bar{x}	Ss	sd	T	Önem Denetimi
Yazma Becerisi Ölçeği	YAYAG	Ön Test	27	96,85	21,19	51	-0,804	,425
	TÜPÖG	Ön Test	26	91,96	23,07		P>0,05	Fark önemsiz

Tablo 4.9'da yer alan sonuçlara göre uygulama öncesi elde edilen yazma ürünlerinin Yazma becerisi ölçeğine ilişkin YAYAG'ın ön test aritmetik ortalaması (\bar{x} =96,85), TÜPÖG'ün ön test aritmetik ortalaması (\bar{x} =91,96) olarak hesaplanmıştır. Yazma Becerisi Ölçeğinden elde edilen veriler YAYAG ve TÜPÖG'un uygulama öncesinde aralarında bir fark olmadığını göstermektedir [$t_{(51)} = -0,804$; $p > 0,05$]. Uygulama yapıp ölçümlerin değerlendirilebilmesi için YAYAG ve TÜPÖG'ün yazma erişileri açısından birbirine denk gruplar olduğu anlaşılmaktadır.

Türkçe ders öğretim programı gruplarında yer alan öğrencilerin uygulama öncesi ve sonrasında yazma erişileri arasındaki farkın istatistiksel çözümlerine ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır. Türkçe ders öğretim programı gruplarındaki öğrencilerin Yazma Erişilerinin tespiti için uygulanan ön test ve son test olarak uygulanan Yazma Becerisi Ölçeği'nin aritmetik ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış, grupların ortalamaları arasındaki farkın önemli olup olmadığını anlamak için t-testi yapılmıştır. Yapılan analizlere ilişkin sonuçlar Tablo 4.10'da sunulmaktadır.

Tablo 4.10. TÜPÖG'ün “Yazma Erişilerine” İlişkin Ön Test-Son Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)

Ölçek	Testler	n	\bar{x}	Ss	sd	T	Önem Denetimi
Yazma Becerisi Ölçeği	Ön Test	26	91,96	23,07	50	-,029	,977
	Son Test	26	92,15	24,30		P>0,05 Fark önemsiz	

Tablo 4.10'a göre Türkçe ders programına uygun olarak derslerine devam eden TÜPÖG'ün aritmetik ortalamalarına bakıldığında ön test aritmetik ortalaması (\bar{x} =91,96) ve son test aritmetik ortalamasının (\bar{x} =92,15) olduğu görülmektedir. Ön test ve son test ölçümlerine bakıldığında Yazma Erişilerine ilişkin herhangi bir farkın olmadığı tespit edilmiştir [$t_{(50)} = -0,029$; $p > 0,05$]. Türkçe dersi işlenişinde programda belirtilen yöntemlerle derse devam eden TÜPÖG'ün elde edilen bulgulara bakıldığında yazma erişilerinde bir gelişim göstermediği tespit edilmiştir. Sonuçlara bakıldığında Türkçe ders programındaki yöntem ve etkinliklerin öğrencilerin yazma erişilerini arttırmada etkili olmadığı ön görülmektedir.

Uygulama öncesi ve sonrasına ait Yazma Erişilerine ilişkin YAYAG'ın ön test ve son test ölçümlerinin aritmetik ortalaması, standart sapmaları ve grupların ortalamaları arasındaki farkın önemli olup olmadığını anlamak için t-testi yapılmıştır. Yapılan analizlere ilişkin sonuçlar Tablo 4.11'de verilmiştir.

Tablo 4.11. YAYAG'ın “Yazma Erişilerine” İlişkin Ön Test-Son Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)

Ölçek	Testler	n	\bar{x}	Ss	sd	T	Önem Denetimi
Yazma Becerisi Ölçeği	Ön Test	27	96,85	21,19	52	-2,103	,040*
	Son Test	27	108,19	18,30			P<0,05 Fark önemli

Tablo 4. 11'deki sonuçlara göre yaratıcı yazma sürecinin başında YAYAG'ın ön test aritmetik ortalaması (\bar{x} =96,85) iken uygulamalar sonrasında son test aritmetik ortalaması (\bar{x} =108,19)'dur. Elde edilen verilere göre yaratıcı yazma yaklaşımı grubunda yapılan çalışmalar ön test son test yazma erişileri arasında anlamlı bir farkın oluşmasını sağlamıştır [$t_{(52)} = -2,103$; $p < 0,05$]. Yapılan ölçümlere göre uygulama sonrasında öğrencilerin yazma başarılarında belirgin bir artış olduğu tespit edilmiştir. Yaratıcı yazma etkinliklerinin öğrencilerin yazma erişilerinde artışa neden olduğu düşünülmektedir.

Yaratıcı yazmaya uygun yöntemlerin uygulanması sürecinden sonra deney ve kontrol gruplarının yazma ürünlerinden elde edilen verilerine ait aritmetik ortalaması, standart sapmaları ve grupların ortalamaları arasındaki farkın önemli olup olmadığını anlamak için t-testi yapılmıştır. Yapılan analizlere ilişkin sonuçlar Tablo 4.12'de verilmiştir.

Tablo 4.12. YAYAG VE TÜPÖG'ün “Yazma Erişilerine” İlişkin Son Test Ölçümlerinin Karşılaştırılması (t-testi)

Ölçek	Gruplar	Testler	n	\bar{x}	Ss	sd	T	Önem Denetimi
Yazma Becerisi Ölçeği	YAYAG	Son Test	27	108,19	18,30	51	-2.719	,009*
	TÜPÖG	Son Test	26	92,15	24,30			P<0,05 Fark önemli

Tablo 4.12'den elde edilen sonuçlar, uygulama sonrasında YAYAG'ın aritmetik ortalamasını (\bar{x} =108,19), TÜPÖG'ün aritmetik ortalamasını (\bar{x} =92,15) olarak göstermektedir. Yazma erişilerine ilişkin verilere bakıldığında YAYAG'ın yazma erişisi ile TÜPÖG'ün yazma erişisi arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir [$t_{(51)} = -2,719$; $p < 0,05$]. Türkçe ders programına uygun yöntemlerle işlenen derslerin sonunda yazılan ürünlere ve yaratıcı yazma yaklaşımına uygun

yöntemlerle işlenen derslerden elde edilen ürünlere bakıldığında öğrencilerin yazma erişilerinin yaratıcı yazma çalışmaları ile arttığı tespit edilmiştir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın dördüncü alt problemi: İlköğretim 5. sınıfta Yaratıcı Yazma Yaklaşımına dayalı öğretimle, Türkçe dersi Öğretim Programıyla yapılan öğretim, öğrencilerin "yaratıcı yazma ürünlerini ortaya koymadaki gelişimleri" üzerindeki etkisi nasıldır? şeklinde ifade edilmişti. Öğrencilere yazmaları için verilen yaratıcı yazma konusu " Bir TV programı için çizgi film hazırlamanız istendi. Çizgi filmin konusu, Çizgi film için oluşturduğunuz kahramanın adı ve özellikleri ne olurdu anlatınız." şeklindedir. Oluşturulan alt problem çerçevesinde öğrencilerin yazdığı uygulamaya öncesi ve sonrası elde edilen ürünlerden temalar ve kodlar düzenlenmiştir.

YAYAG'ın yaratıcı yazma ürünleri incelendiğinde yaratıcı yazma gelişimlerini ortaya koymak için; korku, mutlu son, ana karakter olan hayvanlar, yardımcı karakter olan hayvanlar, öğretmen, çevreye farklı yaklaşım, hayal ürünü bir çevre yaratma şeklinde YAYAG'a ait bu kodlara ulaşılmıştır. Belirlenen benzer kodlar biraraya getirilerek YAYAG'a ilişkin temalar oluşturulmuştur. Korku, Mutlu son kodları biraraya getirilerek "duygusal öğeler teması"; Ana karakter olan hayvanlar, Yardımcı karakter olan hayvanlar, Öğretmen kodları biraraya getirilerek "canlı varlıklar teması"; çevreye farklı yaklaşım, hayal ürünü bir çevre yaratma kodları bir araya getirilerek "Çevre teması" oluşturulmuştur.

Duygusal öğeler teması :Korku, mutlu son,

Canlı varlıklar teması: Ana karakter olan hayvanlar, Yardımcı karakter olan hayvanlar, Öğretmen

Çevre teması: Çevreye farklı yaklaşım, Hayal ürünü bir çevre yaratma

Zıtlıklar teması: Alışılmamış, Bilinen karakter

Duygusal ögeler temasına ait "korku" koduna ilişkin, YAYAG'ın yaratıcı yazma ürünlerinde, çizgi filme ait olay örgüsünde bir durumla karşı karşıya kalıp korkma duygusuna yönelik ifadeler yer aldığı belirlenmiştir. Elde edilen koda ilişkin alıntılar aşağıda yer almaktadır:

"(...) Eve girdiğinde eşyaları yerlerinde göremedim. Çok korktum. Anne- baba diye bağırmağa başladım. Anne ve babası da eve geldiklerinde gözlerine inanamadılar.(...) [E,21,YAYAG]" Öğrenci, çizgi filmde anlattığı konuda tatile giden bir ailenin eve döndüklerinde evlerini boş görmeleri ve sonrasında hırsızların izini sürmelerini anlatıyor. Korku duygusunu, uğradığı şaşkınlık sonucu yaşadığı bir duygu olarak aktaran öğrenci, olayı sonrasında yaratıcı bir şekilde yönlendirip ilgi çekici bir çizgi film oluşturuyor.

A. A. *"(...) Annesi sevinçten napıcağını şaşırıldı ve Ali'ye sarıldı. Annesi oğlum nerden buldun o kadar parayı da çamaşır makinesini aldın dedi. Ali ise şöyle cevap verdi. Annecim ben kaç aydan beri biriktirdiğim bu parayla bunu aldım. Anne bir de çok değişik bir şey oldu. Tam dükkanın önüne geldim, bir hırsız paramı aldı ve kaçtı ben çok korktum. Bana zarar verecek diye çok korktum. Ama dükkandaki amca benim paramı kurtardı eğer kurtarmasaydı ben şuanda sana hiçbir şey alamazdım. (...)/K,15,YAYAG/ "* Bir önceki örnekte olduğu gibi buradaki korku kodu da hırsızın zarar vermesi sonucu ortaya çıkan bir duygu olarak yer alıyor. Çizgi filmin kahramanı fakir bir ailenin çocuğu, konusu ise annesinin çamaşır makinesi dahil pek çok ev gereçlerine sahip olamaması ve bu durumdan çocuğun çok mutsuz olmasıdır. Öğrenci konuyu kendine özgün, farklı karakterler ve mekânlara yer vererek yazmıştır.

Öğrencilerin belirledikleri çizgi film konularında, yaşadıkları korkuların genelinde aile içinde, kendi yaşadıkları bir duygu olarak anlatıldığı görülmektedir. Yalnız 4 numaralı erkek öğrencinin yazdığı çizgi filmde yaşanan korkunun ortaya çıkış nedeni ve korku duygusunu yaşayan diğerlerinden çok farklıdır:

A. C. U. *" Bir gün bir pikniğe gittik. Orda uzaylıdan düşen bir parça vardı, o yuvarlaktı. O, yere düştü onu taktım onu taktığımda bir şey oldu. Uzaylıya dönüştüm herkes benden korktu. Ama ben yine çocuk oldum. Onu çözdüm hiç kimse bilmiyordu*

ben bunla kötülerini hapishaneye atıyordum. (...)[E,4,YAYAG] "Yukarıda da görüldüğü üzere korkunun sebebi uzaya ait bir nesne ve korkuyu yaşayan çizgi filmin ana karakteri değil, etrafındakilerdir. Bu anlatımla son derece yaratıcı, farklı ve ilginç bir yazı ortaya çıkmıştır. Korku koduna ilişkin benzer ifadelerle [K,20,YAYAG], [K,18,YAYAG] özellikleri belirtilen öğrencilerde de rastlanmıştır.

Duygusal öğeler temasına ait kodlardan "Mutlu son" temasını oluşturan bulgular şöyledir:

Y.A. " (...)En sonunda kendisine benzeyen Ejderha Prensi ile evlendi ve çok mutlu oldular. [K,17,YAYAG]" Öğrenci, çizgi filmde prensese ait maceralar anlatmış, sonunda da son derece özgün bir karakter yazıp prensesle evlendirmiştir.

Z. Ç. " (...)Rüyasının devamında tsunami kulelerini yıkmış. Ercan hasta olmuş. Eda Ercan'ın yanından ayrılmamış. Ercan iyileşmiş. Karşıdan gelen gemiye elleriyle çağırıp evlerine gitmişler. Eda da mutlu bir şekilde uyanmış.[K,27,YAYAG]" Çizgi filmin kahramanı Eda, arkadaşıyla doğal afetlere maruz kalmaktadır. Olay akıcı bir şekilde anlatılırken sonuca gelindiğinde öğrencinin, çizgi filmdeki bütün olayı kahramanın rüyasında yaşandığını yazdığı görülmektedir. Çizgi filmde gerek konunun yazılış biçimi, gerek rüyadaki olayın mutlu bitirilerek rüyadan da mutlu kalkılması gibi anlatımlar yaratıcı unsurlar içermektedir.

Yukarıdaki bulgularda çizgi filmdeki karakterlerin yaşadıkları olayları mutlu bir sonla bitirdikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin çizgi filmin sonunu iyi bitirmesi ve bu durumu basit, tekdüze bir kurguyla anlatmak yerine farklı detaylara yer vererek kendilerine özgü bir anlatım yapmaları dikkati çekmektedir. Yapılan yaratıcı yazma çalışmalarının öğrencilerin çizgi filmlerin kurgularında, kendilerine özgü bir dil oluşturmalarına yardımcı olduğu düşünülmektedir. Çizgi filmin sonuna ilişkin benzer anlatımlar [K,11,YAYAG]ve [K,15,YAYAG]'ta da vardır.

Canlı varlıklar temasını oluşturan kodlardan ilki "ana karakter olan hayvanlar" koduna ait alıntılar aşağıda belirtilmiştir:

B. D. " *Yavru Ayıların Duası, Ormanda yaşayan bir ayı ailesi varmış. Bu ayı ailesinin iki tane yavruları varmış. Bu yavrular o kadar sevimli ve iyilik severlermiş ki, arkadaşlarıyla hiç kavga etmezler ve küsmezlermiş. (...)* [K,9 ,YAYAG] " Öğrencinin kahraman olarak bir ayı ailesini yazdığı bu çizgi filmde ayrıntılı fikirlere yer verdiği ve özgün bir anlatım biçimi kullandığı görülmektedir.

F. Y. " *Gizemli bir bölgede yaşayan dinazorlar birliği vardı. Bu dinazor birliği hep yer değiştirirlerdi, bunun nedeniyse hep peşlerinden gelen kötülerdi. (...)* [E,5 ,YAYAG] " Öğrencinin çizgi filmine kahraman olarak bir hayvan belirlemesi diğer öğrencilerle benzer niteliktedir. Fakat seçtiği kahramanların dinazorlar birliği gibi özgün bir karakter olması, öğrencinin yaratıcı yazısını diğerlerinden daha farklı bir yazı haline getirmiştir. Çizgi filmde anlatılan dinazorlar birliği ve yaşadıkları olaylar hayal unsuru öğeler içermektedir.

Y. A. "(...) *Bu eşşek sıpası şımarık kokoşun tekidir. Onun arkadaşı kahraman çekirdekli çiğ köfte onun 100 bin kere hayatını kurtarır ama şımarık süslü eşek sıpası ona hiç teşekkür bile etmez. Kahraman Çiğ Köfte buna hep üzülür. (...)* [K,17,YAYAG] " Öğrencinin yazdığı çizgi filmin kahramanı bir eşektir. Eşeği betimlemesi, ona kurguladığı özellikler son derece yaratıcı ve ilgi çekicidir.

Yukarıda yer alan alıntılardan öğrencilerin birçoğunun çizgi filmini oluştururken ana karakter olarak hayvanları seçtikleri görülmektedir. Fakat örneklerden de anlaşılacağı üzere ana karakter için seçilen hayvanlar birbirlerinden farklıdır. Hatta 17 numaralı öğrencinin hayvanlardan oluşturduğu karakteri son derece özgün ve ilgi çekicidir. Ana karakter olan hayvan koduna ait benzer anlatımlar [E,25 ,YAYAG], [E,16 ,YAYAG] , [E,4,YAYAG], [K,11 ,YAYAG] öğrencilerde de yer almaktadır. Öğrencilerin karakterlerini tanıtırken kullandıkları dil son derece akıcıdır ve karaktere yükledikleri özellikler hayal güçlerinin bir ürünüdür. Çizgi filmlerde yer alan karakterler, bilinen hayvanlar olmasına rağmen yapılan betimlemelerle hayvanlar var olan durumunun dışında farklı bir özellik veya üstünlük kazanmışlardır.

Alıntılardan da yola çıkarak, yaratıcı yazma yaklaşımının hedeflerinden olan özgünlük, farklılık ve ilgi çekicilik gibi anlatım özelliklerinin yaratıcı yazma çalışmalarıyla öğrencilerde olduğu düşünülmektedir.

Canlı varlıklar temasını oluşturan bir diğer kod da "Yardımcı karakter olan hayvan" kodudur. Bu koda ilişkin alıntılar şöyledir:

M. A. " *Seeky ve berry bir köpek. Seeky beyaz ve küçük bir köpek ve Berry ise turuncu bir köpek ve başında bir kurdele ve tasma var Onların sahibi zengin, mutlu, dürüst ve hayvan severdir. Kentin neredeyse yarısına sahip olan Dolar Ailesi Seeky ve Berry'i yanlarından hiç ayırmazlardı (...)[E,7 ,YAYAG]* " Öğrenci yaratıcı yazısında ana karakterlere ait iki köpekten bahsetmektedir. Örnekten de görüleceği üzere karakterlere verilen isimler mizahi ve özgündür.

M.A. E. " *Pıtırıcık'ı kaçıran çocuk. Mercan'ın bir kedisi varmış. Kedisinin adı pıtırıcıkmuş. Pıtırıcık çok sevimli ve dikkat çeken akıllı bir kediymiş. Mercan okulunda başarılı herkesin sevdiği iyi bir çocukmuş Mercan'ın doğuştan farklı güçleri vardır: kötülükleri sezme, akıldan geçenleri okuma gibi. (...)* [E,26 ,YAYAG] "

Öğrencilerin çizgi filmlerinin birçoğunda ana karaktere ait bir canlı veya yaşanan bir olayın kahramanı olarak bir hayvan yer almaktadır. Öğrencilerin her birinin farklı hayvanlar yazdıkları, çizgi filmlerinde yer alan bu hayvanları kendilerine özgü bir dille ayrıntılı bir şekilde betimledikleri görülmektedir. Alıntılara göre YAYAG'ta uygulanan yaratıcı yazma etkinlikleriyle, yazılarda oluşması beklenen farklılık ve ilginç karakterlere yer verme gibi hedeflere ulaşıldığı söylenebilir. Benzer anlatımlar [K,18 ,YAYAG], [E,12 ,YAYAG] numaralı öğrencilerde de vardır.

YAYAG'ın canlı varlıklar temasına ait "Öğretmen" koduna ilişkin alıntılar ise şunlardır:

İ. T. " *Bir okulda "kahkaha sınıfı" olarak anılan bir sınıf varmış. Yeni gelen arkadaşlarıyla hemen anlaşırılar onları da oyunlarında oynatır, hiç dışlamazlarmış.*

Bu sınıfta, derste öğretmen sesi ve öğretmenin geleceği zamanlar öğrencilerin sevinç dolu kahkahaları duyulmuş. (...) [K,23,YAYAG] "

Alıntılardan çıkan sonuca göre öğrencilerin bir kısmı, yaratıcı yazılarında çizgi filmin olayı olarak öğretmenle yaşanan durumları kullanmışlardır. Hayal unsurları içeren yaratıcı karakter veya sınıflar oluşturdukları ve öğretmenle ilgili kendilerine özgü bir olay anlattıkları görülmüştür. Benzer anlatımlar [K,20,YAYAG], [K,23,YAYAG] özellikleri belirtilen öğrencilerde de rastlanmıştır. Bu durumun Türkçe dersinde YAYAG'a uygulanan yaratıcı yazma çalışmalarıyla gerçekleştiği düşünülmektedir.

Çevre temasına ait "çevresinde olaylara farklı yaklaşım" koduna ilişkin alıntılardan örneklere aşağıda yer verilmiştir.

B. B. " Süper Türk' ün Kurtuluşu. Süper Türk Bizanslıların yaşadığı ve hüküm sürdüğü zamanlarda yaşayan bir kahramandır. Yaşlı ve fakirlere yardım edermiş ve gönüllerine taht kurmuş. Ama Bizanslılar onu yakalamış ve hapse atmışlar. (...) [E,24,YAYAG] "

B. D. " (...)Kış geldi ama kış uykusuna giremiyoruz. Bunun nedeni küresel ısınmadır. Küresel ısınma da insanlar yüzünden oldu ve artıyor. Yarına kadar hava soğuyup kış uykusunda olmazsak köye inip insanları öldüreceğiz, demiş. (...) [K,9 ,YAYAG] "

C. S. " Bir varmış bir yokmuş Dünyadaki yoksul biriyle karşılaştım. Gidiyordum acıdım dayanamadım haline. Bana küçüklüğünü anlattı Dünyada en çok istediği şeymiş. Bir çizgi film yöneticisi olmak istiyormuş. Onun ben bu isteğini yerine getireceğim. Sonra onun için yeni bir hayat başlayacaktı. (...)Bu çizgi filmi çıkaran fakir insan şimdi çok zengin oldu. Herkese benim gibi oda başlarına yardım etmeye karar verdi. (...) [K,26 ,YAYAG] "

Alıntılardan çıkan sonuca göre öğrencilerin tamamen hayal gücüne dayalı bir çevre oluşturup o çevrede olanlara karşı çözümsel bir yaklaşım ve sorunun önemine dair duyarlı davranma gibi anlatımlara yer verdikleri görülmektedir. Alıntıların her birinde öğrencilerin benzer fikre farklı durumlar ve özgün yorumlar kattıkları tespit edilmiştir. Bu duruma YAYAG'la yapılan yaratıcı yazma etkinliklerinin neden olduğu düşünülmektedir.

Çevre temasına ilişkin bir başka kod olan "Hayal ürünü bir çevre yaratma " koduna ait alıntılar şunlardır:

Y. A. " *Liya çok küçükken savaşçı kızlar tarafından büyütülmüş ve en iyisi olmuştur. Bu kızın Kayıp Prenses Liya Amsterdong olduğunu anladı. (...) Sonra Gizemli Vadiye gitti. Göle atladı. Bu göl geçmiş gölüydü. Göle girince herşeyi bir bir hatırlamaya başladı. (...)[K,17,YAYAG]"*

M. Ç. " *Benim bir bilgisayarım var. Konuşabiliyor, oyun oynayabiliyor, şakalaşiyor, sanki bir canlı gibi. Onunlayken sahibi çok eğleniyor. Onu ona uzaylılar gönderdi. Sahibine uzay dili öğretti. (...)[E,10,YAYAG]"*

F. Y. " *Dinozor Karl: O dinozorların en güçlüsüdür., Ejderha Tanki: Uçarak tehlikeyi arkadaşlarına haber verir., Dinozor Tony: Hızlı koşarak yabancıların kafasını döndürür., Dinozor Aıştayn: Bilgilidir ve başarıları sayesinde gurubunu çoğu zaman kurtarır. (...) [E,5,YAYAG]"*

G. B. D. " *Düşünceler Ülkesi. Düşlerin gerçekleştiği düşüncelerin olduğu bir ülke bu. Ama bir zararlı yanı var bu ülkenin. Zararlı olan düşünceler de gerçekleşiyor. Buna karşı koyacak tek biri vardı eskiden : çack o artık görünürde değil sözde kalmıştı. Eski devlet hükümdarı onu astırmıştı. (...) [K,6 ,YAYAG]"*

Y.A. (1) " *Kahraman çekirdekli çiğ köfte ve şımarık süslü Eşek Sıpası(...)* Eşek sıpası onu görür ve yaptıklarını anlar. Sonrada ona teşekkür ederim diye bağırır. birden göz göze gelirler ve daima birlikte yaşarlar. Eşşek sıpası kasap tarafından

kesilir. Çiğ köfte kahramanlık yaparken bir maymun onu yer ve hikaye burada biter. (...) [K,17,YAYAG]"

Bu alıntılara göre öğrencilerin tamamen özgün, hayal gücüne dayalı bir çevre, bu çevreye ait orijinal betimlemeler yazdıkları görülmektedir. Benzer anlatımlar [K,12,YAYAG], [E,3,YAYAG] şeklinde ifade edilen iki öğrencide de vardır. Özellikle 17 numaralı kız öğrencinin çiğ köfteyi tanımlayıp kişiselleştirmesi, 6 numaralı kız öğrencinin düşünceler ülkesi adında bir ülke yaratıp, o ülkeye ait ilginç karakterler oluşturması ve 10 numaralı erkek öğrencinin kendi yaşantısını çizgi film haline getirip hayatına uzaylılara ilişkin olaylar ve eşyalar katması gibi örnekler ile YAYAG'ın, uygulanan yaratıcı yazma çalışmalarıyla hedeflenen düzeye ulaştıkları ön görülmektedir.

TÜPÖG'e ait araştırmanın dördüncü alt problemi çerçevesinde yaratıcı yazma ürünlerinden elde edilen kodlar hayvan, çocuk, arkadaş, teknolojik araçlar, yardımseverlik, barışa eğilim, aileyi olağan kullanma, bilinen karakterler şeklinde tespit edilmiştir. Belirlenen benzer kodlar biraraya getirilerek TÜPÖG'e ilişkin temalar oluşturulmuştur. Çocuk, Hayvan, Arkadaş, Teknolojik araçlar kodları bir araya getirilerek "Yinelenen benzer ana karakter teması"; Yardımseverlik, barışa eğilim kodları bir araya getirilerek "İnsancıl yaklaşımlar teması"; Aileyi olağan kullanma, bilinen karakterler kodları biraraya getirilerek "Kalıplaşmış düşünce teması" oluşturulmuştur.

Yinelenen benzer ana karakter teması: Çocuk, Hayvan, Arkadaş, teknolojik araçlar

İnsancıl yaklaşımlar teması: Yardımseverlik, barışa eğilim

Kalıplaşmış düşünce teması: Aileyi olağan kullanma, bilinen karakterler

Türkçe ders programına yönelik etkinliklerle işlenen Türkçe derslerinden sonra öğrencilere yazdırılan yaratıcı yazılardan elde edilen ürünlerin Yinelenen benzer ana karakter temasına ait Çocuk koduna ilişkin alıntılar şöyledir:

M. A. E. " Tom 7 yaşında ailesi ile yaşayan bir çocuktur. Ailesi anne, baba ve kardeşten oluşmaktadır. Tom çok afacan ve sevimli bir çocuktur. (...) [E,10,TÜPÖG]"

M. E. "Günlerden bir gün Mercan adında bir çocuk varmış(...) Bir sabah Mercan kalkmış. Kedisinin karnı doysun diye kediye yemek katmış. Kedi yemeğini dökmüş. Her yer pis olmuş. Mercan'ın annesi evi temizlerken Mercan'da kedisıyla dolaşmaya çıkmış.(...) [E,1,TÜPÖG]"

C. A. S. "Bir ormanda yedi tane çocuğu olan Zengin bir aile yaşarmış. Çocuklardan en küçüğü o kadar minikti ki kardeşleri ona Parmak çocuk diyorlardı.(...) [E,9,TÜPÖG]"

TÜPÖG'e ait yaratıcı yazma ürünlerinden elde edilen alıntılara göre öğrencilerin genellikle çizgi filmin karakteri olarak bir çocuk belirledikleri ve bu çocukları hayal gücü gerektirmeyen özelliklerle betimledikleri görülmektedir. Çizgi filmin karakteri olan bu çocuklara ait özelliklerde, detaysız ve olağan anlatılmıştır. Bu durumun TÜPÖG'ün Türkçe dersinde, programın dışında herhangi bir yaratıcı yazma etkinliğinin uygulanmayışının etkili olduğu düşünülmektedir.

Yinelenen benzer ana karakter temasına ilişkin Hayvanlar kodunu oluşturan alıntılar şunlardır:

S. A. (1) " Eğer ben bir tv programı yapsaydım en önce bir kahraman belirlerdim. Bu kahramanın şöyle bir özelliği olurdu: en önce bu tavşan olurdu. Bu tavşan küçüklerine ve büyüklerine saygılı davranırdı. (...) [K,3,TÜPÖG]"

Ç. A. " Bir gün bir hırsız karga bir parça peynir çalmış. Karga konmuş dala, yoldan geçen bir tilki kargaya şen sesinle öt demiş. Aptal karga gak demiş.(...) [K,25,TÜPÖG]"

F. U. " Ton ve Jeri çok kavga eden hayvanlardır. Bir gün köpek gelerek ikisine birden saldırır. Ve ton ile jeri birlik olarak köpeği yenmeye çalışırlar ama hiç

*yenemezler. 13 hafta kavgaları devam eder ama hala köpeği yenemezler.(...)
[E,6,TÜPÖG]"*

M. E. " (...) Mercanın bir kedisi varmış. Kedinin adı pıtırıcıkmuş. (...) Mercan kedisini kaybetmiş. Mercan arkadaşına bir balmış bir çocuk kediyi kaçırıyor. Mercan çocuğu yakalayamıyor.(...) [E,1,TÜPÖG]"

*M. Y. " Sevilmeyi çok seven, çok çabuk sıkılan ve bencil bir kedi. (Tekir Ev Kedisi) Ali, Fatma ve Hasan Beyin çocuğu, kedileri çok sever ve onları sıkar. Bir sabah Ali Tekirle oynamak üzere salona iner. Ali her zamanki gibi Tekir'i sıkar.(...)
[E,11,TÜPÖG]"*

*S. S. "Şirin çok asil bir kediymiş. Sahibi onu çok severmiş. Sokak kedisi Şirin'e aşıkmuş. Şirin ise her zaman ondan kaçarmış. Şirin'in sahibi bir gün Şirin'i gezdirmeye gidiyormuş. Sokak kedisi evden çıktıklarından beri onu izliyormuş.
(...)[E,14,TÜPÖG]"*

Alıntılara göre öğrenciler çizgi filmi oluşturan karakterleri kedi, köpek, tavşan gibi çevrelerinde olan hayvanlardan seçtikleri ve bu hayvanların bir çoğunun birbirinin benzeri olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda bu hayvanlara ait ayrıntılı betimlemelerde yapılmamış anlatım dili basit ve yalın kalmıştır. Benzer anlatımlar [E,21,TÜPÖG], [E,13,TÜPÖG] özellikleri belirtilen öğrencilerde de vardır. Bu duruma TÜPÖG'ün, Türkçe ders programının dışında yaratıcı yazmaya yönelik herhangi bir etkinlik uygulanmayışının neden olduğu söylenebilir.

Yinelenen benzer ana karakter temasına ilişkin Arkadaş kodunu oluşturan alıntılar şöyledir:

S. A. " Bu yaptıkları icadın adı ise arkadaş seçme icadı. Bu icadı çocuklar arkadaşlarının üstüne tutarak bu arkadaşın iyi biri olup olmadığını öğrenmek için bu icadı yapıyorlar. (...) [K,3,TÜPÖG]"

F. K. " *Bir zamanlar Mersinde iki arkadaş yaşarmış, çocuklardan biri Nuri, biride Musa imiş. Bu iki arkadaş balık tutmak istiyorlarmış tutamadıkları için üzülüyorlarmış. Bir gün gece saat iki üç civarında Nuri ile Musa atlarını alıp gitmişler. (...)* [E,4,TÜPÖG]"

M. Y. " *İki arkadaşın hataların ders alarak hiç küsmemesi ve birbirlerine sonsuza kadar bağlı kalması. Çizgi Filmimin adı Arkadaşlık. Berk: Arkadaşına boş yere küsen darılan biri. Mert:arkadaşı ona küstiğinde konuşmak için her şeyi yapan biri. (...)* [K,11,TÜPÖG]"

Öğrencilerin bir çoğunun, çizgi filmin ana karakteri olarak arkadaş unsurunu kullandıkları sadece 3 numaralı kız öğrencinin farklı anlatım kullanarak ve orijinal bir olay yazarak arkadaş koduna özgünlük kazandırdığı görülmüştür. Diğer öğrenciler ise birbirine benzer anlatımlarla arkadaş unsurunu kullanmış ve hayal gücü gerektirmeyen durumlarla karakterleri oluşturmuşlardır. Arkadaş koduna ilişkin benzer anlatımlar [K,2,TÜPÖG], [K,5,TÜPÖG], [E,6,TÜPÖG], [E,8,TÜPÖG], [E,16,TÜPÖG] numaralı öğrencilerde de görülmektedir. Öğrencilerin birbirini neredeyse tekrar eder bu anlatımları kullanmalarının Türkçe dersi programının dışına çıkılmadan yazma çalışmaları yapmalarının neden olduğu düşünülmektedir.

Türkçe dersi öğretim programına dayalı olarak derslerini işleyen TÜPÖG' teki bazı öğrencilerin çizgi filmlerini oluştururken ana karakter olarak teknolojik araçları kullandıkları görülmektedir. Teknolojik araçlar kodunu oluşturan alıntılara aşağıda yer verilmektedir.

H. Ç. " *Yeni bir silah olmasını istediğim bu şey bir robottur. Gözünden lazer elinden uzun bıçak çıkararak ve ışınlanan tek robot. (...)* [E,17,TÜPÖG] "

A. T. " *Süper arkadaş bir robottur. Süper arkadaş hayattaki tüm iyilikleri ve kötülükleri ayırt edebilen bir mekanizmadır. Ayrıca süper arkadaş bir buçuk metre boyunda bir ton ağırlığında en sevdiği içecek yağ en sevdiği yiyecek çividir. (...)* [E,16,TÜPÖG] "

S. A. " İki üçgen robotun birinin adı Bilgin diğèrinin adı ise Bilginç olması. Ve bu robotların bir icat yapmak için bir araya gelerek bu icadı tüm dünyaya göstererek çocukların beğenisini kazanması. (...) [K,3,TÜPÖG]"

Öğrencilerin çizgi filmlerinde teknoloji ürünü bir karaktere yer verdikleri bu karakteri robot olarak anlattıkları görülmektedir. Öğrencilerin anlatımlarının akıcı olmadığı karaktere ait betimlemelerin, yetersiz olduğu ve ilgi çekici olmadıkları söylenebilir.

TÜPÖG'ün kalıplaşmış düşünce temasına ait aileyi olağan kullanma koduna ilişkin alıntılar şöyledir:

C. A. S. " Baba özel firmada çalışarak ailenin zenginliğini sağlıyordu.Sabah erkenden işe gider gece geç saatlere kadar eve gelmezdi.(...) [E,9,TÜPÖG]"

D. Y. " (...)Seni çok seviyorum babacığım. Sonra herkes hazırlandı. Arabaya binip yola koyuldular. Limana gelmişlerdi, herkes çok heyecanlıydı. Annesi, babası ve Ahmet arabalarından indiler ve bir tekne seçip tekneye bindiler. (...) [K,15,TÜPÖG]"

A. Y. " (...) Eve gittiğinde annesi ona "hani çantan" diye sormamıştı. Fatma'da annesine anneciğim neden kızmadın diye sordu. Annesi de Fatma'ya dedi ki kızım çanta burada diyerek cevap verdi. Fatma da annesine ama anne nasıl olur bu diyerek cevap verdi.(...) [K,23,TÜPÖG]"

M. Y. " Hasan Bey: Fatma Hanımın eşi ve çok iyi bir insan. Ali, Fatma ve Hasan beyin çocuğu. (...) Babası Ali'yi hastaneye kuduz aşısı vurdurmaya götürür. Doktor Ali'nin parmağına bant yapıştırdı.(...) [K,11,TÜPÖG]"

U. K. " Her geceki gibi yemeğini yemiş, dişlerini fırçalamış uyuması için annesi yatağına yatırmıştır Tom'u. (...) [E,26,TÜPÖG]"

F. K. " (...)Bir gün gece saat 2-3 civarlarında geceleyin anneleri ve babaları çok merak etmişler sonra Nuri ve Musa'nın babaları gece vakti aramış, taramış, bulmuşlar.(...) [E,11,TÜPÖG]"

Alıntılardaki anlatımlara bakıldığında pek çok öğrencinin çizgi filmi yazmada aile kavramını kullandıkları görülmektedir. Aile kavramını, öğrenci ya kendi yaşantısına ait bir aile ya da etrafındaki insanlardan gözlemledikleri bir aile ve o ailenin yaşantısı olarak anlatmışlardır. Çizgi filme konu olan ailenin olağandan farklı ya da yaratıcılık unsuru bulunan bir özellik içermediği öğrencilerin hepsinde görülmektedir. Benzer anlatımlar [E,10,TÜPÖG], [K,7,TÜPÖG] özellikleri belirtilen öğrencilerde de görülmektedir.

Ancak aşağıdaki alıntılarda öğrenciler, diğerlerinden farklı olarak çizgi filmlerinde ilginç karakterler oluşturmalarına rağmen aileyi oluşturan üyeleri ve özelliklerini yine olağan anlatmışlardır.

H. T. " *Toto, Yıldırım, Büyük Lord, Anne ve baba. Yıldırım: Şimşek çaktırıp yıldırımlardan birisinin ismini soruyor ve nerede olduğunu söylüyor. Anne : Tırnağının teli kopsa birgün ağlar. Baba: Nerede olursa olsun orada kıvrılıp uyumaya başlar(...)* [E,12,TÜPÖG]. "

H.E. "Edison: Mark ve Toby'nin babasıdır. Rozy: Mark ve Toby'nin annesidir. Toby, Kendisi edison'un oğludur ama gezmeyi ve futbol oynamasını çok sever.(...) [E,24,TÜPÖG]"

Ç. A. (1) " *Bir gün leydi annesini kaybeder. Annesini kaybettiği için çok üzülür ve sokaklarda dolaşır yiyecek birşeyler arar kendisine. Aradan yıllar geçer leydi büyür ve sokak hayatına alışı.(...)* [K,5,TÜPÖG]. "

Alıntılardan yola çıkarak öğrencilerin yaratıcılıklarını harekete geçiremedikleri, yazılı anlatımlarını gerek dil, gerek konu ve karakter açısından

zenginleştiremediği anlaşılmaktadır. Bu durumun Türkçe ders programında yer alan etkinliklerin öğrencilerin yaratıcı yazı yazmalarında yetersiz kaldığı düşünülmektedir.

TÜPÖG'ün yaratıcı yazma ürünlerinden Yardımseverlik, barışa eğilim kodları bir araya getirilerek "İnsancıl yaklaşımlar teması oluşturulmuştur. Bu temanın kodlarından olan yardımseverlik koduna ilişkin alıntılar şöyledir:

H. T. " *Dünyayı kurtaran bu çocuklar olumsuz birşey olduğunda kötülere cezasını verir ve zaman makinasıyla geçmişe gidip farklı uygarlıklarla çeşitli araştırmalar yapar. Ama orada yine görev başındadırlar. Oradaki insanlara yardım eder, o insanların hayatını kurtarırlar. [E,18,TÜPÖG]. "*

A. T. " *(...) Tom'un yaptığı iyilikler say say bitmez kütüphane yanarken itfaiye geldi ama yanında merdiven yoktu. O büyük akıllı köpek sayesinde itfaiyeci o köpeğin üstüne çıkarak kütüphaneyi kurtarmıştı ve o yıl kasabalarında düzenlenen en çok yardımsever kişi ödülünü almıştı. [E,16,TÜPÖG]. "*

A. T. " *Ayrıca süper arkadaş bir buçuk metre boyunda bir ton ağırlığında en sevdiği içecek yağ en sevdiği yiyecek çivi en sevdiği renkse kırmızıdır. Bu çizgi filmde süper arkadaşın yaptığı iyilikler yani insanlara yardım etmesi anlatılıyor. [E,20,TÜPÖG]. "*

M. Y. " *Çok iyi ve yardımsever bir insan.Sevilmeyi çok seven çok çabuk sıkılan ve bencil bir kedidir. Hasan bey Fatma hanımın eşi ve çok iyi bir insan(...)
[K,11,TÜPÖG]. "*

U. İ. K. " *Ve bebeği kolunun arasına alan Tom apartmandan atlayıp bebeği ailesine verir. Sabah haberlerini izler iken kendisini bir apartmandan atarken gören Tom çok şaşırır. Her gece yardıma ihtiyacı olan insanları kurtarır iken Tom'un serüvenleri devam eder. [E,2,TÜPÖG]. "*

S. A. (1) " (...) *Bu kahramanın şöyle bir özelliği olurdu. en önce bu bir tavşan olurdu. Bu tavşan, küçüklerine ve büyüklerine çok saygılı davranırdı. Herkese yardım eder, herkesi korurdu. [K,3,TÜPÖG]. "*

Öğrencilerin birçoğu, yazılarında karakterlerinin kişilik özelliklerini belirtirken yardımseverlik kavramı üzerinde yoğunlaşmışlardır. Sözü edilen yardımseverlikle insanlara yapılan iyilikler anlatılmaktadır. Alıntılara bakıldığında konu hepsinde aynıdır. Yardımseverlik kavramı kullanılmasına rağmen konu değişiklik gösterebilirken örneklerden de anlaşıldığı üzere sanki öğrencilere sınırlı konu verilmiş gibi tek durum konu edilmiştir. TÜPOG'teki bu durumun öğrencilerin Türkçe dersinde programa dayalı etkinliklerin dışında yaratıcı yazma yaklaşımına uygun etkinlikler yapmamasının neden olduğu düşünülmektedir.

"İnsancıl yaklaşımlar" temasına ait barışa eğilim kodunu oluşturan alıntılardan birkaçına aşağıda yer verilmektedir.

H. İ. G. " *Bir gün bir hırsız banka soyarken süper İlyas bankayı soyan zanlıyı yakaladı. Ve o zanlıyı polise teslim etti. Ve o günden sonra o şehrin kurtarıcısı seçildi. Uzun yıllar barış içinde yaşadılar.(...) [E,13,TÜPÖG]. "*

H. E. " *Sevgi kahramanları birbirine küs olan insanların onlara yardım ederek barışmalarını sağlar. Bu kahramanlardan Cem birbirine uzak olan insanları buluşturur.(...) [E,24,TÜPÖG]. "*

Ç.A. " (...) *ve tilki derki gel karga kardeş artık aramızdaki bütün kötü şeyleri unutup arkadaş olalım. der tilki ve karga tamam der barışırlar.(...) [K,25,TÜPÖG]. "*

Öğrencilerin çizgi filmlerinde karakterlerin birbiriyle çatışmalarından sonra olayı iyi bir şekilde bitirerek karakterlerin barıştıkları görülmektedir. Öğrenciler gerek yardım kavramına yönelerek, gerek barış kavramını kullanarak toplumun düzenine uygun davranışlar kullanmışlardır. Hayatta var olan olay ve nesnelerin dışına çıkmayarak hayal gücünü yazılarında kullanmayan TÜPÖG yazılarında birbirleri

arasında bir farklılık yaratamamıştır. Yazı çalışmalarında ve Türkçe dersinin genelinde yaratıcı yazma yaklaşımına uygun çalışmaların yapılmaması sadece programda belirtilen etkinliklerin uygulanması bu durumu ortaya çıkardığı söylenebilir.

TARTIŞMA

Bu çalışmada, öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarının yaratıcı yazma çalışmaları ile olumlu yönde değiştiği sonucu elde edilmiştir. Türkçe dersinin hedef davranışlarından biri de düşünülen ve istenilenlerin yazılı olarak anlatılabilmesidir. Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara bakıldığında yaratıcı yazma çalışmaları öğrencilerin yazmaya karşı daha istekli ve ilgili olduklarını ortaya koymuştur.

Susar (2009b), tarafından gerçekleştirilen "Türkçe Dersinde Yaratıcı Drama Yöntemine Dayalı Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Yazmaya Yönelik Tutuma Etkisi" isimli çalışmadan elde edilen bulgularda yaratıcı yazma yaklaşımına dayalı öğretimle öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediği sonucunu desteklemektedir.

Bu çalışmada, yaratıcı yazma çalışmaları ile öğrencilerin yazma erişilerinin olumlu yönde etkilendiği görülmüştür. YAYAG ve TÜPÖG'ün yazdığı yaratıcı yazma ürünlerinin yazma becerisi ölçeğinden elde edilen bulgular yaratıcı yazmaya uygun yöntem ve etkinliklerin yapıldığı grubun öğrencilerinin yazma beceri ortalamalarının daha fazla olduğunu göstermektedir.

Bu çalışmada, yazma çalışmalarında yaratıcı yazma yaklaşımına dayalı öğretim uygulanmış, öğrencilerin yaratıcı yazma erişileri artmıştır. Yaratıcı yazma duyguların, düşüncelerin, hayallerin harekete geçtiği, farklı fikirlerle yazıları sıradanlıktan olmaktan çıkaran bir yazma yaklaşımıdır.

Çalışma sonucuna göre yaratıcı yazma yaklaşımın dayalı öğretim gören grubun yaratıcı yazma başarılarının Türkçe ders programına dayalı öğretim gören gruba göre daha fazladır. YAYAG'a uygulanan yaratıcı yazma yaklaşımına uygun yöntemlerin

(Pencere, sözcük türeterek öykü tamamlama, beyin fırtınası, sergi, hikaye anlatma, zihin haritası, fotoğraf çekme ve gösteri teknikleri) bu başarıyı arttırmada etkili olduğu ortaya çıkmıştır. Elde edilen bu sonucu, Nalcı (2009) tarafından yapılan "Resim Alanındaki Özel Yeteneğin Yaratıcı Yazma Çalışmalarında Etkili Kullanımı" ve Margaret Bailey (1995) tarafından "İlköğretimde Yaratıcı Yazma Üzerinde Görsel Öğelerin Etkisi" isimli araştırmalardan elde edilen sonuçlar da desteklemektedir.

Türkçe öğretiminin amaçlarından biri de Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim, problem çözme, araştırma, bilgi teknolojilerini kullanma, girişimcilik, karar verme, metinler arası okuma, kişisel ve sosyal değerlere önem verme gibi temel becerilerin öğrencilere kazandırılmasıdır. Bu açıdan yazma öğrenme alanında düşüncelerini mantıksal bütünlük içinde yazma, farklı düşünmeye yönlendiren ifadeleri kullanma, karşılaştırma yapma, sebep-sonuç ilişkisi kurma, sınıflama, değerlendirme, özetleme gibi anlamayı ve zihinsel becerileri geliştirici çalışmalara yer verilmesi programda belirtilmiştir.

Bu çalışmada ilköğretim 5. sınıf düzeyinde iki sınıf belirlenmiş ve birine yaratıcı yazma yaklaşımına dayalı öğretim yapılmış diğerine ise Türkçe programına dayalı öğretimleri devam ettirilerek yaratıcı yazma uygulanmıştır. Uygulamalardan sonra öğrencilerin yazdığı yaratıcı yazma ürünleri incelendiğinde yaratıcı yazma yaklaşımına dayalı öğretim gören grubun in yaratıcı yazılarında TÜPÖG'e göre daha fazla yaratıcı unsurlara rastlanmıştır. YAYAG'ın yaratıcı yazma ürünlerinde daha ilginç karakterler, olaylar yazdıkları; yazılarının daha ilginç ve özgün olduğu belirlenmiştir.

Çalışmadan elde edilen sonuç, Maltepe(2006) tarafından gerçekleştirilen, "Yaratıcı Yazma Yaklaşımı Açısından Türkçe Derslerindeki Yazma Süreçlerinin ve Ürünlerinin Değerlendirilmesi" başlıklı çalışmadan elde edilen sonuçla tutarlılık göstermektedir. Maltepe'de çalışması sonucunda, yaratıcı yazma yaklaşımındaki yazmaya hazırlık süreçlerinin Türkçe derslerindeki yazma uygulamalarında yeterince gerçekleşmediğini ortaya koymuştur. Bu sonucu, Kolaç(2009), tarafından araştırılan İlköğretim Türkçe Öğretim Programlarının "Yaratıcılık" Açısından Değerlendirilmesi

isimli çalışması ve Colantone, Cunningham-Wetmore, Dreznes (1998) tarafından yazılan “Yaratıcı Yazmayı Geliştirme” adlı çalışması da desteklemektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Sonuçlar alt problemler çerçevesinde düzenlemiştir. Araştırmanın dört alt probleminden elde edilen bulgulara dayalı sonuçlar bir bütünlük içerisinde sunulmuştur.

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin sonuçlar, öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarının yaratıcı yazma çalışmaları ile olumlu yönde değiştiğini ortaya koymaktadır. Yaratıcı yazma çalışmaları ile Türkçe derslerini işleyen grubun yazma çalışmalarına karşı daha olumlu ve istekli davranmaları yaratıcı yazma çalışmalarının öğrencilerin yazmaya karşı tutumlarını etkilemede önemli olduğunu göstermektedir. Yaratıcı yazma yaklaşımına dayalı öğretim gören grubun yazmaya yönelik tutumlarının, Türkçe dersi öğretim programına dayalı öğretim yapan grubun yazmaya yönelik tutumlarına göre olumlu yönde değişim göstermesi Türkçe derslerinde yaratıcı yazma çalışmalarına yer verilmesini desteklemektedir.

YAYAG'ın yaratıcı yazma çalışmaları sonrası, yazmaya yönelik tutumları ile yaratıcı yazma çalışmaları başlamadan önce yazmaya yönelik tutumlarına ilişkin ölçümlerden elde edilen ortalama değerleri karşılaştırıldığında uygulamalar sonrası ortalamaların arttığı görülmektedir. Ortalamadaki bu artışın Türkçe derslerinde, yaratıcı yazma yaklaşımına uygun olan pencere, sözcük türeterek öykü tamamlama, beyin fırtınası, sergi, hikâye anlatma, zihin haritası, fotoğraf çekme ve gösteri tekniklerinin uygulanmasının neden olduğu varsayılmaktadır.

İlköğretim öğrencilerinin genelinde yazmaya karşı olumsuz bir tutum vardır. Öğrencilerin bir çoğu, yapılacak olan çalışmanın yazılı bir çalışma olduğu söylendiğinde "of!, ben yazmak istemiyorum, yine mi gibi isteksizliklerini belirten tepkiler verirler. Çünkü yazı yazmak onlar için sıkıcı ve yorucu bir etkinliktir. Türkçe

ders programına dayalı öğretimlerine devam eden grubun yazmaya yönelik tutumlarında da bir artış olmasına rağmen, yaratıcı yazma yaklaşımına yönelik etkinliklerle yazı çalışması yapan grubun tutumlarındaki artış karşısında bertaraf edilebilir niteliktedir. Türkçe ders programına dayalı öğretimlerine devam eden grubun yazmaya yönelik tutumlarında kayda değer bir değişiklik olmaması programın öğrencilerde yazmaya karşı istek ve ilgi oluşturmada yetersiz kaldığını gösterir.

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin on bir haftalık yaratıcı yazma çalışmaları sonucunda yaratıcı yazma yaklaşımına dayalı öğretim yapan grubun, Türkçe ders programına dayalı öğretim yapan gruba göre daha başarılı olduğu belirlenmiştir.

Uygulama öncesi ve uygulama sonrası YAYAG ve TÜPÖG'ün yaratıcı yazma ürünlerinin, Yaratıcı Yazma Ürünlerini Değerlendirme Ölçeğinden aldıkları puanların ortalamasına bakıldığında YAYAG'ın başarısında TÜPÖG'e göre daha fazla artış olduğu görülmüştür. Bu durum, yaratıcı yazma yaklaşımına uygun olarak yapılan çalışmaların öğrencilerin yaratıcı yazma başarısında etkili olduğunu kanıtlar.

Araştırmanın üçüncü alt probleminin sonuçlarına göre, Türkçe derslerinde on bir hafta boyunca yaratıcı yazma çalışması yapan uygulama sonrası verilerine bakıldığında YAYAG'ın yazma erişiminin, Türkçe ders programı dışında bir çalışma yapmayan TÜPÖG'e göre daha başarılı olduğunu gösterir.

Araştırmanın açık uçlu sorusu olan "Bir TV programı için çizgi film hazırlamanız istendi. Çizgi filmin konusu, Çizgi film için oluşturduğunuz kahramanın adı ve özellikleri ne olurdu anlatınız."a yönelik yazılan yaratıcı yazma ürünlerine bakıldığında YAYAG'ın yaratıcı yazma ürünlerinde daha özgün karakter kullandıkları ve karakter, olay ve mekânı betimlemede ilginç özellikler yazdıkları görülmektedir. Öğrencilerin çizgi film için seçtikleri karakterler, her birinde farklı farklıdır. Hayal gücüne dayalı özgün kahramanlar oluşturmuşlar, kullandıkları dil ve kahramanlara yükledikleri özelliklerle çizgi filmlerini ilginç hale getirmişlerdir.

TÜPÖG'ün açık uçlu soruya yönelik yazdıkları yaratıcı yazma ürünlerinde izledikleri bir çizgi filmi yazma ya da çevrelerinde var olan hayvan veya nesnelere kahraman olarak seçme gibi eğilimler göstermişlerdir. Yazılarında bilinen özellikler tekrar edilmiş, hayal gücü gerektiren öğelere yer verilmemiş, anlatımın çok yalın ve olağan olduğu görülmektedir. Sonuç olarak YAYAG'tan elde edilen yaratıcı yazma ürünleri, TÜPÖG'ün yaratıcı yazma ürünlerine göre daha fazla yaratıcı unsurlar içerdiği belirlenmiştir.

Öneriler

1. Yapılan bu çalışma tek bir okulda yapılmış olup, on bir haftalık süreci içermektedir. On bir haftalık bir çalışmadan daha kapsamlı ve uzun süreli çalışmalar yapılırsa daha ayrıntılı sonuçlar elde edilebilir.

2. Yaratıcı yazmaya yönelik yapılan yazma çalışmalarında, uygulanan yöntem ve etkinliklerden daha farklı yöntem ve etkinliklere yer verilmesi, öğrencilerin tutumlarının olumlu yönde değişmesinde daha etkili olabilir. Yaratıcı yazma çalışmalarında uygulama süresince pencere, sözcük türeterek öykü tamamlama, beyin fırtınası, sergi, hikâye anlatma, zihin haritası, fotoğraf çekme ve gösteri teknikleri uygulanmış, öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarında olumlu yönde değişiklik görülmesine etken olmuştur. Daha fazla yöntem ve tekniğin uygulanması öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarında, yazmaya daha fazla istek duyma ve ilgi gösterme gibi olumlu etkiler oluşturabilir.

3. Yazma becerisi eğitimi, Türkçe dersinin diğer beceri alanları ile bir bütün içerisinde olduğundan yazma becerisindeki başarının, Türkçe dersinin dört beceri alanına da etkili olacağı düşünülmektedir. Bu sebeple yaratıcı yazma çalışmasının Türkçe derslerinin diğer beceri alanlarında da başarıyı nasıl etkilediği ile ilgili araştırmalar yapılabilir.

4. Bu araştırma yaratıcı yazma yaklaşımına dayalı uygulamaların yazma becerisine etkisini ortaya koymuştur. Türkçe dersinin diğer derslerdeki başarıya

etkisinden dolayı yaratıcı yazma etkinliklerinin farklı derslerde kullanılmasıyla ilgili çalışmalar yapılabilir.

5. Bu araştırma ile Türkçe dersi Öğretim programının öğrencilerin yazmaya yönelik tutumlarının gelişmesinde, yaratıcı yazma yaklaşımı ile çalışılan gruba göre daha az etkili olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre Türkçe ders programında yaratıcı yazmaya yönelik yöntem ve etkinliklere daha fazla yer verilmelidir.

6. Araştırma sonucunda elde edilen veriler göstermiştir ki öğrencilerin yazma becerileri yaratıcı yazma etkinlikleri ile artmıştır. Türkçe ders programına dayalı öğretim yapan grubun yazma başarısının diğer gruba göre kayda değer bir artış göstermemesi yer alan etkinliklerin yetersiz olduğunun bir göstergesidir. bu sebeple yaratıcı yazmaya yönelik etkinlikler programda daha fazla yer almalıdır.

KAYNAKLAR

- Ağca, H. (1999). *Yazılı Anlatım*, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, Ankara.
- Akkurt, D. (2001). Düşünme ve Yaratıcılık, <http://www.akkurt.com/dy.html#1>. (20.10.2009).
- Aldı, M. vd. (2008). *İlköğretim Türkçe 5 Öğretmen Kılavuz Kitabı*, Erdem Yayıncılık, İstanbul.
- Aslan, E. (2001). Torrance Yaratıcı Düşünce Testi'nin Türkçe Versiyonu, *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi Yıl : 2001, Sayı 14, Sayfa : 19-40*, http://ebd.marmara.edu.tr/arsiv/pdf/2001_14_03.pdf. (22.11.2009).
- Aşıcioğlu, B. (1993). *Okullarda Türkçe öğretimi*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ataman, M. (2006). Yaratıcı Drama Sürecinde Yaratıcı Yazma, *Yaratıcı Drama Dergisi*, <http://www.izmirdrama.org/Tr/content4.asp?m1=1&m2=12&m3=25&m4=6>. (20.11.2009).
- Ataman, M. (2005). Yaratıcı Drama ve Yaratıcı Yazma, *Çağdaş Drama Derneği*, <http://www.yaraticidrama.org/content/view/88/122/> (19.10.2009).
- Aydın, S. (2005). *İngilizce Öğrenenlerin Yazma Etkinliklerinde Bilgisayar Kullanmaya Yönelik Tutumları Ve Bilgisayarın Yazma Becerilerindeki Başarıya Olan Katkısı*, <http://e-dergi.atauni.edu.tr/index.php/SBED/article/viewArticle/232> (19.02.2010).
- Bailey, M. (1995). *The Impact of Integrating Visuals in an Elementary Creative Writing Process*, http://www.eric.ed.gov/ERICDocs/data/ericdocs2sql/content_storage_01/0000019b/80/14/5b/e1.pdf, (20.10.2009).
- Balcı, A. (2009). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeleri*, Peçem A Yayınları, Ankara.

- Baştürk, R. (2009). *Eğitim Bilimine Giriş*. Bilimsel Araştırma Yöntemleri (1. Baskı) (170-183). Anı Yayıncılık, Ankara.
- Belet, D. ve Yaşar, Ş. (2007). *Öğrenme Stratejilerinin Okuduğunu Anlama Ve Yazma Becerileri İle Türkçe Dersine İlişkin Tutumlara Etkisi*, Eğitimde Kuram ve Uygulama / Journal of Theory and Practice in Education http://eku.comu.edu.tr/index/3/1/sdbelet_syasar.pdf (12.02.2010).
- Bolat, S. (2005). *Öykü Yazma Teknikleri Yaratıcı Yazma Dersleri*, Papirüs Yayınevi, İstanbul.
- Borgert, M. (1990). *Effectiveness of right brain stimulation on children and their creativity in writing*, The Union Institute, University Microfilms International, USA, <http://proquest.umi.com>, (20.11.2009).
- Buzan, T. and Buzan, B. (2005). *The Mind Map Book*, BBC Worldwide Limited, London.
- Buzan, T. (2003). *Aklın Gücü*, Çeviren: Gültekin Yazgan, Epsilon Yayıncılık, İstanbul.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi Elkitabı: İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorumu*, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.
- Carter, J. (2002). *Creating Writers*, Taylor & Francis e-Library, New York.
- Cemiloğlu, M. (2001). *İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi*, Alfa Yayınları, Ankara.
- Colantone L. , Cunningham-Wetmore M. and Dreznes J. (1998), *Improving Creative Writing*, http://www.eric.ed.gov/ERICDocs/data/ericdocs2sql/content_storage_01/0000019b/80/15/85/6e.pdf, (20.10.2009).
- Çağlar, D. (2009). *Yaratıcı Çocuklar ve Yaratıcılığın Geliştirilmesi*, <http://www.gorselsanatlar.org/ustun-yetenekli-ustun-zekaliogrenciler/yaratici-cocuklar-ve-yaraticiligini-gelistirilmesi> (15.10.2009).
- Çepni, S. (2001), *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*, Erol Ofset, Trabzon.
- Demirel, Ö. (2004). *Eğitimden Program Geliştirme*, Pegem A Yayınları, Ankara.

- Demirel, Ö. (2003). *Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri için Türkçe Öğretimi*, Pegem A Yayınları, Ankara.
- Demiröz, T. (2001). *Creativity will be the next economic activity*, <http://www.ak-kurt.com/dy.html> (11.10.2009).
- Dilidüzgün, S. (2003). *İletişim Odaklı Türkçe Derslerinde Çocuk Kitapları*, Morpa Yayınları, İstanbul.
- Erlendsson, J. (1999). The Role Of Creativity, *University of Iceland*, <http://www.ak-kurt.com/dy.html#1> (11.10.2009).
- Essex, C. (1996). Teaching Creative Writing in the Elementary School, *ERIC Clearinghouse on Reading English, and Communication Digest*, <http://www.indiana.edu/~reading/ieo/digests/d109.html>, <http://www.ericdigests.org/1996-3/writing.htm> essex (12.11.2009).
- Güleryüz, H. (2006). *Yaratıcı Çocuk Edebiyatı*, Pegem A Yayınları, Ankara.
- Oral, G. (2003). *Yine Yazı Yazıyoruz*, Pegem A Yayınları, Ankara.
- Gökçe, Y. (2007). *Ben Büyüyünce Yazar Olacağım Çocuklar için Yaratıcı Yazarlık*, Kapital Yayınları, İstanbul.
- İpşiroğlu, Z. (2006). *Yaratıcı Yazma*, Morpa Kültür Yayınları, Ankara.
- İpşiroğlu, Z. (2007) Türkçe Öğretiminde Yaratıcılık Almanya'daki Yeni Öğretmenler: Göçmen Kökenli Üçüncü Kuşak, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/27/760/9648.pdf>. (22/09/2009).
- İpşiroğlu, Z. (1991). *Yazma eylem. Yazma Uğraşısı*, Cem Yayınevi, İstanbul.
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Karasar, N. (2001). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Koç, S. (2009). Konuşma ve Yazma Öğretimi, <http://www.aof.anadolu.edu.tr/kitap/IOLTP/2277/unite05.pdf> (15.09.2009).
- Kolaç, E. (2009). İlköğretim Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerin tür açısından değerlendirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6:1, <http://www.insanbilimleri.com/ojs/index.php/uib/article/view/668/364> (20.11.2009).

- Leahy, A. (2005). *Power and Identity in the Creative Writing Classroom: The Authority Project*, Multilingual Matters Ltd, Clevedon.
- Maltepe, S. (2006). *Yaratıcı Yazma Yaklaşımı Açısından Türkçe Derslerindeki Yazma Süreçlerinin ve Ürünlerinin Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- May, S. (2007). *Doing Creative Writing*, Taylor & Francis e-Library, Newyork.
- Medd, L. (2002). *The Effect Of Facilitated Incubation On Fourth Graders' Creative Writing*, Fordham University, University Microfilms International, USA, <http://proquest.umi.com>, (20.11.2009).
- Mills, P. (2006). *The Routledge Creative writing Coursebook*, Taylor & Francis e-Library, Newyork.
- Nalci, H. B. (2009). *Resim alanındaki Özel Yeteneğin Yaratıcı Yazma Çalışmalarında Etkili Kullanımı (Kaman Bilim ve Sanat Merkezi Örneği)*, http://uycuk.anadolu.edu.tr/documents/uycukozetkitap_000.pdf, (20.11.2009).
- Öz, F. (2003). *Uygulamalı Türkçe Öğretimi*, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Özdemir, E. (1991). *Okuma ve Metin İnceleme*, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, Eskişehir.
- Pritchard, J. and Sainsbury, E.(2004). *Can You Read Me?: Creative Writing With Child And Adult Victims Of Abuse*, Jessica Kingsley Publishers, London.
- Ramet, A. (2007). *Creative Writing*, How To Books, Oxford.
- San, İ. (1979), *Yaratıcılık İki Düşünme Biçimi ve Çocuğun Yaratıcılık Eğitimi*, Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt: 12, Sayı: 1-4, s. 117-190.
- Senemoğlu, N. (2004). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim*, Gazi Kitapevi, Ankara.
- Sever, S. (2000). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Susar Kırmızı, F. (2009a). *The Assessment of Writing Materials Acquired From Creative Writing Approach Based on Creative Drama Method in Turkish Courses*, I. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi. Bildiri Özetleri Kitabı, Çanakkale, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.

- Susar Kırmızı, F. (2009b), *Türkçe dersinde Yaratıcı Drama Yöntemine Dayalı Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Yazmaya Yönelik Tutuma Etkisi*, Yaratıcı Drama Dergisi, Cilt 2, Sayı 5, 159-177
- Susar Kırmızı, F. (2008), *Türkçe Dersinde Yaratıcı Drama Yönteminin Yaratıcı Yazma Başarısına Etkisi ve Yazılı Anlatım Ürünlerinin Değerlendirilmesi*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, yıl: 2008, cilt: 41, sayı: özel sayı, 251-275
- Soygür, H. (1999). Sanat ve "Delilik", *Klinik Psikiyatri*; 2:124-133, <http://www.klinikpsikiyatri.org/files/journals/1/35.pdf>.(13.10.2009).
- Şahin, Ç. ve Boyacı A. Y. (2009). *İlköğretim I. Kademedeki Öğrencilerin Düşünme Becerilerini Ve Yaratıcılıklarını Geliştirmek Amacıyla Aktif Araştırmacı Olarak Araştırma Tekniklerini Kullanma Becerilerinin Değerlendirilmesi*, <http://oc.eab.org.tr/egtconf/pdfkitap/pdf/375.pdf>(12.11.2009).
- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, (2005). Öğretim Programları, <http://ttkb.meb.gov.tr>.(13.10.2009).
- İlköğretim 1-5. Sınıf Programları Tanıtım Kitapçığı, iogm.meb.gov.tr/files/io1-5sinifprogramlaritanitimkit.doc(05.08.2009).
- Titiz, O. (2005). *Yeni Öğretim Sistemi*, Zambak Yayınları, İstanbul.
- Ungan, S. ve Arıcı (2008). *İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Çalışmalarının Bazı Yönlerden Değerlendirilmesi*, http://uvt.ulakbim.gov.tr/uvt/index.php?cwid=9&vtadi=TPRJ%2CTTAR%2CTTIP%2CTMUH%2CTSOS&ano=90817_30b7044abf5d9f4fa55a4acc8dc1c85d (23.02.2010).
- Ungan, S. (2007). *Yazma Becerisinin Geliştirilmesi ve Önemi*, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Say : 23 Y 1 : 2007/2 (461-472 s.) http://sbe.erciyes.edu.tr/dergi/sayi_23/27-%20461-472.%20syf..pdf (23.02.2010).
- Uysal, M. (2009). *İlköğretim Türkçe Dersinde İşbirlikli Öğrenmenin Erişi, Eleştirel Düşünce ve Yaratıcılık Becerilerine Etkisi*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Ünalın, Ş. (2001). *Türkçe Öğretimi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Yangın, B. (2005). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzunun Değerlendirilmesi, *Eğitim Danışmanlığı ve Araştırmaları, İletişim Hizmetleri*, http://www.edam.com.tr/kuyeb/tr/onceki_sayilar.asp?act=detay&ID=22 (14.08.2009).

Yeşilyaprak, B. (2004). *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi*, Pegem A Yayınları, Ankara.

Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Yorgancı, N. (2001). *Yazma Becerilerini Ölçmede Bazı Yeni Teknikler*, G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt 21, Sayı 3 (2001) 73-83, <http://www.gefad.gazi.edu.tr/window/dosyapdf/2001/3/2001-3-73-83-7nilgcnyorganci.pdf> (18.02.2010).

EKLER

Ek- 2. Yaratıcı Yazma Yaklaşımına İlişkin Yazma Konuları

Aşağıda 5. sınıflarda uygulanmak üzere “Yaratıcı Yazma Yaklaşımına” ilişkin yazma konuları yer almaktadır. Bu konulardan hangisini yaratıcı yazma açısından uygun bulduğunuzu işaretleyerek belirtiniz.

1. Bir iletişim aracı olsanız, nasıl bir iletişim aracı olurdunuz?

2. İstedığınızı alma gücünüz olsa. Ne veya neler alırdınız, neden?

3. Bir mucit olsanız neyi icat ederdiniz. Yaptığımız icadı anlatınız.

4. Bir TV programı için çizgi film hazırlamanız istendi. Çizgi filmin konusu, Çizgi film için oluşturduğunuz kahramanın adı ve özellikleri ne olurdu anlatınız.

Yazma konularının geliştirilmesine yönelik görüş ve önerilerinizi yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

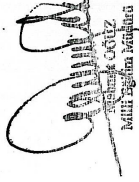
.....

Ek-3. İzin Belgesi

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Adı geçen Yüksek Lisans ve Doktora öğrencilerinin ilgili yazıları ekinde belirtmiş olduğu okullarda, konuları ile ilgili sıst ve anket çalışmalarını 29/09/2009 tarihinde kadar yapmaları Müdürlüğümüze uygun görülmüştür.

Makamlarınıza da uygun gördüğü takdirde OLUR'ınıza arz ederim.

İlhan ÇELEBİ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
A. H. ÇELEBİ
EĞİTİM MÜDÜRÜ
Vali Yardımcısı

EKLER :
1-İlgili yazı (3 Sayfa)
2-Anket Formu (... Sayfa)

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

16 Ekim 2009

Sayı : B.08.4.MEM.4.20.00.09.010/ 32049
Konu : Anket Onay.

VALİLİK MAKAMINA

İlgili 09/09/2009 tarih ve 612/4152 sayılı yazılarla.

b) Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 29/09/2009 tarih ve 1038/3463 sayılı yazıları.

ç) Hacıoğlu Üniversitesinde Sağlık Bilimleri Fakültesinin 19/10/2009 tarih ve 06.2815/19076 sayılı yazıları.

Ekli olarak İl Millî Eğitim Müdürlüğü Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Yüksek Öğrencileri Araştırma Projesi (YÖK) ve Danışman Öğretim Üyesi Yrd.Doç.Dr.Hüseyin Çelebi'nin 09/10/2009 tarih ve 612/4152 sayılı yazılarla ilgili olarak, ilköğretim okullarında (26 sınıf) "Sosyal Bilimler Enstitüsünde Öğrencilerin 5. sınıf düzeyinde derslere katılmalarına durumu (Denizli ili örneği)" konulu araştırma yapmak istemektedir.

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Fakültesi İktisat Ana Bilim Dalı Sınıf Öğrencileri Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Ayfer BEYDEMİR Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğüne ilgili b) yazılar gereği Müdürlüğünüze bağlı merkez 100. Yıl Malmüdürlük İktisat Okulunda " İktisatın 5. sınıf düzeyinde araştırma yazması yapılmasının yazmaya yönelik teminleri ve yazması erişimine etkisi" konulu araştırma yapmak istemektedir.

Hacıoğlu Üniversitesinde Sağlık Bilimleri Fakültesinin Çocuk Gelişimi Bölümü Doktora Öğrencisi Ayşe ÇETİNOĞLU Hacıoğlu Üniversitesinde ilgili yazıları gereği Müdürlüğünüze bağlı merkez 100. Yıl Malmüdürlük İktisat Okulunda " İktisatın 5. sınıf düzeyinde araştırma yazması yapılmasının yazmaya yönelik teminleri ve yazması erişimine etkisi" konulu araştırma yapmak istemektedir.

(1)

	Saitlık Millî Eğitim Bakanlığı Bilgi İletişim Teknolojileri Genel Müdürlüğü Pazariçi Caddesi No: 341 617 - 262 23 53 E-posta: iletisim@meb.gov.tr		
---	--	---	---

	Saitlık Millî Eğitim Bakanlığı Bilgi İletişim Teknolojileri Genel Müdürlüğü Pazariçi Caddesi No: 341 617 - 262 23 53 E-posta: iletisim@meb.gov.tr			
---	--	---	---	---

Ek-4. Yaratıcı Yazma Ürünlerini Değerlendirme Ölçeği

YARATICI YAZMADAN ELDE EDİLEN YAZILI ÜRÜNLERİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Değerlendirenin Adı Soyadı:

Değerlendirme Tarihi:

	Ölçütler	Kazanılan puan				
		0	1	2	3	4
1	Yazısında farklı bir bakış ortaya koyma.					
2	Yazısında ilgi çekici örneğe yer verme .					
3	Yazısını kendi yaşamıyla ilişkilendirme.					
4	Yazısında özgün karakterlere yer verme.					
5	Yazısının alışılmışın dışında yenilikler içermesi.					
6	Yazısında bilinen bir öğeyi yeni bir biçimde ifade etme.					
7	Yazısına uygun ilgi çekici bir başlık verme.					
8	Yazısında duygularını akıcı bir şekilde ortaya koyma.					
9	Yazısında özgün benzetme/benzetmelere yer verme.					
10	Yazısında fikirlerini akıcı bir şekilde ortaya koyma.					
11	Yazısındaki örneklerde hayal gücünü yansıtmama.					
12	Yazısının uygun uzunlukta oluşu.					
13	Yazısında özgün betimlemelere yer verme.					
14	Yazısını ayrıntılı fikirlerle zenginleştirme.					
15	Yazısında kendine özgü fikirlere yer verme.					
16	Yazısında ana fikre özgün yorumlamalarla ulaşma.					
17	Yazısında özgün anlatım biçimleri(tasvirici anlatım, masalcı anlatım , kanıtlayıcı anlatım...) kullanma.					
18	Yazısında kelimelere yeni anlamlar yükleme.					
19	Yazısında okuduğu, duyduğu ya da gördüğü bilinen bir olaya farklı bakış açıları getirme.					
20	Yazısında kendisine ilginç ve çekici gelen karakter olay yer an ve benzerine yer verme.					
21	Yazısında farklı kelimelerle anlatım dilini zenginleştirme.					
22	Yazısında özgün mizahi öğelere yer verme.					
23	Yazısında duygularına yer verme.					
24	Yazısında kendine ait bir biçim (üslup) yaratma.					
25	Yazısında geniş bir imgelem kullanma.					
	TOPLAM:					

Ek-5. Yazı Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1. Cinsiyetiniz? Kız () Erkek ()
2. Kaçınıcı sınıfta okuyorsunuz? 4. sınıf() 5. sınıf()
3. Kitap okumayı sever misiniz? Evet () Hayır ()
- 4 Boş zamanlarınızda yazı/şiir yazar mısınız? Evet () Hayır () Bazen ()
- 5 Yazı/şiir yazmaya günde kaç saat ayırıyorsunuz?(lütfen yazınız).....
- 6 Kitap okumaya günde kaç saat ayırıyorsunuz? (lütfen yazınız).....
- 7 Geçtiğimiz dönem Türkçe dersi başarı notunuz kaçtı? (Lütfen yazınız).....

Sevgili Öğrenci;

Aşağıda **yazı/şiir** ifadeleri kullanılırken çoğunlukla **ders dışı zamanlarımızda yaptığımız yazı ya da kompozisyon çalışmaları kastedilmiştir**. Cümleleri dikkatlice okuduktan sonra size uygun olan seçeneği işaretleyiniz. Vereceğiniz yanıtlar yalnızca bilimsel amaçlar için kullanılacaktır. **Boş soru bırakmayınız**. Yardım ve katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Maddeler		Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1	Yazı/şiir yazmak kendimi mutlu hissetmemi sağlar.					
2	Hissettiklerimi yazmayı severim					
3	Yazı/şiir yazmak hayal gücümü geliştiriyor.					
4	Boş zamanlarımda yazı/şiir yazarım.					
5	Yazarken kolum yorulsa da önemli değil.					
6	Yazı/şiir yazarken kendimi rahat ve güvende hissediyorum.					
7	Yazı/şiir yazarak duygu ve düşüncelerimi daha iyi ifade ediyorum.					
8	Canım sıkkın olduğunda yazı/şiir yazmak beni rahatlatır.					
9	Yazarken ortaya güzel şeyler çıkarıyorum.					
10	Yazı/şiir yazmak yazımın güzelleşmesini sağlıyor.					
11	Yazı/şiir yazmak için düşünmeyi çok severim.					
12	Yazı/şiir yazmak benim için vazgeçilmez bir hobi.					
13	Yazı/şiir yazmak düşüncelerimi sonsuz kılıyor.					
14	Yazı/şiir yazmayı severim.					
15	Yazı/şiir yazarken zaman geçmek bilmez.					
16	Yazı/şiir yazmak sıkıcı gelir.					
17	Yazmak bana ilginç gelir.					
18	Saatlerce yazı/şiir yazsam bıkmam.					
19	Ders dışı zamanlarda da yazı/şiir yazmaktan hoşlanırım.					
20	Yazdıklarımı başkalarına okumaktan hoşlanırım.					
21	Türkçe dersinde daha fazla yazı/şiir çalışması yapılmasını isterim.					
22	Yazı/şiir yazarken zamanın nasıl geçtiğinin farkına varmam.					
23	Yazı/şiir yazmak eğlenceli bir iştir.					
24	Yazdıklarım üzerinde düşünmekten zevk alırım.					
25	Yazmanın ruhumu dinlendirdiğini düşünüyorum.					
26	Yazmada kendimi geliştirmek için çaba gösteririm.					
27	Yazı/şiir yazarken akıcı bir dil kullanmaya özen gösteririm.					
28	Yazı/şiir yazma programdan kaldırılmalıdır.					
29	Yazı/şiir yazarken, yazma kurallarına uymaya özen gösteririm.					

30	Önemli bir konuda olsa da yazı/şiir yazmak istemem.					
31	Yazdıklarımı başkalarına okumayı sevmem.					
32	Yazma içerikli etkinliklerden sıkılırım.					
33	Tüm zorluklarına rağmen yazı/şiir yazmayı seviyorum.					
34	Sınıfta kalacağımı da bilsem yazı/şiir yazmam.					

Ek-6. Yazma Becerisi Ölçeği

YAZMA BECERİLERİ ÖLÇEĞİ

Grup:

Adı Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Değerlendirenin adı soyadı:

Değerlendirme tarihi:

Araştırma Konusu:

Kategoriler	Ölçütler	Kazanılan puan				
		0	1	2	3	4
İçerik	1. İlginçlik Düzeyi 2. İçerik-Başlık Uyumu 3. Açıklık 4. detayların zenginliği 5. Deneyime/yaşama uygunluğu 6. Bilgilerin Doğruluğu					
Anlatım	1. Özgünlük 2. Doğallık 3. Duruluk/Açıklık 4. Olağandışılık / sıra dışılık 5. Çekicilik / Hoşluk 6. Eğlendiricilik 7. İzlenebilirlik					
Organizasyon	1. Girişin çekiciliği 2. Detayların yerleştirilmesi 3. Paragraflar arası ilişkilerin kurulması 4. Akıcılık / kolay takip edebilme 5. Göndermelerin akışı bozmaması 6. Gerilim / heyecan yaratma 7. İlgi çekme					
Kelime seçimi	1. Doğru/güçlü eylem kelimelerinin kullanımı 2. Özgün isimlerin kullanılması 3. Kelimeleri yeni anlamlarda kullanma					
Noktalama ve dilbilgisi	1. Dil bilgisi kurallarına dikkat etme 2. Paragrafları doğru kullanma 3. Noktalamaya dikkat etme 4. Okunaklı yazma 5. Sayfa sınırlarına uyma 6. Sayfa düzeni					
		TOPLAM				
		Ortalama Puan				
Düşünceler:						
0-1 Puan Aralığı:	Öğrenciler yazma becerileri ile ilgili ölçütler yönünden çok düşük performans göstermişlerdir.					
1-2 Puan Aralığı:	Öğrenciler yazma becerileri ile ilgili ölçütler yönünden düşük performans göstermişlerdir. Sonuçlar öğrencilerin yazma becerileri ve yaratıcılıklarının zayıf olduğunu gösterebilir.					
2-3 Puan Aralığı:	Öğrenciler yazma becerileri ile ilgili ölçütler yönünden kabul edilebilir bir performans göstermişlerdir					
3-4 Puan Aralığı:	Öğrenciler yazma becerileri ile ilgili ölçütler yönünden yüksek düzeyde bir performans göstermişlerdir. Bu sonuçlar öğrencilerin yazma becerileri ve yaratıcılıkları yönünden oldukça gelişmiş olduğunu gösterebilir.					

Ek- 7. Yaratıcı Yazma Yaklaşımı Etkinliklerinin Uygulandığı Deney Grubuna İlişkin Günlük Plan Örnekleri

**İLKÖĞRETİM 5. SINIF TÜRKÇE DERSİ
“SEL” KONUSU DERS PLANI**

ÖĞRETME DURUMU

Konu:	“Sel”
Süre:	6 ders saati
Araç-Gereç ve Materyaller:	Konuyla ilgili çalışma yaprakları.

Yöntem ve Teknikler: Beyin Fırtınası, Fotoğraf Çekme Tekniği, Drama, Yaratıcı Yazma, Hikaye Anlatma Tekniği

Dersin kazanımları:

Dinleme Öğrenme Alanı Kazanımları:

1. Dinlediklerinde ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim(5N 1K) sorularına cevap arar.

2. Dinlediklerinde ortaya konulan sorunları belirler ve onlara farklı çözümler bulur.

Konuşma Öğrenme Alanı Kazanımları:

1. Konuşmalarında sebep-sonuç ilişkileri kurar.

2. Konuşmasını özetler.

Okuma Öğrenme Alanı Kazanımları:

1. Metinde ortaya konan sorunları belirler ve onlara farklı çözümler bulur.

2. Okuduklarında “hikâye unsurları”nı belirler.

3. Gazete ve dergi okur.

Yazma Öğrenme Alanı Kazanımları:

1. Duygu, düşünce ve hayallerini anlatan yazılar yazar.

2. Yazılarında uygun ifadeleri kullanarak destekleyici ve açıklayıcı örnekler verir.

3. Yazılarında sebep sonuç ilişkileri kurar.

Görsel Okuma ve Görsel Sunu Öğrenme Alanı Kazanımları:

1. Resim ve fotoğrafları yorumlar.

2. Trafik işaretlerinin anlamlarını bilir.

HAZIRLIK

Ön Hazırlık

Ders süresince kullanacağınız araç gereçleri hazırlayınız: Türkçe 5 Ders Kitabı, Türkçe 5 Çalışma Kitabı, Gazete ve dergilerden doğal afetlerle ilgili haber ve resimler.

Öğrencilerinizde, ders süresince kullanacakları araç gereçleri hazırlamalarını isteyiniz: Türkçe 5 Ders Kitabı, Türkçe 5 Çalışma Kitabı, Kalem, Silgi, Sözlük ve Yazım kılavuzu, Gazete ve Dergiler.

Zihinsel Hazırlık

1. Ön Bilgileri Harekete Geçirme:

Öğrencilerinizle gazete ve dergilerden buldukları doğal afet haberleri ile ilgili konuşma ortamı oluşturunuz.

Afetlerle ilgili neden ve sonuçlarına yönelik tartışma başlatınız.

Haberlerden sel ile ilgili olanları tekrar inceleyip, "seçtikleri haberi yapan siz olsaydınız, ne gibi yorumlar yapmak isterdiniz? Sel doğal bir afet midir, yoksa insanların etkisiyle mi olur?" gibi sorular yöneltiniz.

2. Anahtar Kelimelerle Çalışma

Yağmur, sel, dere, yardım, kurtarma kelimelerini beş farklı renkte kartonlara yazınız. Öğrencileri altışar kişilik gruplara ayırınız, her grubun farklı bir renk seçmesini söyleyiniz. Seçilen renk karton açıp, kartonda yazan kelimenin anlamını yazmalarını isteyiniz. Daha sonra grupların yazdıkları tanımları sınıfta okutunuz.

3. Metni Tanıma ve Tahmin Etme

Öğrencilerinizden Türkçe 5 Ders Kitabının 55-59 sayfalarını açmalarını ve kitaptaki resimleri incelemelerini isteyiniz. Resimlerden hareketle okuyacakları metinde neler olabileceği ile ilgili konuşturulur. Çalışma Kitabının 51. sayfasındaki 2. etkinlik yaptırılır.

4. Amaç Belirleme

Öğrencilere "Konunun kitapta yer almasını sizin istediğinizi çünkü konu ile" şeklinde eksik bırakılmış bir cümle verip, tamamlamalarını isteyiniz.

5. Tür, Yöntem ve Teknik Belirleme

Öğrencilerinizin dinleme, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu öğrenme alanlarından önce metnin türüne ve amacına yönelik yöntem ve teknik belirlemelerini sağlayınız.

ANLAMA

A. Dinleme, Okuma ve Görsel Okuma

1. Dinleme, Okuma, Görsel Okuma

Bilgi edinmek için dinleme, eğlenmek için dinleme, katılımlı(metnin belirli yerlerinde durup soru sorarak) dinleme, seçici(not alma, görselleştirme) dinleme, not alarak dinleme, not alarak dinleme, sorgulayarak dinleme gibi metne uygun dinleme yöntemlerinden birini seçmeleri konusunda öğrencilere rehberlik ediniz.

Metni, metinde yer alan numaraların olduğu yerde durarak okuyunuz. Numaraların olduğu yerde aşağıdaki soruları sorunuz:

1. Parlak neden susmuş olabilir?
2. Sizce Parlak şimdi ne yapacak?
3. Duyduğu sesler ne sesi olabilir?
4. Sizce halat ne işe yarayacak?

Öğrencilerinizden metni dinlerken ve okurken çalışma kitaplarının 51. sayfasındaki 3. etkinliği yapmalarını isteyiniz.

Kitaptaki metinle ilgili resimleri inceletiniz. Resimlerden gördükleri ile metinden okuyup dinledikleri arasında fark var mı?, varsa bunlar neler?, Resimlerde Parlak'ın yüz ifadelerinden ne hissettiniz? gibi sorularla tartışma ortamı oluşturunuz.

Anlamı Bilinmeyen Kelimelerle alışma

Öğrencilerden metni okumalarını anlamını bilmedikleri kelimeleri not almalarını ve metinde ilgili kelimenin içinde bulunduğu cümleye bakarak anlamının ne olduğunu bilmeleri istenir. Daha sonra öğrencilerin kelimelerin anlam çalışmaları ile ilgili kitabın 52. sayfasındaki 4. etkinliği yaptırınız.

B. Metni İnceleme

Öğrencilerden metni gözden geçirmelerini isteyiniz. Öğrencileri gruplara beşer kişilik gruplara ayırın. Her gruptan metinle ilgili üç soru yazmalarını isteyiniz. Yazılan soruları sınıfta okutunuz. Sorulardan en güzel olan beş tanesini öğrencilerin seçmelerini sağlayınız. Seçilen soruları tahtaya yazdırıp, cevapları ile ilgili süre tanıyınız. Çalışma kitabının 52. sayfa 5. etkinlikteki Öykü Haritası etkinliğini yaptırınız.

C. Söz Varlığını Geliştirme

Öğrencilerinize aşağıdaki paragrafı tahtaya yazarak noktalama işaretlerini birlikte koyunuz.

"Vücuduna taşlar çarpıyor; yüzünü, çıplak kollarını, bacaklarını çalılar tırmalıyordu. Bir aralık kulaklarına, selin uğultusundan başka sesler doldu.

– Parlak! Ağaca yapış!

– Yavrum, kızım!..."

KENDİNİ İFADE ETME

Öğrencilere "1'den başlayarak saymalarını numaralarını akıllarında tutmalarını" söyleyiniz. Tek sayı olanlardan bir grup, çift sayı olanlardan bir grup oluşturulur. Grupların doğal afetle ilgili kısa bir oyun hazırlamalarını isteyiniz. Gerekli hazırlık süresi tanındıktan sonra hazırladıkları gösteriyi sunmaları için ortam oluşturun. Grupların gösterileri hakkında sınıfta tartışma ortamı yaratın.

Hikaye Anlatma Tekniği Kullanarak Öykü Yazma: ("Sel" Metni İşlenirken Yazma Öğrenme Alanı İçerisinde Yapılan Bir Etkinlik Planıdır.)

Öğrencilere çeşitli doğal afetlerin görüntülerinden oluşan kısa bir video izletilir. Görüntüler hakkında sınıfta tartışma yapılır.

Öğrenciler 1 den başlayarak 4'e kadar saydırılır. 1,2,3 ve 4 numaralı öğrencilerden dörder kişilik gruplara ayrılırlar. Her bir gruba 4 farklı resim verilir. Verilen resimler grup öğrencileri arasında paylaşılır. Her öğrenci resmini inceler ve arkadaşlarına resimle ilgili düşüncelerini söyler ve grup üyelerinin yorumunu dinler.

Belirledikleri bir veya birkaç afetle ilgili grup üyeleri bir fotoğraf karesi oluştururlar. Bu etkinlik için öğrencilere 10 dakika süre tanınır. Eleştiriler ve düşünceler paylaşıldıktan sonra resimle ilgili kısa bir hikaye yazılır. Hikayede doğal afet nedenleri ve sonuçlarının belirtilmesi gerektiği söylenir.

Yazılan hikayeler grup arkadaşları ile değiştirilir. Her öğrenci okuduğu yazılarla ilgili doğal afet hakkında sebep sonuç ilişkisini belirler. Hikayede varsa hata ve eksikleri tespit etmesi istenir

Çalışma yapraklarına en ilginç hikayenin en ilginç bulunulan paragrafı yazılır ve diğer gruplara okunur.

Grup İsmi:
Grup Üyeleri:

Çalışma Yaprağı
Sel

Aşağıdaki resmi grup arkadaşlarıyla birlikte inceleyerek konuya ilişkin bir fotoğraf karesi oluşturunuz. Resim ve oluşturduğunuz fotoğraf karesinden hareketle, aşağıdaki boşluğu da kullanarak bir hikaye yazınız.

Grup İsmi:
Grup Üyeleri:

Çalışma Yaprağı
Sel

Aşağıdaki resmi grup arkadaşlarıyla birlikte inceleyerek konuya ilişkin bir fotoğraf karesi oluşturunuz. Resim ve oluşturduğunuz fotoğraf karesinden hareketle, aşağıdaki boşluğu da kullanarak bir hikaye yazınız.

Ek-8. Yaratıcı Yazma Yaklaşımı Etkinliklerinin Uygulandığı Deney Grubuna İlişkin Günlük Plan Örneği

**İLKÖĞRETİM 5. SINIF TÜRKÇE DERSİ
“KOCA SEYİT” KONUSU DERS PLANI**

ÖĞRETME DURUMU

Konu:	“Koca Seyit”
Süre:	6 ders saati
Araç-Gereç ve Materyaller:	Konuyla ilgili çalışma yaprakları, renkli kalemler.
Yöntem ve Teknikler:	Beyin Fırtınası, Soru-Cevap, Yaratıcı Yazma, Zihin Haritası Tekniği

Dersin kazanımları:

Dinleme Öğrenme Alanı Kazanımları:

1. Dinlediklerinde gerçek olanla hayal ürünü olanı ayırt eder.

Konuşma Öğrenme Alanı Kazanımları:

1. Konuşmasında ana fikri, yardımcı fikirleri ve destekleyici ayrıntıları vurgular.
2. Düşüncelerini mantıksal bütünlük içinde sunar.
3. Kendini, ailesini ve çevresini tanıtır.

Okuma Öğrenme Alanı Kazanımları:

1. Okuduklarında hikaye unsurlarını belirler.
2. Eş sesli kelimelerin anlamlarını ayırt eder.
3. Kelimelerin gerçek, mecaz ve terim anlamlarını ayırt eder.
4. Okuduklarını özetler.

Yazma Öğrenme Alanı Kazanımları:

1. Yeni öğrendiği kelimeleri yazılarında kullanır.
2. Kendisine ilginç ve çekici gelen karakter, olay, yer, an vb. ile ilgili görüş ve düşüncelerini yazar.
3. Hikaye yazar.

Görsel Okuma ve Görsel Sunu Öğrenme Alanı Kazanımları:

- 1.Harita ve kroki okur.
2. Sunularında harita ve krokiden yararlanır.

HAZIRLIK

Ön Hazırlık

Ders süresince kullanacağınız araç gereçleri hazırlayınız:Türkçe 5 Ders Kitabı, Türkçe 5 Çalışma Kitabı, Haritalar.

Öğrencilerinizde, ders süresince kullanacakları araç gereçleri hazırlamalarını isteyiniz: Türkçe 5 Ders Kitabı, Türkçe 5 Çalışma Kitabı, Kalem, Silgi, Sözlük ve Yazım kılavuzu, Tarihle İlgili Kitap ve Dokümanlar, Atlas ve Haritalar.

Zihinsel Hazırlık

1. Ön Bilgileri Harekete Geçirme:

Öğrenciler 1'den başlayarak saydırılır. numaralarına göre tek numarada olanlar kendi aralarında dörderli, çift numaralı olanlar da kendi aralarında dörderli gruplara ayırınız. Grupların kendilerine isim bulmalarını isteyiniz. Gruplara Türkiye haritası bulunan çalışma yaprakları dağıtılır. Bir gezi için organizasyon hazırlanacağını, haritada gezi için nerelere gidileceğini çizmelerini söyleyiniz. Bu organizasyonu, ne yapılacağını, kaç gün olacağını gezinin içeriğini düşünmelerini isteyiniz. Gerekli süre tanındıktan sonra gruplardan gezilerini sınıfa tanıtmalarını söyleyiniz.

2. Anahtar Kelimelerle Çalışma

Çanak kale, seferberlik, bayrak, düşman, mermi, gemi, boğaz kelimeleri gruplara birer tane verilir. kelimelerini açıklayıcı kısa bir konuşma hazırlamaları söylenir. Grup sözcüleri kelimeyle ilgili hazırladıklarını anlatır ya da sergiler.

3. Metni Tanıma ve Tahmin Etme

Öğrencilerinizden Türkçe 5 Ders Kitabının 70-73 sayfalarını açmalarını ve kitaptaki resimleri incelemelerini isteyiniz. Resimlerden hareketle okuyacakları metinde neler olabileceği ile ilgili konuşturulur.

4. Amaç Belirleme

Öğrencilere her sabah kalktıklarında geçmişini unuttuklarını söyleyiniz. Bu durumda neler olabileceğini sorunuz. Bu konu ile ilgili tartışma ortamı oluşturunuz.

5. Tür, Yöntem ve Teknik Belirleme

Öğrencilerinizin dinleme, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu öğrenme alanlarından önce metnin türüne ve amacına yönelik yöntem ve teknik belirlemelerini sağlayınız.

ANLAMA

A. Dinleme, Okuma ve Görsel Okuma

1. Dinleme, Okuma, Görsel Okuma

Bilgi edinmek için dinleme, eğlenmek için dinleme, katılımlı(metnin belirli yerlerinde durup soru sorarak) dinleme, seçici(not alma, görselleştirme) dinleme, not alarak dinleme, not alarak dinleme, sorgulayarak dinleme gibi metne uygun dinleme yöntemlerinden birini seçmeleri konusunda öğrencilere rehberlik ediniz.

Öğrencilere metni dikkatle dinlemelerini kendilerine ilginç gelen yerini yazmalarını söyleyiniz.

Metni, metinde yer alan numaraların olduğu yerde durarak okuyunuz. Numaraların olduğu yerde aşağıdaki soruları sorunuz:

1. İngilizler ve Fransızlar sizce ne yapmayı planlıyor olabilirler?
2. Sonra neler olmuş olabilir?
3. Sizce bundan sonra ne yapabilirler?
4. Koca Seyit, bu kadar ağır bir topu sizce kaldırmış mıdır?

Anlamı Bilinmeyen Kelimelerle Çalışma

Öğrencilerden metni okumalarını anlamını bilmedikleri kelimeleri not almalarını ve metinde ilgili kelimenin içinde bulunduğu cümleye bakarak anlamının ne olduğunu bilmeleri istenir. Daha sonra öğrencilerin kelimelerin anlam çalışmaları ile ilgili kitabın 52. sayfasındaki 4. etkinliği yaptırınız.

B. Metni İnceleme

Öğrencilerden metni gözden geçirmelerini isteyiniz. Öğrencileri yine oluşturdukları gruplarca tiyatro haline getirip oynamalarını isteyiniz. Hazırlık için gerekli süreyi tanıyınız. Hazırlanan gösterileri sergilemelerini sağlayınız. Etkinlik bittikten sonra en iyi grubu sınıfta oylatınız. Seçilen grup diğer gruplarca tebrik edilir. Çalışma kitabının 72.-73. sayfalarındaki 1., 2., ve 3. etkinlikleri yaptırınız.

C. Söz Varlığını Geliştirme

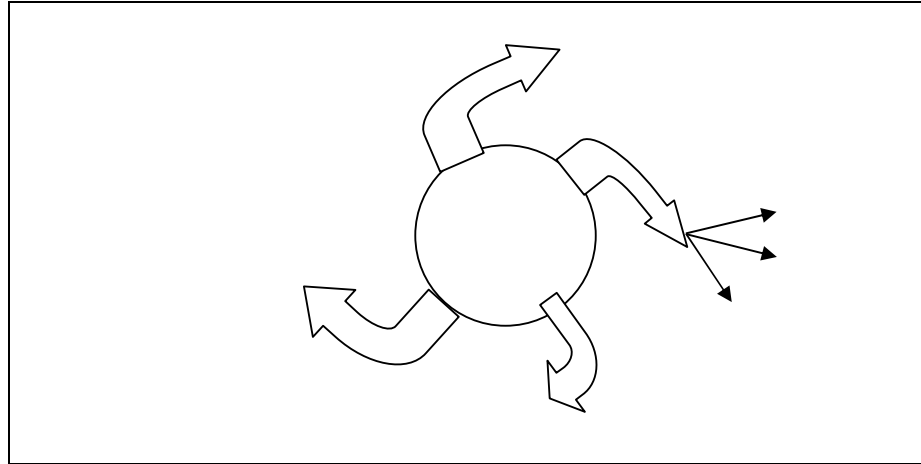
Öğrencilerinize metindeki eş sesli kelimelerin altını çizmelerini söyleyiniz. Öğrencilerinizden, bu etkinlikten sonra eylemlerini kendilerinin, arkadaşlarının ve Koca Seyit'in gerçekleştirdiği cümleler yazmalarını isteyiniz. Bu cümleleri grup içinde okumalarını grup üyelerince seçilen üç cümlenin grubu temsilen tahtaya yazmalarını söyleyiniz.

KENDİNİ İFADE ETME

Koca Seyit'e o gün Çanakkale'de olanlarla ilgili bilgi edinme olanağı elde edildiğini bu sebeple Koca Seyit'e yaptıklarıyla ilgili bildiklerini içeren kısa bir not yazmalarını söyleyiniz.

Zihin Haritası Tekniği Kullanarak Hikaye Yazma:

Öğrencilere bir sayfanın tam ortasına istedikleri birini veya bir canlıyı (hayali biri veya bir canlı olabilir.) çizmeleri söylenir. Bu resim çerçeve içine alınır. Resimden bir kol çıkarmaları ve bu kolun üstüne çizdikleri canlının adını yazmaları istenir. Aynı şekilde resimden üç kol daha çıkartılır. Bu kolların her biri farklı renklerde çizilir. Çizilen bu kollara da ilkinde arkadaşları, akrabaları ya da sahibi gibi etrafındaki canlıların isimlerini, ikinci kola işi veya uğraşısını, diğer kalan kolada olay birer kelime ile yazdırılır. Yazılan başlıkları anlatacak birer kelime ile başka küçük kollar çıkarmaları öğrencilerden istenir.

Yapılan çalışmadan sonra yaptıkları haritaya bakarak, resmini çizdikleri bu canlının hikayesini yazmaları söylenir. Yazılacak hikayede konu içerisinde öğrendiği yeni kelimeleri kullanmaları belirtilir.

Yazılan hikayeler, hikayenin kahramanlarının anlatımı ve özellikleri, yeni öğrenilen kelimelerin kullanılıp kullanılmadığı ile ilgili grup üyelerince okunarak gerekli düzeltmelerin yapılması için uyarılarda bulunulur.

Adı Soyadı:

**Koca Seyit
Çalışma Yaprağı**

1. Sayfanın tam ortasına vatanını seven, vatana yararlı bir canlının (hayali olabilir), resmini çizip, çerçeveye alın.
2. Yapılan resimden dört ana kol çıkarın. Bu kollara kim, nasıl, ne, nerede vb. soruları cevaplar kelimeler yazın.
3. Yaptığınız kollardan yeni kollar çıkararak, çağrıştırdığı kelimeleri yazınız.

Ek- 9. Yaratıcı Yazma Yaklaşımı Etkinliklerinin Uygulandığı Deney Grubuna İlişkin
Günlük Plan Örneği

İLKÖĞRETİM 5. SINIF TÜRKÇE DERSİ
“HAYDİ BANYOYA” KONUSU DERS PLANI

ÖĞRETME DURUMU

Konu:	“Haydi Banyoya”
Süre:	6 ders saati
Araç-Gereç ve Materyaller:	Konuyla ilgili çalışma yaprakları, renkli kalemler.
Yöntem ve Teknikler:	Beyin Fırtınası, Soru-Cevap, Yaratıcı Yazma, Pencere Tekniği

Dersin kazanımları:

Dinleme Öğrenme Alanı Kazanımları:

1. Dinlediklerinde destekleyici ayrıntıları ve yardımcı fikirleri bulur.
2. Dinledikleriyle ilgili kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir.

Konuşma Öğrenme Alanı Kazanımları:

1. Konuşmalarında sebep sonuç ilişkileri kurar.
2. Konuşmalarında yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir.

Okuma Öğrenme Alanı Kazanımları:

1. Metin dışı anlam kurar.
2. Bilgi edinmek için okur.
3. Başlıktan hareketle okuyacağı metnin içeriğini tahmin eder.

Yazma Öğrenme Alanı Kazanımları:

1. Yazılarında noktalama işaretlerini doğru yazar ve yerinde kullanır.
2. Yazılarında betimlemeler yapar.
3. Yazılarında istediği kelime ya da cümleleri farklı yazar.

Görsel Okuma ve Görsel Sunu Öğrenme Alanı Kazanımları:

1. Görsellerden hareketle cümleler ve metinler yazar.

HAZIRLIK

Ön Hazırlık

Ders süresince kullanacağınız araç gereçleri hazırlayınız:Türkçe 5 Ders Kitabı, Türkçe 5 Çalışma Kitabı,Temizlik malzemeleri.

Öğrencilerinizde, ders süresince kullanacakları araç gereçleri hazırlamalarını isteyiniz: Türkçe 5 Ders Kitabı, Türkçe 5 Çalışma Kitabı, Silgi, Sözlük ve Yazım kılavuzu,Temizlik malzemeleri, renkli kalemler.

Zihinsel Hazırlık

1. Ön Bilgileri Harekete Geçirme:

Vücudumuz kendi kendini temizleyebiliyor olsaydı neler olurdu?

Ne kadar kirliysen o kadar sağlıklı yaşayabilme özelliğimiz olsaydı ne olurdu?

gibi sorularla tartışma konusu açılır. Elleri kirletilen iki öğrenciden birine sabun verilip elini yıkaması, diğerine sadece suyla temizlemesi söyleyin. Öğrencilerin hangisinin elinin niye temiz olduğu ile ilgili öğrencileri konuşturunuz.

2. Anahtar Kelimelerle Çalışma

Öğrencilere bir hamam ve bir banyo resmi gösteriniz (Bkz. Çalışma Yaprağı). Resimdeki görsel öğelerin ismi tahtaya yazdırılır, bu etkinlikte şu kelimelerle ilgili öğrenciler yönlendiriniz: su, banyo, tarih, duş, hastalık, sağlık, hamam, çeşme.

5. Tür, Yöntem ve Teknik Belirleme

Öğrencilerinizin dinleme, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu öğrenme alanlarından önce metnin türüne ve amacına yönelik yöntem ve teknik belirlemelerini sağlayınız.

ANLAMA

A. Dinleme, Okuma ve Görsel Okuma

1. Dinleme, Okuma, Görsel Okuma

Bilgi edinmek için dinleme, eğlenmek için dinleme, katılımlı(metnin belirli yerlerinde durup soru sorarak) dinleme, seçici(not alma, görselleştirme) dinleme, not alarak dinleme, not alarak dinleme, sorgulayarak dinleme gibi metne uygun dinleme yöntemlerinden birini seçmeleri konusunda öğrencilere rehberlik ediniz.

Öğrencilere metnin başlığını söyleyiniz. Başlığa göre hikayede nasıl bir olay anlatıldığını düşündüklerini sorunuz. Verilen cevaplarla sınıfta tartışma ortamı yaratınız.

Metni, metinde yer alan numaraların olduğu yerde durarak okuyunuz. Numaraların olduğu yerde aşağıdaki soruları sorunuz:

1. Neden?
2. Bu sözü, kim, kime ve neden söylemiş olabilir?
3. Neden burnumuzu tıkamak zorunda kalacağız?
4. Yıkanmak hangi olaydan sonra yaygınlaşmış olabilir?
5. Bunun nedeni ne olabilir?

Öğrencilerinizden metni dinlerken boş bir kağıda kendilerine ilginç gelen bir kısmın resmini yapmalarını söyleyiniz. Yapılan resimlere numaralar verip, sınıfta sergileyin. Beğendikleri üç resmi anlatan birkaç cümlelik yazılar yazdırınız.

Kitaptaki metinle ilgili resimleri inceletiniz. Resimlerden gördükleri ile metinden okuyup dinledikleri arasında fark var mı?, varsa bunlar neler?, Resimlerde Parlak'ın yüz ifadelerinden ne hissettiniz? gibi sorularla tartışma ortamı oluşturunuz.

Anlamı Bilinmeyen Kelimelerle Çalışma

Öğrenciler sınıf numaralarının tek çift oluşuna göre sırayla dörder kişiden oluşan gruplara ayırınız. Grup üyelerinin birlikte metni okumalarını anlamını bilmedikleri kelimeleri not almalarını, bu kelimelerin anlamlarını sözlükten anlamının ne olduğunu bulmaları isteyiniz. İçerisinde yeni öğrendiği bu kelimelerin bulunduğu, bu kelimelerin özelliklerini ya da nasıl olduklarını anlatan kısa bir öykü yazdırınız.

B. Metni İnceleme

Öğrencilerden metni gözden geçirmelerini isteyiniz. Metinde anlatılanlar ışığında beden temizliği yapılmazsa nelerin olabileceği, öğrencinin kendisi temizlik için neler yaptığı ve temizliğine ne kadar önem verdiği ile ilgili kısa konuşmalar yapması için ortam oluşturunuz.

C. Söz Varlığını Geliştirme

Öğrencilerinizle birlikte yeni öğrendikleri kelimeleri belirleyip, tahtaya yazınız. İçerisinde bu kelimelerden bir ya da birkaçının bulunacağı kendilerine özgü önemli bir cümleyi tırnak içinde yazmalarını söyleyiniz.

KENDİNİ İFADE ETME

Öğrencilere Dünya'nın insanlar gibi özelliklere sahip olduklarını konuşup, düşünebildiğini fakat çevre kirliliği, kuraklık gibi sebeplerle dünyanın hasta olduğunu durumunun giderek kötüye gittiğini söyleyiniz. Öğrencilerinizde konuşma kurallarına uyarak Dünya'nın hasta olma süreci, hastalığı ve durumun düzelmesi yani iyileşmesi için nasıl bir çözüm bulunması ile ilgili kısa bir konuşma yapmalarını isteyiniz.

Öğrencilere temiz olmayan bir insanın başına gelebileceklerle ilgili bir karikatür çizmelerini söyleyiniz.

Pencere Tekniği Kullanarak Öykü Yazma:

Öğrencilere temizlik için suyun önemi sorunuz. Çalışma yaprağındaki resimleri öğrencilere incelettiriniz.

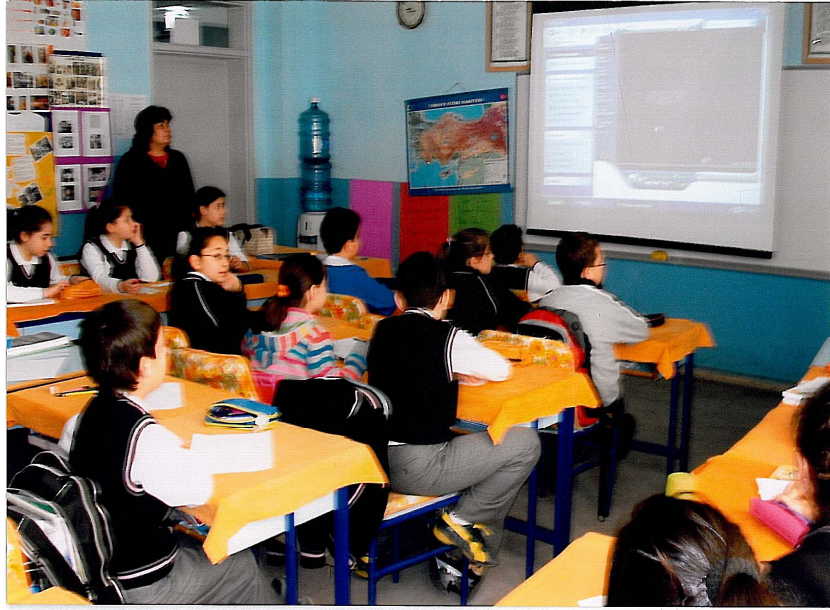
Öğrencilerden gözlerini kapamaları isteyiniz. Bir pencereden baktıkları, bu pencerenin bir balkona açıldığı bu balkonda masanın üzerinde bir bardak su gördükleri söyleyiniz. Gördükleri bardaktaki suda bir damla oldukları, güneş ışınlarının üzerine doğru gelmeye başladığı ve giderek sıcak olduğu söyleyiniz. Sıcaktan suyun içinden ayrıldığı ve havada yükselmeye başladığı anlatınız. Gökyüzündeki bulutlarla birlikte yolculuk yapmaya başladığı çok farklı yerlere gittikleri anlatınız. Seyahat sırasında soğuk bir havayla karşılaştıklarını çok üşüdükleri ve tekrar damla şeklinde yeryüzüne geri döndüğü söyleyin ve gözlerini açmalarını isteyiniz. Yeryüzüne indikleri yer ile ilgili ayrıntılı bilgi verilmez. Öğrencilere bardaktan tekrar yeryüzüne dönene kadar neler hissettikleri ve yeryüzüne döndüklerinde nereye gittikleri ve neler yaşadıklarını yazmaları söyleyiniz.

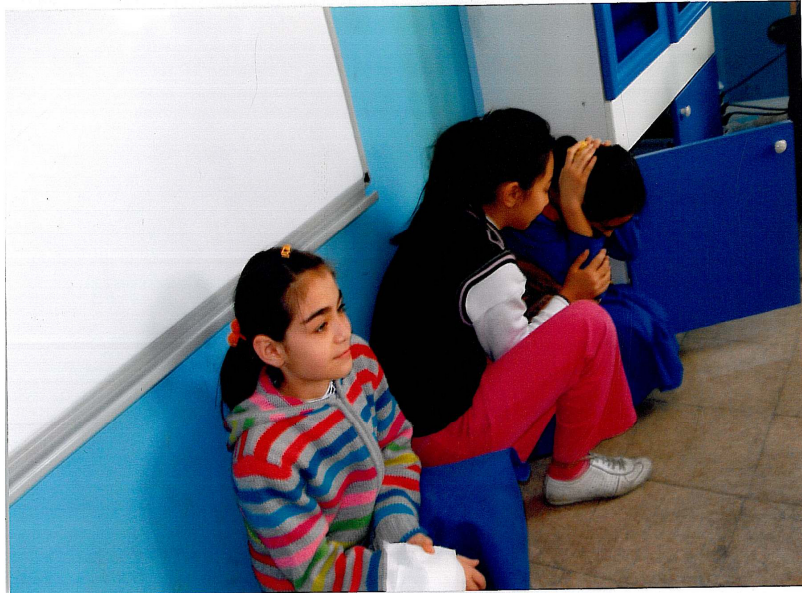
Yazılan yazılar sınıf numarasında arda arda gelenler öğrencileri eşleştirin ve yazıları değişerek okumalarını söyleyiniz. Yazılar ile ilgili eleştiriler yapılması, gerekli düzeltmelerin yapılması için süre tanıyınız.

Çalışma Yaprağı
Haydi Banyoya

Ek- 10. YAYAG Etkinlik Resimleri

Ek-11. TÜPÖG Etkinlik Resimleri

Ek- 12. Türkçe Ders Programı Günlük Plan Örneği

I. HAZIRLIK

A. Ön Hazırlık

Ders süresince kullanacağınız araç ve gereçleri hazırlayınız:

- Türkçe 5 Ders Kitabı
- Türkçe 5 Öğrenci Çalışma Kitabı
- Mehter müziğinden örnekler içeren CD'ler, kasetler
- Kasetçalar, CD çalar

Öğrencilerinizin ders süresince kullanacakları araç-gereçleri hazırlamalarını isteyiniz:

- Türkçe 5 Ders Kitabı
- Türkçe 5 Öğrenci Çalışma Kitabı
- Kalem, silgi
- Sözlük ve yazım kılavuzu
- Deyimler ve atasözleri sözlüğü
- Farklı Müzik aletleri

B. Zihinsel Hazırlık

1. Ön Bilgileri Harekete Geçirme

- Öğrencilerinizden önce sınıfta hazır olunuz.
- Öğrencileriniz sınıfa girerken mehter müziğini açınız.
- Öğrencilerinize aşağıdaki soruları sorunuz:

1. Bu müziği daha önce duydunuz mu?
2. Adını biliyor musunuz? Bu müzikle ilgili başka neler biliyorsunuz?
3. Müzik dinler misiniz?
4. Ne tür müziklerden hoşlanırsınız?

2. Anahtar Kelimelerle Çalışma

musiki

kös

bando

yeniçeri

merasim

- Anahtar kelimeleri yüksek sesle okuyarak tahtaya yazınız. Öğrencilerinizden, tahtaya yazdığınız kelimeler arasında ilişki kurmaya çalışmalarını isteyiniz.
- Anahtar kelimelerle ilgili olarak Ç.K. s 77, 1. etkinliği uygulayınız.

3. Amaç Belirleme

- Dinleme, okuma ve görsel okuma çalışmaları belirli bir amaca yönelik olmalıdır. Bu etkinliklerin amaçlarını mutlaka öğrencilerinizle belirleyiniz. Bunun için öğrencilerinize "Bu metni niçin dinliyorsunuz veya okuyorsunuz?" gibi çeşitli sorular sorunuz. Öğrencileriniz amaç belirlemede zorlanırlarsa onlara yardımcı olunuz.
- Amaç belirleme çalışmasını dinleme, okuma ve görsel okuma etkinliklerinin hemen öncesinde yapınız.

4. Tür, Yöntem ve Teknikleri Belirleme

- Seçilen amacın hangi yöntem ve tekniklerle gerçekleştirileceğini öğrencilerinizle belirleyiniz. Öğrencilerinize metni takip ederek dinleme, sesli-sessiz okuma, paylaşarak okuma gibi çeşitli yöntem ve teknikler önerebilirsiniz. Bu işlemler sırasında gerekirse öğrencilerinize metnin her türü hakkında da bilgi veriniz.
- Belirlenen tür, yöntem ve tekniklerin seçilen amaca uygun olmasına dikkat ediniz. her metinde farklı tür, yöntem ve tekniklerin seçilen amaca uygun olmasına dikkat ediniz. Her metinde farklı tür, yöntem ve tekniklerin belirlenmesine dikkat ediniz. Ayrıca öğrencilerinizin zeka ve öğrenme durumlarına uygun yöntemleri seçmelerine fırsat veriniz.
- Tür, yöntem ve teknikleri belirleme çalışmalarını dinleme, okuma ve görsel okuma etkinliklerinin hemen öncesinde yapınız.

II. ANLAMA

A. Görsel Okuma, Dinleme ve Okuma

1. Görsel Okuma

- Öğrencilerimize metnin görselleri ile ilgili aşağıdaki soruları sorunuz:

1. Birinci resimde gördüğünüz müzik aletlerinin hangileri olduğunu tahmin ediniz.
2. Resimdeki kişiler ne yapıyor?

2. Dinleme

- Öğrencilerinizin dinleme amaçlarını belirlemesini sağlayınız.
- Öğrencilerinizden amaçları doğrultusunda dinleme yöntem ve tekniklerini seçmelerini isteyiniz.
- Dinlemeye hazırlık yapmalarını isteyiniz ve öğrencilerinize dinleme kurallarına uymaları gerektiğini hatırlatınız.
- Metni vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat ederek okuyunuz.

3. Okuma

- Öğrencilerinize okuma amaçlarını belirlemelerini söyleyiniz.
- Öğrencilerinizden, amaçları doğrultusunda okuma yöntem ve tekniğine karar vermelerini isteyiniz.
- Belirlenen yöntem ve tekniğe göre metni öğrencilerinize okutunuz.

4. Anlamı Bilinmeyen Kelimelerle Çalışma

- Öğrencilerinizden anlamını bilmedikleri kelimeleri belirlemelerini isteyiniz.
- Öğrencilerinize bu kelimelerin geçtiği cümleleri yeniden okutarak anlamlarını tahmin ettiriniz.
- Bu kelimeleri sözlükten bularak tahminleriyle karşılaştırmalarını isteyiniz.

B. Metni İnceleme

- Metinde geçen müzik aletlerinden hangilerine benzediğini sorunuz.
- Metinle ilgili olarak öğrencilerinize aşağıdaki soruları yöneltiniz.
 1. Bildiğiniz müzik türlerini sayınız. Bunların isimleri nasıl verilmiş olabilir? Bu isimler verilirken hangi hususlar göz önüne alınmıştır.
 2. Ülkemizde askerler tarafından icra edilen bir müzik dinlediniz mi?
 3. Müzik hangi amaçlarla icra edilir?
 4. Mehter nedir?
 5. Mehter takımında hangi aletler bulunmaktadır?
 6. Mehter teşkilatına ne ad verilir?
 7. Mehterhanenin toplam eleman sayısı kaçtır? Bu kadar çok sayıda insanın görev almasının sebebi nedir?
 8. Mehter takımının savaşlardaki görevi nedir?
 9. Mehter teşkilatı ne zaman kapatıldı?
 10. Mehter teşkilatı tekrar ne zaman ve niçin kurulmuştur?
 11. Mehter teşkilatı kapatılınca yerine kurulan kurumun adı nedir?
 12. Mehter müziği hangi ünlü batılı müzisyenleri etkilemiştir?
 13. Mehterle ilgili size en ilginç gelen bilgi nedir?
 14. Bu bilgilendirici metinden hareketle, mehterin hoşunuza giden özelliklerini tanıtan bir konuşma yapınız.

• Öğrencilerinizden, metinle ilgili üç soru yazıp cevaplamalarının istendiği çalışma kitabının 78 sayfasındaki 3. etkinliği uygulayınız.

• Öğrencilerinize metinde okudukları bilgilerin hangi kaynaktan alındığını sorunuz.

C. Söz Varlığını Geliştirme

• Öğrencilerinizden metinde geçen bileşik sözcükleri bulmalarını isteyiniz.

- Öğrencilerinizden "mehterhane" örneğinde olduğu gibi "hane" sözcüğü ile oluşmuş bileşik kelimelere başka örnekler de söylemelerini isteyiniz.

III. ZİHİNDE YAPILANDIRMA

A. Günlük Hayatla İlişkilendirme

- Öğrencilerinize aşağıdaki soruları sorunuz:
 1. Hangi müzik türlerinden hoşlanıyorsunuz?
 2. Hangi müzik aletlerini biliyorsunuz?
 3. Bildiğiniz müzik gurupları neler?
 4. Bir müzik gurubunun sahip olması gereken özellikler nelerdir?
- Öğrencilerinizden, dinledikleri müzikleri mehter müziği ile karşılaştırmalarını isteyiniz.

IV. KENDİNİ İFADE ETME

A. Ön Hazırlık

- Konuşma, yazma ve görsel sunu etkinlikleri için gerekli araç-gereçleri hazırlayınız.
- Öğrencilerinizden konuşma, yazma ve görsel sunu etkinliklerinde kullanacakları araç-gereçleri hazırlamalarını, etkinliklere uygun materyal seçmelerini, etkinlik esnasında nerede oturacaklarını belirlemelerini, görsel sunu için gerekli model ve nesnelere getirmelerini isteyiniz.

B. Zihinsel Hazırlık

1. Ön Bilgileri Harekete Geçirme-Konu Belirleme

- Öğrencilerinize aşağıdaki soruları sorunuz:
 1. Bildiğiniz müzik aletlerini sayınız.
 2. Mehter müziğinde kullanılan aletler hangileridir?
 3. Mehterle ilgili neler biliyorsunuz?

- Öğrencilerinizle birlikte konuşma, yazma ve görsel sunu konularını belirleyiniz. Onların önerilerini serbestçe söylemelerine izin veriniz. Önerilen konular arasında oylama yaparak konuşma, yazma ve görsel sunu konularını kendilerinin seçmesini sağlayınız.

2. Amaç Belirleme

- Onlardan konuşma ya da yazma etkinliğinin amacını konuya uygun olarak belirlemelerini isteyiniz.

3. Yöntem ve Teknikleri Belirleme

- Öğrencilerinizin konuşma ya da yazma etkinliğinin yöntem ve tekniğini konu ve amaca uygun olarak belirlemelerine rehberlik ediniz.

4. Tür ve Sunu Şeklini Belirleme

- Öğrencilerinizden, konu, amaç, yöntem ve tekniğe uygun bir tür ya da sunu şekli belirlemelerini isteyiniz.

C. Kuralları Gözden Geçirme

- Öğrencilerinize, sözlü ve yazılı sunumlarında kurallara uymaları gerektiğini hatırlatınız.

Ç. Konuşma, Yazma ve Görsel Sunu

1. Konuşma

- Öğrencilerinizden belirledikleri konuda bir konuşma yapmalarını isteyiniz.
- Öğrencilerinize konuşmalarında mizahi öğelere yer verebileceklerini hatırlatınız.

2. Yazma

- Öğrencileriniz yazılarını yazarken onların, noktalama işaretlerine ve yazım kurallarına dikkat edip etmediğini kontrol ediniz.

3. Görsel Sunu

- Konuşmalarını ve yazılarını görsel malzemelerle destekleyebileceklerini hatırlatınız.
- Farklı müzik aletleri çalabilen öğrencileriniz varsa onlardan küçük bir konser hazırlamalarını isteyiniz.

D. Söz Varlığını Kullanma

- Öğrencilerinizden Mehterle ilgili bir kavram haritası hazırlamalarını isteyiniz.
- Öğrencilerinizden " askeri mızıka, mehter takımı, milli gün, merasim " sözcüklerini ve tamlamalarını anlamına uygun birer cümle içinde kullanmalarını isteyiniz.

V. ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME

- "Görsellerle sunulan bilgileri, olayları, düşünceleri yorumlar ve değerlendirir" kazanımını ölçme amaçlı değerlendirmeyi yapınız.
- Ardından Görsel Okuma ve Görsel Sunu Öz değerlendirme Formunu öğrencilerinize dağıtarak onlardan öz değerlendirme yapmalarını isteyiniz.
- Bu sırada siz de Öğrenci gözlem formunu doldurunuz.
- Son olarak Öğrenci çalışma dosyasına koyacakları çalışmalarını seçmelerini isteyiniz.

Ek- 13. YAYAG ile TÜPÖG'ün Yaratıcı Yazı Temaları ve Kodları

YAYAG'ın Nitel Veri Analizinde Kullanılan Kod ve Tema Listesi

Duygusal ögeler teması :Korku, mutlu son,

Canlı varlıklar teması: Ana karakter olan hayvanlar, Yardımcı karakter olan hayvanlar, Öğretmen

Çevre teması: Çevreye farklı yaklaşım, Hayal ürünü bir çevre yaratma

Zıtlıklar teması: Alışılmamış, Bilinen karakter

TÜPÖG'ün Nitel Veri Analizinde Kullanılan Kod ve Tema Listesi

Yinelenen benzer ana karakter teması: Çocuk, Hayvan, Arkadaş, teknolojik araçlar

İnsancıl yaklaşımlar teması:Yardımseverlik, barışa eğilim

Kalıplaşmış düşünce teması: Aileyi olağan kullanma, bilinen karakterler

Ek- 14. YAYAG Yazı Örneği

Yağmur Akçelik
5/B 1569

Haydi Banyoya

Büyük Sorumluluk

O gün okul çok güzel geçmişti. Beden eğitimi dersinde halıyla çok oynadım ve kinar da terledim. Her zamanki gibi eve gittim. Banyoya girdim, suyu ısıtmak için musluğu açtım fakat muslukten su almıyordu. Dedim ki "Neyse abam anımlar gelince banyoya girerim. O zamana kadar da ödelerimi yapayım bari." Ödelerimi yaptıktan sonra yine suya baktım su yine almıyordu. Ben yine düşünmeye başladım "Allah Allah! Nasıl ki su kesintisizmiş bu ya bunu fabrikatörler herhalde abam ilk olarak kardeşim kreşten geldi, daha sonra annem ve babam isten geldi. Annem ve babam da günün yorgunluğu atmak için duşa girmek istediler ben de ısrarla sudan öğlenden beri kesik olduğunu söyledim. Bir gün bekledik, ama yine sudur yok, iki gün bekledik, sudur yine yok. Artık iş işle bir şeyler oldu ki marketten damacanayla eve taşımaya düşündük çünkü artık riske hakta olacak gibiydik. Babam markete gitti ama oradaki görevliler de markette su olmadığını söyledi.

Sanki dünyada hiçbir bir kuraklık yaşanmıyordu. Bütün dünya kıştan oluşan bir salgın hastalıklarla sarımsan ezilmiyordu. Herkes göllere akın ediyordu. Bir de bir göl veya denize gidip yılanmayı düşünmüyorduk. Bir de baktık ki göllerin suyu kurumuş. Eve döndüğümüzde yorgunluktan dolayı yapabileceğimiz tek şey kendimizi yatağa atıp uyanmaktır. Bir de baktık ki evin içi su dolu. Meyer ben suyu açık bırakmışım bütün göller sulan eve de tabii bütün mahallelere toplanmıştı.

İMZA:

YARIMUR AKYILDIZ

Ek- 15. TÜPÖG Yazı Örneği

Emine Nur Korkmaz
5-A 421

Teminliğin Önemi

Teminliğe önem vermeyen Gizem sürekli banyo açmışe çıkıyordu. Güzem, 3 haftada bir banyo yapıyordu. Arkadaşları ondan uzak durmaya çalışıyordu.

İkında baklıydılar. Gizem, tuvaletten sonra ve yemekten sonra ellerini yıkamıyordu, dişlerini bile fırçalamıyordu. Gizem yine okula banyo yapmadan gidecekti. Annesi onu uyarmak istemişti.

Annesi:

- Kızım! Okula banyo yapmadan gidilmez. Ya bitersen! Napa-
mız?

Gizem:

- Aman anne! Her ettiğin şeye bak! Gönen de 10 ayda bir yıka-
nyanın zorunda!

Annesi bağırarak:

- Kızım bir arkadaşınne düşün! Kendini onkunun perine
kay bakalım! Emirim ki onlar senden uzak durmak için
elinden geleni yapıyorlardır!

Gizem:

- Haplısın anne. Ben banyoya giriyorum. Ben çıkışıya ka-
dar kıyafetlerimi ütüler misin?

Annesi onu öperek:

- Tabiki kınan ütülüyorum.

Ayşe banyosunu yapıp saçını tarandıktan sonra dişlerini
de fırçaladı. Kıyafetlerini giydi ve gınesine:

- Annesiğim teşekkür ederim. Beni okula bırakır mısın?

Annesi:

- Hadi gidelim oramın!

ÖZGEÇMİŞ

Adı, Soyadı : Ayfer BEYDEMİR

Ana Adı : Ummahan

Baba Adı : Ali

Doğum Yeri ve Tarihi : Denizli-1981

Lisans Eğitimi ve Mezuniyet Tarihi :Pamukkale Üniversitesi Eğitim
Fakültesi
Sınıf Öğretmenliği Bölümü - 2004

Çalıştığı Yer ve Adresi : Şehit Ruhi Çetin İlköğretim Okulu
Kökez/ Uşak

Bildiği Yabancı Dil : İngilizce